

Ivančna Gorica (domoznanstvo)
sp 908 (497.4)
KLASJE
2006

352 (497.4 Ivančna Gorica)

120060163,2

COBISS

IVANČNA GORICA

PLAČANA PRI
ČNA GORICA

KNJIŽNICA IVANČNA GORICA
CESTA II. GRUPE ODREDOV 17

1295 IVANČNA GORICA

Niše

Časopis prebivalcev občine Ivančna Gorica

Številka 2

letnik 12

marec 2006

LaMaS

RAČUNALNIŠKI INŽENIRING d.o.o.

Sokolska ulica 5, 1295 Ivančna Gorica

TEL: 01/7869-040 FAX: 01/7869-045

POPOLNA PONUDBA

Računalniki, tiskalniki, komponente...

Programi za podjetja in sam. podjetnike...

...za računovodstvo in trgovino

<http://www.lamas.si>

e-mail: lamas@lamas.si

PREDSEDNIK DRŽAVE OBISKAL NAŠO OBČINO

**MINISTER MILAN ZVER SE JE SREČAL
S PEDAGOŠKIMI DELAVCI NAŠE OBČINE**

str. 2

NA OČEH SLOVENIJE

V minulem mesecu so bili nekateri dogodki v naši občini deležni prav posebne pozornosti tudi zunaj njenih meja. Pravzaprav so ime Ivančne Gorice kar nekajkrat gostile različne časopisne vrstice in prispevki informativnih oddaj lokalnih, regionalnih in nacionalne televizije. Vzrokov je bilo več. Najprej je našo občino obiskal minister za šolstvo in šport, Milan Zver, ki je županu in ravnatelju šole v Šentvidu prinesel veselo novico - tudi država bo pomagala graditi prizidek. Dosti manj pričakovan je bil obisk, ki je sledil v predpustnem času. Obiskal nas je sam predsednik države Janez Drnovšek. Kljub temu, da predsednik ni prinesel v našo občino nič "konkretnega", je pomen in simbolika njegove odločitve, da obiše našo občino, nedvomno vredna ponosa in zadovoljstva, saj se ne zgodi vsak dan, da pride na obisk predsednik.

V tem času se je naša občina pripravljala še na nekaj tradicionalnega, česar smo vajeni že vsi, ki smo tu doma in česar se veselijo tudi tisoči, ki so vzljubili Jurčičevo pot. O letošnjem pohodu je bila domača javnost dobro obveščena in tako je še tretjič v manj kot enem mesecu, ime naše občine obkrožilo Slovenijo. Da pa tudi na tem pohodu ni manjkalo znanih imen, priča dejstvo, da se je na Jurčičevo pot podal tudi predsednik državnega zbora, France Cuklati. Za nameček pa je dan potem na TV Slovenija potekal še prenos nedeljskega bogoslužja iz ivanške cerkve sv. Jožefa. Res - bili smo na očeh Slovenije!

mš

SPET TA DOHODNINA

str. 6

KOSOVNI ODVOZ IN ODVOZ NEVARNIH ODPADKOV

str. 8

DAN ŠOLE NA SREDNJI ŠOLI JOSIPA JURČIČA

str. 17

SLOVESNO OB PREŠERNOVEM DNEVU

str. 18

NA POLŽEVEM TRI SMUČARSKKE TEKME

str. 21

**VIRIDINA POT
PO KRAJEVNI SKUPNOSTI
METNAJ**

**VABLJENI
26. MARCA!**

ŽE TRINAJSTIČ PO JURČIČEVI POTI

str. 3

**INTERALTA®
PVC OKNA IN VRATA**

**GRADIMO HIŠO?
ZA OKNA NUDIMO SUBVENCIJO
OD 100.000 DO 200.000 SIT!**

Ponudba velja od 1.2.2006 do 31.3.2006 oz. do porabe sredstev za subvencijo.

Pe Novo mesto, tel.: 041/846 034
Interalta d.o.o., Stegne 21c, Ljubljana
tel.: 01/511 16 24, fax: 01/511 15 43

www.interalta.si

**SENČILA
OVEN**

IZDELAVA IN MONTAŽA

• ŽALUZIJE
• ROLETE
• KOMARNIKI
• ROLO
• PLISE ZAVESE
• TENDE
• LAMELNE ZAVESE

Tomaz Oven s.p. Pot v resje 1 GSM: 031/679-079
1295 IVANČNA GORICA Tel./fax: 01/7878-266

**CUGELJ
PVC OKNA**

IGNAC CUGELJ s.p.
Stična 102,
Ivančna Gorica
tel./faks: 01/7878 535
gsm: 041/757 055

PRESEDNIK DRŽAVE OBISKAL NAŠO OBČINO

Bilo je petkovo dopoldne, 24. februarja, ko so iz urada dr. Janeza Drnovška na Občino sporočili, da se želi predsednik srečati z našim županom v nedeljo, 26. februarja. Ker je bil to predpustni čas, je sprva vse skupaj izgledalo kot kakšna pustna potegavščina, toda izkazalo se je, da predsednik države res prihaja v Ivančno Gorico.

Predsednikov obisk lahko označimo za enega pomembnejših dogodkov v dosedanjih zgodovini občine, pri tem pa povejmo, da to ni bil prvi obisk kakega slovenskega predsednika v naši občini. Spomnimo se, da je bil

predsednik Kučan večkrat gost Tabora slovenskih pevskih zborov v Šentvidu, nazadnje leta 1999.

Župan Jernej Lampret je v prijetnem nedeljskem dopoldnevu sprejel predsednika Drnovška na sedežu občine v Ivančni Gorici. Navzoči so bili še podžupan Dušan Strnad in direktor občinske uprave Janez Radoš ter predstavniki nekaterih svetniških skupin oz. političnih strank, ki delujejo v našem občinskem svetu. Predsednik je z zanimanjem prisluhnil županovim besedam, s katerimi je na kratko predstavil občino Ivančna Gorica, njeno bogato zgodovinsko preteklost ter življenje v njej danes.

Razvil se je prijeten pogovor, v katerem so se dotaknili različnih tem. Drnovšek je opazil prijazno bivalno okolje, ko je prišel v občino; s tem v zvezi je predvideval, da je porast priseljevanja značilna tudi za našo lokalno skupnost. Z županom sta spregovorila tudi o socialni problematiki, predvsem o skrbi za starejše občane. Pri tem je župan predstavil aktivnosti stiškega samostana za pridobitev državne koncesije za izgradnjo prostorov doma starejših občanov. Drnovšek je opozoril na vključevanje mladih pri različnih načinih varstva in oskrbovanja starejših ljudi, saj to daje obojestransko zadovoljstvo. S tem v zvezi je tekla beseda tudi o vplivu okolja in kvaliteti življenja, ki ga nudi podeželje. Drnovšek je zato tudi spraševal, kako je s kmetijstvom v občini in ohranjanjem kmečkih gospodarstev.

V nadaljevanju je predsednika zanimalo delovanje občinskega sveta; nakar je župan k besedi povabil svetnico Sonjo Maravič, sicer vodjo svetniške skupine LDS, kako ona ocenjuje to sodelovanje. Maravičeva je dejala, da se kljub različnim političnim nazorom vendarle najde skupni jezik, zlasti pa je vesela, da so letos svetniki uspeli sprejeti proračun še pred začetkom proračunskega leta. Pri tem je Drnovšek dejal, da ni vedel, da je v občini »na oblasti« SDS, a da tudi če bi, to na njegov obisk ne bi vplivalo. Po njegovih besedah politika ljudi ne bi smela razdruževati, ampak se je treba truditi za skupno dobro.

Ob koncu obiska, le-ta je trajal približno eno uro, je bil predsednik na voljo tudi zbranim novinarjem za morebitna vprašanja. Na vprašanje, kako to, da ga je pot pripeljala v Ivančno Gorico, je odgovoril, da je občina še kako zanimiva in vredna obiska, kljub njeni »majhnosti«. Nedeljski obisk pa je samo dokaz, da je naš predsednik v zadnjem obdobju zelo aktiven in da mu, kakor sam pravi, časa med tednom zmanjkuje. Vsem navzočim je še povedal, da svojo pot nadaljuje v Stično, kjer si bo ogledal samostan. Poleg nekaterih aktualnih političnih vprašanj, ki so jih postavili novinarji nacionalnih medijev, pa je naša kolegica Saša Senica spraševala predsednika Drnovška o sodelovanju z župnikom iz Šentvida Stanetom Kerinom v projektu Svet za Darfur. Drnovšek je odgovoril, da se v projekt vključuje zelo širok krog ljudi in organizacij, za cerkvene organizacije

je to še toliko bolj razumljivo, saj naj bi bila skrb za ljudi v stiski, po Drnovškovih besedah, temeljna naloga Cerkve. Torej ni nič nenavadnega, če so pri projektu tudi župniki. Stane Kerin je namreč znan kot humanitarne delavec škofijske Karitas in dober poznavalec sudanske problematike. Kot je bilo rečeno, je predsednik Drnovšek obiskal tudi stiški samostan, kjer ga je sprejel opat Anton Nadrž. Ogledal si je samostan in prostore slovenskega verskega muzeja. Po ogledu, nad katerim je bil menda vidno navdušen, pa se je z opatom udeležil še kosila; pridružil se jima je tudi upokojeni beograjski nadškof dr. Franc Perko. Kosilo je bilo priložnost za prijeten pogovor o zgodovini samostana in polpretekli zgodovini naše dežele. Sicer pa je popoldne tega dne Drnovšek obiskal tudi občino Velike Lašče.

Matej Šteh

Župan Lampret je visokemu gostu v spomin podaril knjižno izdajo *Desetega brata z nemškimi in angleškimi prevodom*, za popotnico pa mu je izročil tudi t.i. *Krjavljevo malho*, v kateri so bile primerne dobrote naše znane kmetije Erjavec iz Gorenje vasi.

MINISTER MILAN ZVER SE JE SREČAL S PEDAGOŠKIMI DELAVCI NAŠE OBČINE

Potem ko je novembra lani našo občino obiskal minister za promet Janez Božič, je 14. februarja naš župan Jernej Lampret gostil še ministra za šolstvo in šport dr. Milana Zvera. Ta je obiskal občino z namenom, da se sreča s predstavniki izobraževalnih ustanov in pedagoškimi delavci. Spremljala sta ga tudi direktorica direktorata za osnovne šole Mojca Škrinjar in direktor direktorata za srednje šole Janez Mežan. Srečanje je potekalo na Osnovni šoli Ferda Vesela Šentvid pri Stični, kjer sta minister ter ravnatelj šole in župan Lampret simbolično postavila temeljni kamen za prizidek k obstoječemu šolskemu objektu.

Pravzaprav nas je minister za šolstvo in šport obiskal že drugič v enem letu, saj je bil prav on slavnostni govornik na lanskoletni občinski proslavi ob dnevu državnosti na Polzovem. Tokratni obisk pa je bil povsem delovne narave, saj je šlo za pomemben dogodek za šentviško osnovno šolo. Ta je namreč tik pred začetkom gradnje prizidka in adaptacije sedanjih prostorov. Skupaj gre za nekaj več kot 700 milijonov tolarjev vredno investicijo, za katero bo večino sredstev zagotovila občina Ivančna Gorica, ministrov obisk pa je potekal v pričakovanju dobrih informacij o tem, kolikšen bo sofinancerski delež države. Zagotovila dr. Zvera so bila res dobra,

saj je vodstvu šole sporočil, da se bo ministrstvo graditve prizidka udeležilo s 189 milijoni tolarjev. V znamenju te vesele novice je tudi potekalo simbolično polaganje temeljnega kamna, in sicer tako, da sta v avli šole župan in minister ob navzočnosti pomočnika ravnatelja Antona Linca, predsednice sveta šole Jelke Rojce ter podžupana Dušana Strnada odkrila stilsko oblikovan kamen z znakom OŠ Ferda Vesela. Tako se je torej dolgo pričakovani začetek gradnje prizidka simbolično začel, dela pa naj bi se predvidoma začela že marca.

Po tem bolj slovesnem delu ministrovega obiska, ki so ga s svojim nastopa-

njem popestrili tudi učenci šentviške šole – na zanimiv način so skozi igro prikazali posamezne dejavnosti na šoli in prostorsko stisko – je potekal še delovni razgovor ministra s pedagoškimi delavci. Navzoči so bili predstavniki OŠ Stična z ravnateljem Marjanom Potokarjem, predstavniki Srednje šole Josipa Jurčiča Ivančna Gorica z ravnateljem Milanom Jevnikarjem, Vzgojno-izobraževalni zavod Višnja Gora je zastopal ravnatelj Jože Horvat, Vrtec Ivančna Gorica pa ravnateljica Branka Kovaček.

Župan je na začetku na kratko predstavil stanje na področju izobraževanja in vzgoje v občini; posebej je izpostavil novo osnovno šolo v Stični, opozoril pa zlasti na problematiko vrta. Za bodočo prioriteto investicij na področju šolstva pa je poleg vrta označil še gradnjo nove osnovne šole v Zagradcu in nove podružnične šole na Krki. Minister je spregovoril nekaj besed o racionalizaciji šolstva, saj finančni analitiki vse bolj poudarjajo, da je le-to predrago. To se npr. vidi v številu zaposlenih v

šolstvu, kjer to število presega sistemizirana mesta, kar je sicer za stroko zelo pozitivno, težava pa je v financiranju. Po ministrovih besedah se to v prihodnosti ne bo poznalo pri plačah, je pa nujno, da pride do sprememb v zakonodaji. Predvidenih je kar nekaj novih zakonov, tudi takih, ki bodo opredeljevali način imenovanja ravnateljev, vlogo staršev, lokalne skupnosti, pa npr. zakon o šolah za otroke s posebnimi potrebami.

Minister se je dotaknil tudi problematike predšolske vzgoje, ki je značilna zlasti za obljubljenke občine. Potrebna bo sistemska rešitev, ki bo lahko med drugim predvidevala tudi večjo vlogo zasebnega varstva otrok. O posameznih zakonskih spremembah je spregovorila tudi direktorica direktorata za osnovne šole Mojca Škrinjar. Nekaj sprememb bodo doživeli zlasti t.i. nivojski pouk, pravilnik o ocenjevanju, financiranje ...

Po končanem delovnem pogovoru je minister obiskal še novo OŠ Stična, ki je bila ena največjih investicij v zadnjih

V pogovoru z ravnateljem Srednje šole Josipa Jurčiča Milanom Jevnikarjem.

letih na področju šolstva v občini. Ravnatelj Marjan Potokar je v sodelovanju z vodstvom šole razkazal sodobno opremljene šolske prostore, še posebej s ponosom je ministra povabil, da si ogleda športno dvorano. Minister je svoj obisk v občini sklenil na Srednji šoli Josipa Jurčiča, kjer mu je ravnatelj Milan Jevnikar predstavil delovanje občinskega srednješolskega centra. Pri tem je poudaril, da ima naša srednja šola dobro pozicijo v splošnem srednješolskem izobraževanju v tem delu Slovenije, minister pa je ravnatelju tudi zagotovil, da država na tem področju v prihodnosti ne predvideva novih srednjih šol. Nato si je z zanimanjem ogledal šolske prostore. Posebej navdušen je bil nad učilnico, imenovano učna firma, v kateri dijaki enega izmed oddelkov ekonomskega programa ponazarjajo delovanje sodobnega podjetja. Ravnatelj pa se je lahko tudi odkrito pohvalil z dosežki šole oz. dijakov na lanskoletni maturi. Ko pa je beseda tekla o dolgi tradiciji stiške gimnazije, ki je nekaj delovala v prostorih stiškega samostana, je bila na mestu pohvala, da je nekoč stiško gimnazijo obiskoval tudi sedanji predsednik vlade Janez Janša.

Ministrov obisk je tako minil v sproščenem vzdušju z obilico novih spoznanj o šolski problematiki v občini oz. uspehih in dosežkih učencev, dijakov ter njihovih učiteljev in profesorjev. Konec koncev pa je bilo iz besed visokega gosta moč razbrati, da bo država tudi v prihodnje sodelovala pri projektih, ki jih občina še načrtuje. V izjavi za novinarje je namreč minister poudaril, da so v interesu ministrstva tudi male podružnične šole, saj le-te velikokrat predstavljajo pomembno jedro dogajanja v kraju, kjer delujejo.

Matej Šteh

Ustanovitelj časopisa KLASJE je Občinski svet Občine Ivančna Gorica. Sedež uredništva: Ivančna Gorica, Cesta II. grupe odredov 17, telefon: 7869-400, fax: 7869-401, e-mail: klasje.casopis@siol.net, spletna stran: www.klasje.net. Uredniški odbor: Andrej Agnič, odgovorni urednik, Matej Šteh, pomočnik odgovornega urednika, Natalija Pavlin, Leopold Sever (zadnja stran), Maja Ficko, Marjeta Glavan (lektor), Simon Bregar (šport), Milena Vrhovc (kmetijstvo), Saša Senica (kultura), Nataša Erjavec (gospodinjska stran), Danijela Pirman (Uradni vestnik). Oblika: Andrej Verbič; Računalniška priprava: AMSET d.o.o., Grosuplje, Pod gozdom c. 3/9; Tisk: KOCMAN Grafika d.n.o., Grosuplje, Jerova vas 10. Časopis KLASJE izhaja v 4.800 izvodih mesečno in ga prejema vsa gospodinjstva v občini brezplačno. Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo. Prispevke sprejemamo do 20. v mesecu.

ŽE TRINAJSTIČ PO JURČIČEVI POTI

Letos je tradicionalni pohod po Jurčičevi poti sovpadel z rojstnim dnevom našega velikega pisatelja in publicista Josipa Jurčiča. Četrty marec se je vtisnil v spomin vsaj okoli 5000 pohodnikov, ki so se kljub ne preveč prijaznemu vremenu podali na 15 kilometrov dolgo pot od Višnje Gore do Muljave. Literarna pot se vije po idilični pokrajini in vaseh, tako dragih našemu Josipu Jurčiču, da jih je trajno vtisnil v spomin našim in še mnogim rodovom, ki bodo prebirali Jurčičeve vrstice.

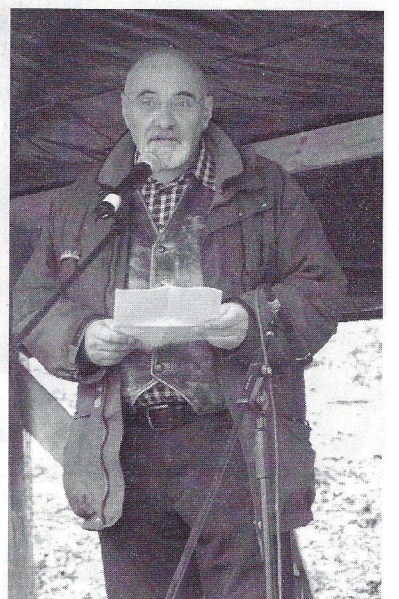
Pot je bila kljub snegu dobro pripravljena (na nekaterih mestih je bilo sicer res veliko blata, a to ni skoraj nikogar motilo), na več krajih se je bilo mogoče okrepčati s toplim čajem in drugimi dobrotami. Za to gre zahvala številnim organizatorjem: Občini Ivančna Gorica, turističnim društvom Višnja Gora, Polževo in Muljava, Kulturnemu društvu Muljava, Planinskemu društvu Vi-harnik, prostovoljnimi gasilskim društvom, Javnemu skladu za kulturne dejavnosti Ivančna Gorica, Krajevnima skupnostima Višnja Gora in Muljava, Društvu podeželskih žena Ivančna Gorica ter ZŠAM.

Po dolgi, a ne preveč zahtevni poti, so na Muljavi pripravili še prijazen in topel kulturno-zabavni program.

SS

Po idiličnih vaseh in krajih, ki so zaradi Jurčičevih del trajno zapisani v zgodovino, se je vila dolga kača dobro razpoloženih pohodnikov, ki jih ni motilo niti oblačno vreme niti blato. Pohodnikom je bilo zagotovo toplo pri srcu, a nikomur ni bilo tako vroče, da bi se ohladil v zaledenem »bajerju« Laškovec.

Slavnostni govornik na letošnji osrednji svečanosti je bil pisatelj in pedagoški delavec Dušan Merc, ki je prisotne spomnil na večkrat pozabljeno poslanstvo Josipa Jurčiča – na njegovo publicistično delo. Kljub resnemu poklicu novinarja in urednika pa Jurčič ni novinarja pozabil na duhovitost, ki je po mnenju Merca premalo prisotna v moderni literaturi. Merc, večkratni nominiraneec za kresnika, sicer pa tudi ravnatelj na eni ljubljanskih osnovnih šol, je opomnil tudi na šolski sistem, ki posveča premalo pozornosti branju slovenske literature.

Na letošnjem pohodu je kondicijo nabiral tudi predsednik državnega zbora Francje Cukjati, v družbi boljše polovice. Da sta bila oba dobro seznanjena s kraji in kulturnimi ter naravnimi znamenitostmi, ki sta jih prehodila, je poskrbel marljivi Višnjjan Pavel Groznik, ki pozna nešteto zgodb in anekdot iz naših krajev. V Višnji Gori so visokega gosta sprejeli župan občine Ivančna Gorica Jernej Lampret, podžupan Dušan Šrnad, predsednik KS Višnja Gora Janko Zadel ter direktor občinske uprave Janez Radoš.

Za zabavo na Muljavi sta poskrbela dramski igralec Janez Škof s skupino Čompe in narodnozabavni ansambel Krjavelj. Že med pohodom pa so udeležencem narekovali ritem vedno dobro razpoloženi člani Godbe Stična pod vodstvom Maksa Kozoleta.

KO NEBO POLJUBI ZEMLJO IN OGENJ VZLJUBI VODO

Večer pred tradicionalnim Jurčičevim pohodom je bila na Čandkovi domačiji v Višnji Gori otvoritev razstave likovnih del slikarke Jožice Škof, pospremljena z opusom poezije pesnika Smiljana Trobiša za naslovom Ko nebo poljubi zemljo in ogenj vzljubi vodo. V prijetni sobi, nabiti do zadnjega kotička, si je bilo moč ogledati obširno zbirko slik na nikoli do konca izčrpano temo

štirih elementov: vode, zraka, ognja in zemlje. Njihovo avtorico ter dela sama je kratko predstavil svetovalec Dolenjskega muzeja in umetnostni zgodovinar Jožef Matijević. Slike v akrilni tehniki, ki jih odlikuje lastna filozofija, so se med predstavitvijo pomenljivo zlile z opornim opusom pesmi, ki motive vsakega elementa povežejo v zaključene in vendar odprte interpretacije: vodo z ribami in

svetlobo, zemljo s konji in močjo, ogenj z očiščenjem in ljubeznijo ter zrak s pticami in mislimi. Za glasbeno podlago so služile nepogrešljive citre, iz katerih je melodije izvajal Peter Golob, ki je na koncu, ob pesmi Kje so tiste stezice, k petju pritegnil še vse prisotne. Program je vodil Rudolf Škof, zaradi odsotnosti pesnika sta pesmi in gazele recitali Barbara Bobnar in Jana Garvas Hočevnar, otvoritev razstave pa je obiskal tudi župan Jernej Lampret, ki se je na prošnjo vseh za trenutek spremenil v Krjavlja. Razstava bo odprta do 3. aprila.

Helena Adamič

**GALERIJA
JURČIČEVA POT
2006**

Klasje

www.klasje.net

POKLON ROJAKU

Na Muljavi na predvečer rojstnega dne velikega pisatelja in publicista Josipa Jurčiča svojemu rojaku zapoje podoknico. Tudi letos so pri Jurčičevi domačiji zapeli člani moškega pevskega zbora kulturnega društva z Muljave pod vodstvom Maksa Strliča. V pesmi ni užival le Jurčič, ampak tudi mnogi zbrani, ki so se svojemu predniku prišli poklonit. Med drugimi so se na Jurčičevini ustavili tudi Muljavčan in ivanški župan Jernej Lampret, župan občine Dobropolje Anton Jakopič in direktor Javnega sklada Republike Slovenije za kulturne dejavnosti Igor Tršar.

Letos obeležujemo tudi 140-letnico nastanka prvega slovenskega romana Deseti brat, katerega odlomek je na prireditvi interpretiral član Letnega gledališča na Muljavi Primož Bradač. Naj povemo, da bodo letos marljivi ljubiteljski igralci uprizorili Sosedovega sina.

Na prireditvi so slovesno odprli likovno razstavo Aleksandre Zalar iz Dobropolja, ki jo mnogi poznajo tudi kot prizadevno predavateljico na različnih likovnih delavnicah. Zalarjeva večinoma slika v akvarelni tehniki, olju na platnu, akrilu in mešani tehniki. Sandi Zalar v svojih rokah ne drži le čopiča, ampak tudi pisateljsko pero. Izdala je pet knjig; zadnja nosi naslov Hana.

SS

PODPIRAMO ŠPORT, ŠOLSTVO IN KULTURO ...

Predstavniki nogometnega in roketnega kluba.

Prvo letošnje zasedanje Občinskega sveta je potekalo 9. februarja. Zanimiv dnevni red je obetalo razprav o prostorski problematiki, svetniki in svetnice pa so sprejeli tudi letni program športa, nove cene vrtecev in odlok o medobčinskem inšpektoratu, prav tako pa tudi spremembe in dopolnitve pravilnika za sofinanciranje kulturnih programov.

Seja se je začela v športnem stilu, saj bi predstavniki največjih športnih organizacij v občini morali predložit čakati, da bi proti koncu dnevnega reda prišlo na vrsto sprejemanje letnega programa športa. Namen tega je, da Občina opredeli programe na področju športa, ki bodo sofinancirani iz občinskega proračuna. Izhodišče za pripravo takšnega programa pa je Nacionalni program športa v RS. Ker proračunska sredstva za

šport v naši občini niso majhna in ker se za posebna dodatna sredstva potegujeta dva predstavnik vrhunškega športa, je bilo prav, da poročajo o minuli sezoni in predstavijo načrte za prihodnost predstavniki Rokometnega kluba SVIŠ Ivančna Gorica in Nogometnega kluba Livar Ivančna Gorica. Predstavnik RK SVIŠ, podpredsednik Andrej Zelko in tajnik Marjan Potokar, sta poudarjala delo z mladimi in vlaganje v člansko ekipo, ki je po kakovosti na meji med prvo in drugo ligo. V sodelovanju z RK Krim pa je SVIŠ prišel v letošnji sezoni celo do ekipe deklic.

V imenu našega nogometnega kluba pa sta se seje udeležila novi predsednik NK Livar Stanislav Osterman in poslovna direktorica kluba Cvetka Furlan. Poudarila sta, da klub tudi ob novem vodstvu nadaljuje s treniranjem vseh selekcij, od najmlajših do članov in veteranov. Posebno pozornost pa bodo po novem posvetili

domačinom, ki bodo tako predstavljali glavnino članske ekipe. Livar naj bi bil torej resnično ivanški klub, nekaj podobnega pa so si za cilj zastavili tudi pri SVIŠ-u. Ker je predsednik kluba tudi direktor Livarja, gleda tudi pri nogometu izrazito poslovno-podjetniško: vsak, ki posluje z Livarjem, naj bi posredno sodeloval tudi z nogometnim klubom oz. ga sponzoriral. Predstavniki obeh klubov so se tudi zahvalili za podporo, ki jim jo namenja Občina Ivančna Gorica.

V razpravi, ki se je razvila, je Dušan Strnad opozoril zlasti na to, da kljub dobri organiziranosti rekreativnega in tekmovalnega športa veliko občanov ostaja brez možnosti za rekreacijo v naših dvoranah. S tem je mislil tudi na novo športno dvorano v OŠ Stična. Marino Koščak pa je zanimalo, kako je s prostori Zveze športnih organizacij v kompleksu nogometnega stadiona. ZŠO ima tam namreč svoje prostore, zaradi spremembe lastništva pa Zveza trenutno išče nov prostor. Koščakova je opozorila tudi na stanovanje v tem kompleksu, vendar Marjan Potokar kot dosedanj predstnik ZŠO o tem ni vedel kaj več povedati. Slednjič se je v razpravo vključil predsednik nadzornega odbora Jurij Kos in predlagal, da nadaljujejo sejo, saj so vprašanja, povezana s športom, preobsežna in jih je treba rešiti na posebnih sejah. Upamo tako, da se tudi v Klasju nismo predolgo zadržali pri športu.

V nadaljevanju seje so bile nato sprejete nove cene za vrtece, približno 4-odstotno povišanje pa je bilo predvideno že pri sprejemanju proračuna. Iz vrteca gredo otroci v šolo, tudi v podružnično na Krki, zato je bila

na vrsti obravnava pripomb z javne razgrnitve občinskega lokacijskega načrta za del območja centra Krke. Na Krki se v prihodnosti predvideva ureditev novega šolskega prostora v stavbi, ki je bila že pred leti namenjena šoli, a so jo pozneje prodali gospodarskemu sektorju, pred nekaj leti pa jo je Občina odkupila za bodočo šolo na Krki. Celoten projekt temelji na aktualnih demografskih analizah, ki naj bi predvidevale stanje in potrebe po šolskem objektu v tem delu občine za prihodnja leta. V obstoječi stavbi bodo potrebne delne dograditve (kuhinja ...), lokacijski načrt pa zajema tudi kulturni in gasilski dom. Želijo si, da bi znotraj tega kompleksa bil nekoč tudi vrtece.

Seja se je počasi prevečala v drugo polovico, sprejete so bile spremembe zaidalnega načrta Grintavec G-1 v Višnji Gori in stališča do pripomb s ponovne javne razgrnitve lokacijskega načrta gospodarsko-stanovanjske cone G5/2 Pristava v Višnji Gori.

Kar nekaj besed je bilo namenjenih tudi ustanavljanju skupne občinske uprave t.i. medobčinskega inšpektorata. Občine Ivančna Gorica, Šmartno pri Litiji in Litija naj bi v kratkem soustanovile skupno inšpekcijsko službo, ki bi opravljala svoje delo v vseh treh občinah. Odlok o ustanovitvi je bil ponovno dan v obravnavo vsem predstavniki svetov, izkazalo pa se je – vsaj v Ivančni Gorici – da obstaja bojazen, koliko bo ta inšpektorat sploh učinkovit, nobene dvoma pa ni, da je neke vrste komunalna inšpekcija nujno potrebna. Morda celo v takšni meri, da bi bilo smiselno imeti lastnega inšpektorja. Omenjena razprava je tudi pripeljala do konkretnih primerov, kot so veliki reklamni panoji ob avtocesti. Dejstvo je, da gre pri postavljanju le-teh za velik poseg v prostor in vprašanje je, ali je vse v skladu s predpisi in zakoni.

Zadnja večja razprava je sledila le še pri obravnavi predlogov za spremembo kategorizacije nekaterih občinskih cest, ki pa jih svetniki niso sprejeli. Čisto na koncu so bile sprejete še spremembe in dopolnitve pravilnika, po katerem se ureja sofinanciranje programov s področja kulture, in spremembe odloka o ustanovitvi Javnega izobraževalnega zavoda Glasbena šola Grosuplje.

Matej Šteh

NOVI PROSTORSKI STRATEGIJI NAPROTI

Sprejemanje nove strategije prostorskega razvoja bo očitno stalna tema občinskih sej v prihodnjem letu in pol. Do sredine leta 2007 mora Občina namreč sprejeti novo strategijo in na tokratni seji so svetniki in svetnice potrdili program priprave strategije prostorskega razvoja. Začenja se torej postopek, ki bo obravnaval tudi številne vloge občanov za spremembo namembnosti zemljišč, poleg zakonodaje, ki postavlja glavne okvire pri odločitvi o strategiji, pa bo pomembno vlogo igrala tudi opredelitev Občinskega sveta, kakšno vrsto prostorske politike bo podpiral. Predstavljene so bile tudi strokovne podlage za izdelavo urbanističnih zasnov glavnih krajevnih središč v občini in zanimiva je bila ugotovitev, da je po vseh naših krajevnih središčih veliko stavbnega zemljišča nepozidana.

30 DNI SPLETNE IVANKE

V trenutku, ko to berete, je nova občinska spletna stran (www.ivancna-gorica.si) stara 30 dni. V tem času ste si vsi obiskovalci skupaj ogledali več kot 16.000 strani, kar pomeni, da je bila stran dobro sprejeta. Na uredništvu se trudimo, da bi bile vsebine vedno aktualne in uporabne kar največje.

Zato na spletni strani sproti objavljamo vse za občino pomembne dogodke, kot sta bila nedavna obiska ministra Zvera in predsednika Drnovška. Redno objavljamo vse aktualne razpise in nove uradne obrazce v rubriki e-vložilnice. Nova sta obrazca Vloga za ugotovitev pravice do zdravstvenega varstva ter Vloga za uveljav-

vitev enkratne denarne pomoči za novorojence. Na strani so objavljeni tudi aktualni razpisi in razpisna dokumentacija, v prihodnosti pa predvidevamo pripraviti bazo podatkov javnega značaja. Radi bi opozorili na to, da ste lahko z občinsko upravo v stiku kadarkoli od koderkoli – preko obrazca v rubriki e-demokracija lahko oddate svoja vprašanja in predloge, odgovor pa boste prejeli v svoj elektronski predal. Ponovno pa pozivamo vse predstavnike društev, krajevnih skupnosti, klubov, političnih strank in drugih subjektov, ki so vpisani na spletni strani www.ivancna-gorica.si, meni Občina, da preverijo svoje kontaktne podatke

in informacije o njihovem subjektu in na (urednik@ivancna-gorica.si) sporočimo morebitne popravke. Priporočamo se tudi, da nam redno pošiljate informacije o delovanju vaših organizacij, o prihajajočih dogodkih, ki jih organizirate, o razpisih in drugih mejnikih v delovanju vaše organizacije.

Franc Fritz Murgelj

URADNI
OBRAZCI IN
VLOGE

www.ivancna-gorica.si

PRIZNANJA CIVILNE ZAŠČITE TUDI ZA NAŠE POŽRTVOVALNE OBČANE

Svetovni dan civilne zaščite, 1. marec, je tudi letos zaznamoval naše požrtvovalne gasilske delavce. Na slovesni podelitvi priznanj za Ljubljansko regijo 8. marca v Litiji sta na predlog župana naše občine visoki priznanji prejela tudi PGD Krka in član PGD Stična Janez Kastelic.

PGD Krka je ob 110. obletnici delovanja prejelo srebrni znak civilne zaščite; priznaje je v imenu društva sprejel predsednik Mirko Svetin. Srebrni znak civilne zaščite pa je pripadel tudi Janezu Kastelicu z Vira pri Stični, ki že 31 let deluje v PGD Stična. Janez je poveljnik stiškega društva s činom višjega gasilskega častnika. S svojim delovanjem je veliko pripomogel k razvoju gasilske dejavnosti v naši občini, vedno pa je tudi pripravljen pomagati, ko je to najbolj potrebno. Na slovesnosti je bilo podeljenih še osem podobnih priznanj gasilskim jubilarom, poleg tega pa je bilo podeljenih posameznikom še 18 bronastih pri-

znanj, 8 srebrnih in en zlati znak ter ena plaketa civilne zaščite. Priznanja sta podeljevala poveljnik CZ ljubljanske regije Matjaž Godec in župan litijske občine Mirko Kaplja.

Podelitve se je udeležilo kar lepo zastopstvo iz naše občine s predstavniki

krškega in stiškega gasilskega društva, s predsednikom gasilske zveze Ivančna Gorica Lojzeto Ljubičem in poveljnikom občinske civilne zaščite Milanom Vrhovcem na čelu.

mš

USTANAVLJANJE LOKALNEGA MLADINSKEGA SVETA IVANČNA GORICA

Občinski svet Občine Ivančna Gorica je na svoji 23. seji 8. decembra lani sprejel Sklep o imenovanju Pododbora Odbora za družbene dejavnosti Občinskega sveta Občine Ivančna Gorica za mladino – Pododbora za mladino, katerega naloga je pripraviti vse predhodne postopke za ustanovitev lokalnega Mladinskega sveta Ivančne Gorice.

Lokalni mladinski svet je relativno nova oblika združevanja mladih kot pravne osebe zasebnega prava po določbah Zakona o mladinskih svetih (ZMS). Z uveljavitvijo tega zakona je mladim dana možnost, da v svoji lokalni skupnosti združijo moči v mladinskem svetu, ki kot skupek različnih mladinskih organizacij, društev in njihovih sekcij ter neorganizirane mladine koordinira mladinske aktivnosti in zastopa interese mladih nasproti lokalnim oblastem in drugim javnim ustanovam. Pomen mladinskega sveta ni v izpodrinjanju mladinskih organizacij in izvajanju aktivnosti, ki jih izvajajo že te, pač pa v združevanju mladinskih organizacij na lokalni ravni, ustvarjanju pogojev za njihovo boljše delo in zastopanje njihovih interesov nasproti lokalnim oblastem.

Z ustanovitvijo mladinskega sveta se mladi aktivneje vključijo v dogajanje v svojem okolju. Omogočeno jim je sodelovanje pri sprejemanju zakonskih in drugih predpisov, ki vplivajo na življenje in delo mladih. Mladinski svet je tisti, ki se s predstavniki občine dogovarja o tem, koliko sredstev bo občina namenila mladim v svojem proračunu in za kakšne namene. Kot reprezentativni organ mladih v svoji lokalni skupnosti ima določeno moč, zato lahko daje mnenja, pobude, zahteve in predloge, bodisi v dialogu z lokalnimi oblastmi bodisi kadar se rešujejo mladinska vprašanja na nacionalnem nivoju.

Vsi predstavniki mladinskih organizacij, društev in njihovih sekcij, podmladkov političnih strank ... ste vabljeni, da na Občino Ivančna Gorica – oddelek za družbene dejavnosti (Janja Garvas Hočvar ter Mojca Globokar Anžlovar), tel. št. 01/78 78 385 – sporočite svojo pripravljenost za sodelovanje in ustanovitev lokalnega Mladinskega sveta Ivančna Gorica ter tako postanete soustanovitelj le-tega. Vsi soustanovitelji bodo nato vabljeni na sejo, kjer bo podrobno predstavljeno delovanje lokalnega mladinskega sveta, financiranje, pregled osnutka statuta, prav tako pa tudi delovanje lokalnih mladinskih svetov drugih občin, ki so po številu prebivalstva primerljive z občino Ivančna Gorica.

PODOBOR ZA MLADINO
predsednik Gregor Šrubelj

POPRAVEK

V zadnji številki Klasja je pri obvestilu Upravne enote Grosuplje prišlo do napake pri datumu v zadnji alineji. Pravilna oblika besedila v zadnji alineji je:

oseba, ki so ji organi JLA ali organi za notranje zadeve dotedanje SFRJ v času od 26.6.1991 do 18.10.1991 zaradi razlogov iz prvega odstavka tega člena odvzeli prostost.

SDM NA KANINU

Ali kdo od vas še ne ve, kdo smo SDM Ivančna Gorica? Smo skupina mladih, ki se zbira na sestankih v pisarni naših starejših kolegov v poslovnem centru Žolnir, kjer se pogovarjamo o vseh temah, ki zadevajo nas mlade. Vendar to še ni vse. Veliko nam pomeni tudi druženje izven pisarne.

Tokrat smo se odločili za smučanje na Kaninu. Udeležba je bila velika, saj smo zasedli kar en večji in en manjši avtobus. Smučanja so se udeležili stari in mladi člani Slovenske

demokratske stranke, pa tudi tisti, ki so to še hoteli postati.

Pot do Kanina je precej dolga, zato smo se odpeljali iz Ivančne Gorice že zelo zgodaj. Čas, ki smo ga prebili na avtobusu, smo zapolnili s petjem, kvizi in podobno zabavo. Edino razočaranje, ki smo ga doživeli, je bilo slabo vreme. Kljub snegu in megli nismo bili nad izletom nič manj navdušeni. Ker večina od nas še ni bila na Kaninu, smo komaj čakali, da se pripeljemo z gondolo na zmagovalnih 2204 metrov nadmorske višine. Smu-

čišče je bilo vseh predvsem tistim, ki že dolgo smučajo in obvladajo svoje smučke tudi na takih strminah, kot so na Kaninu. Drugi pa smo si poiskali bolj položne dele smučišča. Ko nas je zagrabila lakota in utrujenost, smo zavili v okrepčevalnico sredi smučišča ter se pogreli ob čajku, pojedli pomfri, sendviče ali malico, ki smo jo prinesli s seboj. Ker se ob 16. uri smučišče zapre, smo se še zadnjič spustili po strminah Kanina, nato pa se odpravili v gondolo in se odpeljali v dolino. Preden smo odrinili proti domu, smo posneli tudi nekaj skupinskih slik. Slike in ostale utrinke z našega izleta si lahko ogledate na naši spletni strani: <http://ivancnagorica.sdm-si.org>

Letošnji prvi izlet je torej za nami, zdaj pa že načrtujemo, kam se bomo odpravili naslednjič!

OO SDM IVANČNA GORICA

Brigita Primc

OBČNI ZBOR OBČINSKEGA ODBORA SLS

ZAČETEK PRIPRAV NA VOLITVE

Zima je čas, ko stopimo v nov let in običajno naredimo pregled opravljenega dela v preteklem letu. V občinskem odboru Slovenske ljudske stranke Ivančna Gorica smo ljudite in že 27. januarja sklicali občni zbor stranke. Gost zbora je bil sekretar ministrstva za lokalno samoupravo in

regionalni razvoj g. Franci Rokavec. V svojem govoru je pohvalil delo občinskega odbora SLS Ivančna Gorica. Med drugim je povedal, da znamo z umirjenostjo in občutkom za konstruktivno delo v obsegu delovne vsebine obravnavane tematike. Spregovoril je tudi o problematiki občin,

regij in pokrajin ter se dotaknil nekaterih aktualnih vprašanj v kmetijstvu.

Predsednik OO SLS Cveto Zupančič je v poročilu za leto 2005 poročal, da je bila stranka dejavna v občinskem svetu, kjer ima SLS tri svetnike. Občinski odbor je izpeljal vse aktivnosti, ki jih je sprejelo vodstvo stranke, kot npr. RTV-referendum, Tabor SLS in ostala dela.

Letos pa se posvečamo predvsem dejavnostim v zvezi z lokalnimi volitvami. Jeseni bomo volili župana, občinski svet in svete krajevnih skupnosti. V odboru smo se zato okrepili z novimi člani, tako za delo v stranki kot na terenu.

Ker je bil občni zbor tudi volilni, smo izvedli volitve v organe stranke. Izvolili smo predsednika, upravni odbor in blagajniške nadzornike. Za predsednika je bil ponovno izvoljen dosednji predsednik in državni svetnik Cveto Zupančič, ki bo to funkcijo opravljal že tretji mandat. Vsem izvoljenim iskreno čestitamo in jim želimo uspešno delo, predvsem pa dober nastop na volitvah 2006.

OO SLS Ivančna Gorica

Z. C.

CENTER ZA RAZVOJ LITJA PRISOTEN TUDI V GROSUPLJEM

Da bi razširili podjetniško razvojno okolje, sta se občini Grosuplje in Ivančna Gorica povezali s Centrom za razvoj Litija (RCL) kot enim od bolj uspešnih in perspektivnih lokalnih pospeševalnih centrov v Sloveniji. Podjetnikom in obrtnikom s tega območja je ob ponedeljkih od 9. do 15. ure v Grosupljskem Domu obrtnikov na voljo izkušen svetovalec.

Z besedama znanje in izobraževanje se neprestano srečujemo, a niti ne pomislimo več na njun pomen. Pomen znanja je na začetku 21. stoletja najverjetneje večji kot kadarkoli v zgodovini in izobraževanje je ena od najpomembnejših oblik širjenja in prenašanja znanja. Brez znanja ni napredka, kajti brez njega še tako dobra ideja nima možnosti za uspeh na trgu. Znanje predstavlja osnovo za uspešnost, zato ga je treba vzdrževati, nadgrajevati in plemeniti. Predstavlja pa tudi odskočno desko za vzpostavitev inovativnosti posameznikov, podjetij in celotne družbe, ki se je nepreklicno umestila med ključne dejavnike za uspeh, za generiranje dodatne vrednosti in za zmago na konkurenčnih trgih.

Zato marca, aprila in maja letos Center za razvoj Litija v sodelovanju z zunanjimi

sodelavci za podjetnike in obrtnike, bodoče podjetnike in obrtnike ter kmetijska gospodarstva pripravila naslednje vrste izobraževanja:

1. Uspeh ali neuspeh podjetja je izključno internega značaja: Grosuplje, 16. 3. 2006
2. Inovativnost je proces, ki ga je treba upravljati: Grosuplje, 23. 3. 2006
3. Vodenje poslovne dokumentacije za začetnike: Litija, 24. 3. 2006
4. Delo s težavnimi strankami: Litija, 4. 4. 2006
5. Uvajanje ISO standarda v malih in srednjih podjetjih: Litija, 13. 4. 2006
6. Oblike ter načini povezovanja podjetnikov: Grosuplje, 13. 4. 2006
7. Skrivnosti uspešnega sodelovanja in povezovanja: Grosuplje, 20. 4. 2006
8. Uvajanje ISO standarda v malih in srednjih podjetjih: Grosuplje, 11. 5. 2006

Da bi olajšali dostop malim in srednjim velikim podjetjem do virov financiranja razvojnih naložb podjetij, SLOVENSKI PODJETNIŠKI SKLAD zagotavlja finančna sredstva in druge ugodnosti za razvojne naložbe.

Te so:

- nižje obrestne mere za kredite,
- ugodnejši pogoji odobritve kreditov (nižji stroški, daljša ročnost, moratorij ...),
- garancije za zavarovanje investicijskih kreditov, najetih pri poslovnih bankah v Sloveniji,
- subvencije – nepovratna sredstva, ki jih podjetje prejme za nakup nove tehnološke opreme.

Namenjene so:

- malim in srednje velikim podjetjem,
- glede na življenjski cikel podjetja nastajajočim, novim, rastočim in zrelim podjetjem.

Upravičeni stroški investicij:

- materialne investicije (nakup zemljišč, nakup in obnova zgradb, nakup opreme),
- nematerialne investicije (nakup patentov, licenc, know-how in nepatentiranege tehničnega znanja),
- obratna sredstva (nakup blaga in storitev v skladu z dejavnostjo podjetja, stroški vzdrževanja in stroški popraviljanja ter prenavljanja strojev, opreme in poslovnih prostorov, nakup materiala za redno

PODMLADEK N.SI ZA VEČJI VPLIV MLADIH

Regijski odbor Mlade Slovenije Zahodna Dolenjska je imel svojo 2. redno regijsko konferenco. Izvolili smo novo vodstvo in sprejeli plan dela RO MSi ZD za leto 2006, sprejeli pa tudi izjavo za javnost o večji vlogi mladih na letošnjih lokalnih volitvah.

Prisotni člani Msi s celotnega območja, ki ga pokriva naša regija, smo na svoji 2. redni regijski konferenci sprejeli poročilo za mandatno obdobje 2003–2005, načrt dela RO MSi ZD za leto 2006 in izvolili novo vodstvo. Vodstvo v novi sestavi je: Andreja Rajh (predsednica), Boštjan Kastelic (podpredsednik), Jolanda Černivec (sekretarka), Gašper Černivec, Rok Groznik, Martina Hočvar, Simona Lovšin, Petja Mihelič, Simon Petek, Damjan Samastur in Jana Šega (člani).

Na konferenci smo sprejeli tudi izjavo za javnost o prihodnji prizadevnosti RO MSi ZD.

Boštjan Kastelic

Podpredsednik RO MSi Zahodna Dolenjska

RO MSi ZAHODNA DOLENJSKA ZA AKTIVNEJŠO IN VEČJO VLOGO MLADIH PRI LETOŠNJIH LOKALNIH VOLITVAH

Dobrepolje, 18. februar 2006 – Regijski odbor MSi Zahodna Dolenjska si bo pod novim vodstvom, v letošnjem letu prizadeval za večjo vključenost mladih oziroma podmladka v aktivnosti NSi pri lokalnih volitvah. RO MSi Zahodna Dolenjska želi in si tudi bo prizadeval za aktivno vlogo mladih pri volilni kampanji in predvsem nastopanje mladih na kandidatnih listah v občinske svete.

Naprašamo vse predsednike OO NSi, še posebej pa predsednike na območju regije Zahodna Dolenjska, da vključijo na kandidacijske liste v občinske svete na višja mesta več mladih – starih do 30 let. Menimo namreč, da smo mladi dovolj sposobni in odgovorni ter tako pripravljeni za pomembnejšo vlogo v organih odločanja v lokalnih skupnostih.

RO MSi Zahodna Dolenjska

opravljanje dejavnosti podjetja, najem poslovnih prostorov in stroški promocijskih aktivnosti).

Produkt	Max. višina kredita/subvencije	Obrestna mera
P1 - Posredni dolgoročni investicijski kredit	Do 90 mio SIT oziroma največ 75 % investicijske vrednosti	6-mesečni EURIBOR + 0,4 %
P2 - Neposredni dolgoročni investicijski krediti za nova podjetja	22,5 mio SIT oziroma največ 75% vrednosti investicije	nominalna 3 % letno
P 2A - Mikrokrediti za mala podjetja	6 mio SIT oziroma največ 75% vrednosti vlaganj	nominalna 3,8 % letno
P 3 - Garancije za dolgoročne investicijske kredite	90 mio SIT oziroma največ 75% investicije	obrestna mera za komitente A
P 3A - Garancije za kredite za nakup nove tehnološke opreme	90 mio SIT oziroma največ 75% investicije	obrestna mera za komitente A bonitete
P 4 - Neposredne subvencije za nakup nove tehnološke opreme	Min: 7,5 mio SIT za mala, 15 mio SIT za srednja podjetja	
P 4A - Subvencije za visoko tehnološka podjetja v institucijah inovativnega okolja	Do 6 mio SIT	

Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje v okviru aktivne politike zaposlovanja razpisuje sredstva za naslednje ciljne skupine: invalidi, starejši, dolgotrajno brezposelni, prvi iskalci zaposlitve. Možne subvencije.

Več informacij o izobraževanju ali razpisih vam je na voljo na <http://www.litija.net/rcl>, na e-mailu info@cr-litija.si ali na tel. 01/ 8962 715.

KMETIJSKA ZADRUGA STIČNA GOSTILA ZADRUŽNI POSVET

Zadružna zveza Slovenije je 16. februarja na sedežu KZ Stična pripravila informativno-izobraževalni posvet, ki so se ga udeležili predsedniki, direktorji ter člani upravnih in nadzornih odborov zadrug ljubljanske in zasavske regije. Posveta se je med drugim udeležil predsednik Zadružne zveze Slovenije Peter Vrisk, navzoča pa sta bila tudi predsednik zadruga gostiteljice KZ Stična Cveto Zupančič in direktorica Milena Vrhovc.

Na območju ljubljanske in zasavske regije deluje 19 zadrug članic Zadružne zveze Slovenije, ki letno ustvarijo skoraj 15 milijard tolarjev prometa, združujejo pa več kot 3000 članov. Promet ustvarjajo pretežno z odkupom mleka, govedi, prašičev, lesa in zelenjave. V regiji imajo skupaj 55 trgovskih poslovalnic, v njih pa oskrbujejo svoje člane z repromaterialom. V primerjavi z ostalo Slovenijo spadajo omenjene zadruga med manjše, kar ima tudi določene ekonomske pomanjkljivosti, in prav zaradi tega so med članicami zadružne zveze takšni posveti, kot je bil tokratni, še kako dobrodošli.

Udeleženci so se najprej seznanili s predlogom zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o zadrugah, ki ga je vlada sprejela 13. oktobra 2005 in je trenutno v parlamentarni obravnavi. Zakon zagotavlja kar nekaj novosti. Predvsem predvideva posodobljeno zbiranje podatkov o članih in vodenje imenika članov, po novem pa naj bi bila računovodska pravila poenotena s tistimi, ki jih predvideva zakon o gospodarskih družbah. Novi zakon naj bi poskrbel, da bi statusno preoblikovanje zadrug in organizacijske spremembe pripomogle k enačenju z gospodarskimi družbami, kar bi pomenilo, da bi bile po novem tudi zadruga upravičene do državne pomoči, posledično pa tudi do pomoči Evropske skupnosti. Prav Evropa pa pomeni za današnjo zadrugo nov izziv, saj bo v letošnjem avgustu začela delovati Evropska zadruga, ki bo omogočala čezmejno povezovanje tudi naših zadrug. Z evropskim trgovom pa je močno povezana še ena tema tokratnega posveta, ki je govorila o promociji slovenskih kmetijskih pridelkov in živil. Ugotovili so, da mora biti promocija skupna, kajti le tako bo pri konkurenčnem evropskem trgu, ki nas po besedah predsednika ZZS Petra Vriska »zasipava dan za dnem z reklamami na domu«, možno ohraniti domačo hrano in prehranske proizvode. Torej je sprejem zakona o promociji nujen.

V razpravi so udeleženci posveta poudarjali zlasti okrepitev poslovnega sodelovanja med zadrugami, izpostavili pa so tudi poslovne pogodbe med zadrugami in mlekarjami, ki se v zadnjem letu niso povsem izpolnjevale. Sicer pa Vrisk ocenjuje poslovanje zadrug za uspešno, manjka morda le nekaj več kapitalnega povezovanja med zadrugami. Ob ugodni naklonjenosti države bi bili lahko ustvarjeni pravi pogoji za perspektivni razvoj zadružništva v Sloveniji, s čimer se bi slovensko zadružništvo približalo nivoju zadružništva v razviti Evropi.

Tudi delovanje stiške zadruga je po oceni njenega predsednika Zupančiča uspešno. Nekaj manj kot 170 članov je sicer manjše članstvo v primerjavi z nekaterimi drugimi zadrugami, kar pa je pogojeno s sorazmerno velikim vstopnim deležem. Sicer pa zadruga sodeluje in posluje z vsemi kmeti, tudi nečlani.

mš

REPUBLIKA
SLOVENIJA

MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO

OBVESTILO

NOSILCEM KMETIJSKIH GOSPODARSTEV, KI MORAJO ODPRAVITI POMANJKLJIVOSTI ALI VNESTI SPREMEMBE NA GERK-ih

Podatke morate obvezno uskladiti **naipozneje en dan pred elektronskim vnosom zbirne vloge za subvencije 2006.**

Za termin usklajevanja GERK-ov (Grafičnih enot rabe zemljišč kmetijskih gospodarstev) se vnaprej dogovorite:
- do 28. 2. 2006 na instituciji, kjer ste že do sedaj urejali GERK-e (Upravna enota, Kmetijsko svetovalna služba, Geodetska uprava, Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov, Zavod za gozdove Slovenije),
- od 1. 3. 2006 dalje pa na Upravni enoti, zakupniki zemljišč Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov pa na tej instituciji.

Opozarjamo predvsem na:

- ZAČASNE TRAVNIKE IN NJIVE:

- vsa zemljišča, ki so **začasno** zasejana s travo ali travno-detelnimi mešanici, morajo imeti vrsto dejanske rabe 1130 – Začasni travnik;
- vsa zemljišča, na katerih nameravate uveljavljati poljščine, morajo imeti vrsto dejanske rabe 1100 – Njiva ali 1160 – Hmeljišče, če je v premeni;

- NOVE LETALSKE POSNETKE na določenih območjih, zaradi katerih lahko pride do odstopanj, ker so se GERK-i vrisovali še po starih letalskih posnetkih;

- ODPSTOPANJA GERK-ov zaradi vnosa po digitalnem katastrskem načrtu.

Pozivamo vas, da preverite podatke o GERK-ih na grafičnih predlogah, ki ste jih prejeli na dom kot grafični del predtiska za subvencije 2006 in podatke čimprej uredite. Podatki so dostopni tudi v spletni aplikaciji **GERK in RABA: pregledovalnik podatkov** na naslovu: <http://rkg.gov.si/GERK/>.

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

LUBADARJI IN LASTNIKI, POZOR!

Prav s takšnim naslovom smo delavci Zavoda za gozdove Republike Slovenije in zunanji predavatelji pripravili 3. marca v sejni sobi Občine Ivančna Gorica predavanje za lastnike gozdov, ki so jim v zadnjih letih lubadarji skoraj povsem uničili gozdove.

Ga. Marija Kolšek, vodja Odseka za gojenje in varstvo gozdov, je predstavila hrošče, njihovo biologijo, rove sisteme in znake napada na smrekah. Natančno je opisala preventivne postopke za zaustavitev širjenja lubadarjev in metode zatiranja. Zatiranje in preprečevanje opravljajo predvsem lastniki gozdov, ki jim pravilno in pravočasno opravljeno delo sofinancira tudi država. Poudarila je tesno sodelovanje lastnikov gozdov in delavcev Zavoda za gozdove – revirnih gozdarjev. Za pravilno izvedbo del in

upravičeno sofinanciranje opravljenega dela, ki ga opravlja država, pa skrbi gozdarska inšpekcija. V nadaljevanju je ga. Anica Zavrl Bogataj, gozdarska inšpektorica, predstavila represivne metode, ki so potrebne, če pravil izvedbe niso upoštevali tako lastniki kot revirni gozdarji. Opozorila je na najpogostejše primere kaznovanja. Na koncu predavanja je g. Franc Kogovšek, vodja krajevne enote Grosuplje, predstavil strojno sečnjo, njene prednosti in pomanjkljivosti. Takšno obliko sečnje lastniki že poznajo, kajti v zadnjih letih je bilo največ napadenih smrek posekanih prav s t.i. harvesterjem. Lastniki so sodelovali z vprašanji in pripombami; na vprašanja smo našli odgovore, pripombe pa upoštevali.

Prihaja pomlad in topli meseci, ki

bodo prebudili lubadarje. Lastniki gozdov, sprehodite se po svojih gozdovih in preglejte smreke! Prvi napad se kaže kot rjavkast prah na korenčniku in okolišnjem rastju. Če opazite takšne znake, takoj obvestite svojega revirnega gozdarja za strokovno pomoč!

Revir Ivančna Gorica:

041 657 214 Zoran Planko

Revir Šentvid:

041 657 229 Marko Slapničar

Revir Višnja Gora:

041 657 217 Franc Kogovšek

Zoran Planko, univ. dipl. ing. gozd.,
revirni gozdar

OBVESTILA KSS

Rok za oddajo vlog za subvencije 2006 –
obvezno elektronsko izpolnjenih – je
od 1. marca do 15. maja 2006.

Rejci drobnice oddajo vlogo do 28. aprila 2006.

KMETIJSKA
SVETOVALNA
SLUŽBA
SLOVENIJE

Roki za oddajo zahtevka za posebno in klavno premijo za govedo so (pogoj je oddana zbirna vloga):

govedo, oddano v zakol	rok za oddajo zahtevka
1. 1. – 30. 4. 2006	15. – 31. 5. 2006
1. 5. – 31. 08. 2006	15. – 30. 9. 2006
1. 9. – 30. 11. 2006	1. – 15. 12. 2006
1. 12. – 31. 12. 2006	15. 1. – 28. 2. 2007

BODITE POZORNI NA DATUME ZA VLAGANJE ZAHTEVKOV!

TESTIRANJE TRAKTORSKIH ŠKROPILNIC

Vsi kmetovalci, ki jim letos poteče rok veljavnosti za traktorske škropilnice, bodo obvestila z datumom za ponovno testiranje dobili po pošti.

Lovska družina Krka, Znojile 21, 1301 Krka obvešča lastnike kmetijskih zemljišč in gozdov s svojega območja, da so pooblašteni cenilci škode, ki jo napravi divjad, naslednji njeni člani:

Marko Bregar, Krka 19, Krka, tel.: 780 62 03

Anton Zajc, Muljava 24, Ivančna Gorica, tel.: 780 63 93

Dušan Dolšina, Gabrovčec 13, Krka, tel.: 780 62 03

Omenjeni cenilci so pooblašteni za cenitev škode, ki jo bo divjad povzročila v letu 2006.

Lovska družina Krka
starešina Jože Jamnik

VABILO

V petek, 17. marca, bo ob 19. uri v Kulturnem domu Temenica predavanje z naslovom **ZELIŠČA IN ZAČIMBE V VSAKDANJI UPORABI.**

Predavala bo gospa Terezija Nikolčič, znana zeliščarka z Vrhničke, ki je svoje življenje posvetila pridelavi in uporabi zelišč ter začimb.

Vljudno Vas vabimo v Kulturni dom Temenica.

Vsem ženam in dekletom voščimo za dan žena in materinski dan. Voščimo tudi moškim za dan mučenikov.

- shuševalni, anticelulitni tretmani
- oxi tretman
- čokoladni tretmani
- nega obraza in telesa
- masaža
- masaža z vročimi kamni
- pedikura
- manikura
- solarij
- individualni trening
- darilni boni
- ambulantna fizioterapija
- fizioterapija na domu

FizioFit center Mediko

Fizioterapija, kozmetika in pedikura
Dedni Dol 33
1294 Višnja Gora
tel. 01 78 84631, 78 03 069
www.tico.si/mediko, mediko.ordinacija.net
mediko@siol.net

IZRAZILI POBUDO ZA GRADNJO DOMA STAREJŠIH OBČANOV

O aktivnostih šentvidskega društva upokojencev smo lahko brali že v minulih številki Klasja. Tokrat pa posvečamo nekaj vrstic občnemu zboru, ki ga je omenjeno društvo pripravilo 19. februarja. Začelo se je s pestrim kulturnim programom, za katerega vsako leto poskrbi komisija za kulturne dejavnosti društva. Tudi letos so s svojim nastopom počastili zbrane člane Šentvidske slavice, pa učenke OŠ Ferda Vesela, ki so izvajale recitacije ob spremljavi instrumentov, pravo navdušenje pa je požel moški del cerkvenega pevskega zbora, ki je za to priložnost pod vodstvom Tanje Tomažič Kastelic pripravil nekaj pesmi. Nekaj svojih hudomušnih domislic je predstavil tudi bralcom Klasja znani Tone Drab.

O delu društva so v nadaljevanju poročali predsedniki gospodarske in socialne komisije, pa komisije za družbene dejavnosti in komisije za rekreacijo. Predsednik DU Šentvid Jože Kenda je opozoril zlasti na spodbudno dejstvo, da je v zadnjem letu število članov naraslo na več kot 230.

Občnega zbora sta se udeležila tudi župan Jernej Lampret in predsednica Krajevne skupnosti Šentvid Marjeta Bijec. Njuna navzočnost ni bila naključna, saj je upokojensko društvo pripravilo neke vrste peticijo oz. pobudo za gradnjo doma starejših občanov v Šentvidu, ki so jo želeli predstaviti tudi županu. Zato so pripravili pismo s podpisi krajanov KS Šentvid, ki so ga že poslali na Občino Ivančna Gorica, z upanjem, da bodo tam predlog ustrezno obravnavali.

Problematika oskrbe starejših občanov je v občini že nekaj časa zelo aktualna in ni čudno, da prihajajo na dan različne ideje in predlogi za rešitev. Šentvidčani vidijo možnost za rešitev v gradnji doma na t.i. Travniku. Gre za posest, ki je v lasti Kmetijske zadruge Stična in jo zadruga že dalj časa oddaja v najem. Pobudniki so prepričani, da je lokacija dovolj blizu središča Šentvida, hkrati pa tudi dovolj oddaljena od prometa in ostalega vrveža. Ker je precej združnikov ravno s šentvidskega konca, naj bi menda ne bilo težav tudi glede prodaje zemljišča.

Župan Lampret je pozdravil samoiniciativno društva oz. krajanov, še zlasti zato, ker se rešitev predvideva celostno, za ves teritorij občine. Pri tem je poudaril, da občina že zdaj izvaja različne načine oskrbe starejših in

onemoglih tudi na njihovih domovih. Seveda pa je tudi odkrito opozoril na težave, ki so s projektom gradnje doma za starejše občane lahko tesno povezane: od nakupa zemljišča do pridobitve koncesije in obveznosti, ki so s tem povezane.

Kot je že bilo rečeno, so pobudo posredovali Občini, krajanje pa pričakujejo ustrezno obravnavo že na eni izmed prihodnjih sej občinskega sveta.

PO SNEGU BO POTREBNA ČISTILNA AKCIJA

Tudi Turistično društvo Šentvid je v začetku marca pripravilo redni letni občni zbor. Društvo, ki je lani praznovalo 45-letnico delovanja, se z optimizmom ozira v leto 2006. Še naprej ostaja pomembno vodilo skrb za kar se da čisto okolje, kar je še kako prišlo do izraza v minulem letu. Gradnja kanalizacije je za sabo puščala sledi, vse dokler se ceste niso končno asfaltirale in očistile. V letošnjem letu bo ena prvih čistilna akcija, takoj ko bo zima zaprla svoje duri, članom turističnega društva pa se bodo zagotovo pridružili učenci šentvidske šole, ki bo še to pomlad postala t.i. eko šola. Sicer pa se bo v KS Šentvid letos odvijalo kar nekaj tradicionalnih prireditev, pri katerih bo po svojih zmožnostih sodelovalo tudi šentvidsko turistično društvo. Po besedah predsednika TD Šentvid Janeza Kastelica pa bo tudi letos organiziranih nekaj strokovnih ekskurzij – izletov, tako po Sloveniji kakor tudi zunaj naših meja.

Matej Šteh

Bo na tem mestu nekoč zrasel nov sodobni dom za starejše občane?

ČISTILNE AKCIJE Z NAPAKO

Letošnjo zimo smo kar dolgo uživali v čistosti beline, bleščavosti snežnih kristalčkov, naravnih dekoracij dreves. A sonček je dobil svojino mekor in odkril naš najšibkejši člen – onesnaženo zemljo in vodo. Samo obtoževanje, iskanje krivca, ne more biti učinkovito. Ustavimo se! HALO? Popolnoma vsi, vsak na svoj način, smo onesnaževalci. Tudi brez vidnih odpadkov. Ko naše potomstvo ustrezno motiviramo, pozitivno usmerjamo v dejanja, se lahko prepričamo o učinkih. Trditve potrjujem s dobrimi dolgoletnimi izkušnjami.

Ker pa imamo v naši občini eno najaktivnejših slovenskih ekoloških društev – RDEG Ivančna Gorica, bi nam moral biti odnos do čiste narave VSAKDAN. Toda NAPAKA! Društvo potrebuje prav vse občane – sodelavce.

Ozaveščen, strokovni poznavalec posledic onesnaževanja in preventive me je izzval v dialog. Kaj predlagava:

- ekološko društvo naj še naprej usmerja, vabi kakor koli organizirane občane,
- postopno naj se jim pridružujejo vsi prebivalci, zlasti pri zunanjih akcijah,

- ekološke patrolje že delujejo,
- vso pozornost in energijo usmerjamo v pozitivno delujoče občane, prostovoljce, tudi z javnimi pohvalami, izobraževanjem, družabnimi srečanji,
- s seznamom ekološko delujočih bi se število večalo,
- onesnaževalci naj se zavedo škodljivega početja in se nam potem pridružijo,
- v programe javnih prireditev bi vpisali odgovorne osebe v pripravah in po prireditvah o skrbi za čisto okolje,
- pred vsako čistilno akcijo bi na vidnih mestih vabili k udeležbi,
- po usmeritvah o poteku in zbirni lokaciji bi se ob zaključku zbrali tam, ugotovili stanje, koliko sredstev dajemo za opremo, odvoz, sortiranje, reciklažo, prikaz posledic,
- čim prej bi organizirali »žurko«, obvestili medije, odgovorne, izrekli POHVALE,
- zeleni telefon RDEG naj »pregori«,
- starejši občani imate priložnost, da se vsak dan sprehodite do ekoloških otokov,

- organizirali bi ekskurzijo v Špajo dolino in zvedeli vse o zbiranju, sortiranju, reciklaži,

- prav tako bi organizirali ekskurzijo v ljubljansko čistilno napravo,

- v šolah naj bi več pisali o ekologiji, se ozaveščali, informirali občane,

- POKOPALIŠČA: plastika, kovina in ostanki sveč NE SODIJO med organske odpadke!

Po tovrstnih dejavnostih ne bi bile več potrebne akcije v slogu "pod preprogo!"

V osnovni šoli Sežana sem v avli obstala. Tam spodbujajo ločevanje odpadkov po barvah posod, s prijaznimi napismi, pripekami na panojih ...

Darujmo vsak dan nekaj minut naši materi Zemlji in vodi za čistost, ker nas hrani. Razvijajmo in sprejmimo tudi duhovno kulturo bivanja in sožitja z naravo.

VIZIJA ZDRAVEGA NAČINA ŽIVLJENJA JE SAMO V NAS SAMIH!

Martina Kralj

UNIFORMA TUDI ZA ŽUPANA

šoferjev in avtomehnikov Slovenije Alojz Dragan in sekretar zveze Zlato Zaletelj.

Iz poročila predsednika ZŠAM Ivančna Gorica Fredna Bivica je bilo moč razbrati številne aktivnosti, ki jih združenje opravlja vse leto: od sodelovanja pri različnih prireditvah v občini, bodisi pri različnih prireditvah v občini, bodisi društva, do aktivnosti, ki so bistvenega pomena za našo varnost in varnost naših otrok na cesti. V tem smislu tudi poteka sodelovanje v Svetom za preventivo in vzgojo v cestnem prometu in Policijsko postajo Grosuplje, predvsem v začetku šolskega leta ter pri tekmovanju Kaj več o prometu in kolesarskih izpitih. Posebno pozornost je združenje v minulem letu namenilo tudi širjenju evropske pravne pomoči za poklicne šoferje, ki vozijo v tujini. S tem namenom so obiskali kar 12 prevoznih podjetij, vendar po besedah predsednika Bivica niso naleteli na kaj dosti posluha.

Ob vsem tem pa je bilo tudi lani treba vlagati v adaptacijo njihovega šoferškega doma v Ivančni Gorici. Vsako leto združenje poskrbi za uniformiranje svojih članov in letos je na vrsto prišel tudi župan Lampret, ki je s ponosom oblekel modro uniformo. Tudi na ta način je izkazal pripadnost združenju, katerega član je, oz. podpornost zavalo organizaciji, ki nemalokrat sodeluje pri prireditvah, ki jih organizira Občina Ivančna Gorica.

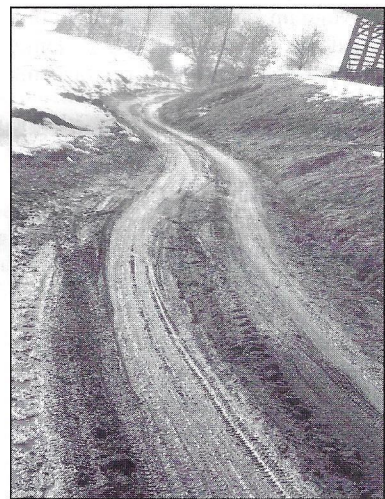
mš

DO KDAJ ŠE ?

V deželo prihaja pomlad, a bolj kot z mislijo nanjo se vaščani otepamo s stanjem vaše ceste, saj nam otoplitev povzroča nemalo težav pri dostopu do doma. Otroci, ki gredo iz šole, so blatni do kolen, vozniki imamo umazane avtomobile do vrha strehe, kamioni pa na srečo ne morejo po takem »kolovozu«. Kljub rednemu posipanju so vsi napori za lepo urejeno cesto zaman. Voda že ob malo obilnejšem deževju odnese ves gramoz v dolino; dere po sredini ceste, ker so odtočni kanali višji od nje, in to zaradi težkih kamionov. Radi bi imeli modernejšo cesto, a kaj ko smo vsega skupaj trije gospodarji v vasi tako »kratki«.

Vse, kar si lahko želimo, je, da se nam v vasi ne zgodi kaj hujšega (požar), pa da poštar prinese pošto in da bomo lahko še komunicirali s svetom, tudi če bomo malo bolj blatni.

T.H.

OSMI MAREC NAPOLNIL IVANŠKO KULTURNO DVORANO

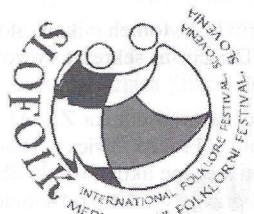
Na predvečer dneva žena se je presenetljivo lepo napolnila dvorana kulturnega doma v Ivančni Gorici. Že tradicionalno osmo leto zapored je v njej potekala slovesnost v počastitev še vedno zelo popularnega praznika vseh žena. Predsednica Kulturnega društva Ivančna Gorica Marjana Hočevar pravi, da ji je v veliko veselje pripravljane večerov, kot je bil tokratni, s skromno pozornostjo je bilo moč pripraviti veliko veselja, svojo hvaležnost pa so izkazali vsi, ki so se večera udeležili. Pri organizaciji sta sodelovala tudi Turistično društvo Ivančna Gorica in Javni sklad za kulturne dejavnosti Ivančna Gorica.

Navzoči so lahko uživali v zanimivi spevoigri ljudskih pevcev s Police. Ob prijetnih melodijah izvornih ljudskih pesmi in zvokih citer ter šaljivem pripovedovanju preprostega kmečkega življa je dvorana navdušeno ploskala. T.i. Pesem na vasi so popestrili tudi pritkrvalci iz Šentvida pri Stični, po prireditvi pa je bil čas tudi za kozarček in prigrizek ter nageljček za spomin.

mš

SLOFOLK 2006 – 2. MEDNARODNI FOLKLORNI FESTIVAL

V najlepšem letnem času, ko se prebujajo pomlad, vam bomo folkloristi ponudili mednarodni kulturni dogodek, SloFolk 2006.

Lani je bil festival zelo prijazen sprejet. Gostujoče skupine so organizacijo in festival ter bivanje v Sloveniji ocenile zelo visoko, večinoma z najvišjo oceno. Folklorne skupine iz Albanije, Makedonije, Srbije, Italije in gostiteljice so pokazale izvirne postavitev ter navdušile gledalce s predstavitvijo temperamenta svojega naroda. Glede na odziv gledalcev smo vse skupine soglašale, da se mora festival nadaljevati že to leto.

Festival SloFolk 2006 se bo odvijal med prvomajskimi prazniki, od srede, 26. aprila, do torka, 2. maja, in sicer v Novem mestu, Račni pri Gro-

supljem, Artičah, Šmartnem pri Litiji in v Šentvidu pri Stični. V letošnjem letu smo vpeljali novost, in sicer podaljšanje festivala za en dan, ter tako približali ta posebni dogodek večjemu krogu ljudi, da spoznajo kulturno izročilo drugih narodov. Na festivalu SloFolk 2006 bodo gostovale skupine iz Grčije, Turčije, Ukrajine in Litve, ki so bile izbrane na podlagi natečaja za letošnji festival.

Kot smo že dejali, se bo 2. mednarodni folklorni festival SloFolk 2006 tudi letos odvijal v naši občini. Folklorna skupina Vidova iz Šentvida pri Stični bo kot ena izmed organizatork priredila zaključek festivala 1. maja v Šentvidu pri Stični.

Vljudno vabljeni SloFolk 2006

KD Vidovo

Za vašo praznika dan žena in materinski dan, vam iskreno čestitamo!

Krajevna organizacija Rdečega križa Ivančna Gorica

marec, 2006

POZDRAV ŽIVLJENJU ŽUPNIJSKA KARITAS IVANČNA GORICA

Pred tremi leti smo v župnijski karitas Ivančna Gorica začeli poglobljeno razmišljati, kako bi razširili področje svojega dela. Poleg tega, da smo nudili pomoč ostarelim in bolnim, socialno ogroženim, brezposelnim in zasvojenim, smo k delu privabili tudi mlade in jih spodbujali k vzajemni pomoči in sodelovanju pri različnih skupnih dejavnostih.

Porodila se nam je ideja, da bi svoje niti dela razpredli od najmlajših do najstarejših v naši župniji. Želeli smo si predvsem, da odpremo srce in ustvarimo prostor za dobra čustva in za vse ljudi, ne glede na starost.

Menimo, da se v današnjem času mladi pari vse težje odločajo za poroko in rojstvo otroka. Vse pogosteje si postavljajo na prvo mesto kariero, materialne dobrine in šele potem družino. Rojstev je vedno manj in manj. Če so že, pa zakonca vse pogosteje ostajata le pri enem otroku ali dveh.

Zato se člani ŽK odločili, da dopolnimo svoj program dela tudi z obiski mladih družin in novorojenih otrok v naši župniji. Pravi izziv za iz-

vedbo te akcije, ki smo jo poimenovali POZDRAV ŽIVLJENJU, so nam bili božični prazniki.

Že pred 2000 leti so se trije modri kralji odpravili na pot. Slišali so, da se je rodil Odrašeni. Da bi se ne izgubili, so začeli slediti najsvetlejši zvezdi. Vemo, da so prav v tem času preprosti pastirci prislunili srcu in sledili srčnemu glasu, da bi tudi obiskali to dete.

Pozdrav življenju je tako za krščanskega človeka kot tudi za ljudi, ki jim ta zgodba zveni kot pravljica, tisto, kar nagovarja prav slehernega.

Zato smo tudi člani ŽK prislunili srcu in se odločili, da bomo obiskali in pozdravili vsakega novorojenca naše župnije. Zdaj smo že tretje leto izdelali čestitke za srečno družino in za novorojenca kupili simbolično darilo: pleničke ipd. Letos smo ob božiču obiskali 24 družin. Vsem novorojenčkom, ne glede na veroizpoved, smo tako zaželeli dobrodošlico, staršem pa prinesli sporočilo: VESELIMO SE Z VAMI!

Karitas Ivančna Gorica

Četrti otrok družine Zajc iz Ivančne Gorice.

ARTERIJSKA HIPERTENZIJA – Kaj lahko storite sami

Uvod

Arterijska hipertenzija je najpogostejše srčno-žilno bolezensko stanje in je eden glavnih dejavnikov tveganja za razvoj možganske kapi, koronarne bolezni (srčni infarkt, angina pectoris), periferne arterijske okluzijske bolezni ter srčne in ledvične odpovedi. To so bolezni, ki so pri nas in v večini razvitih dežel glavni vzrok smrtnosti. Povezava med višino krvnega tlaka in tveganjem za srčno-žilne bolezni je zvezna. Ljudi z zvišanim krvnim tlakom 3-do 4-krat bolj ogroža srčni infarkt in 7-krat bolj možganska kap kot one z normalnim krvnim tlakom, zato sta njegovo preprečevanje in zdravljenje tako pomembna. Njena prevalenca v Evropi znaša 40-50%, podobna je tudi pri nas.

Definicija

Krvni tlak je zvišan, kadar je sistolični tlak 140 mmHg ali več, diastolični pa 90 mmHg ali več. O arterijski hipertenziji govorimo tedaj, ko pri bolniku namerimo dvakrat zapored (na levi in desni roki) pri treh obiskih v ambulanti ti zvišan krvni tlak (140/90 mmHg ali

več).

Zdravljenje

Glavni cilj zdravljenja arterijske hipertenzije je dolgoročno in največje možno zmanjšanje zbolelosti ter umrljivosti zaradi srčno-žilnih in ledvičnih bolezni. Vsakomur, ki smo mu izmerili visok krvni tlak, najprej svetujemo **zdrav način življenja**, katerega osnove so:

- normalizacija telesne teže (indeks telesne mase naj ne presega 25 kg/m²),
- omejen vnos soli (ena mala žlica na dan),
- redna telesna aktivnost – bolnik naj bo redno, vsaj trikrat na teden, pol ure toliko aktiven, da se bo zadihal in prepotil. Primerne so vse oblike aerobne telesne vadbe, zlasti živahna hoja, umirjen tek, plavanje, tek na smučeh, ples in podobno,
- omejitev alkohola – bolniku priporočamo, naj ne popije več od ene enote alkohola na dan (eno malo pivo ali 1 dcl vina ali eno malo šilce žganja na dan),
- vsem bolnikom, še posebej ogrože-

nim, odsvetujemo kajenje.

- pravilna prehrana – v zdravi prehrani poleg alkohola in soli omejujemo tudi nasičene maščobe, holesterol in koncentrirane sladkorje.

Uvajanje teh ukrepov je smiselno pri vseh stopnjah arterijske hipertenzije, ne glede na bolnikovo starost. Za zdravljenje arterijske hipertenzije so poleg spremembe življenjskega sloga nujna tudi zdravila, ki vam jih predpiše vaš osebni zdravnik. Pomembno je, da njegova navodila dosledno upoštevate in da zdravila redno jemljete, po možnosti vselej ob istem času.

Zaključek

Zvišan krvni tlak je dokazano pomemben dejavnik tveganja za pojav bolezni srca in ožilja ter prezgodnjo smrt. Ker je ta bolezen med prebivalstvom zelo pogosta, je nanjo smiselno vplivati v celotni populaciji z ukrepi primarne preventive.

To je neka, a hkrati tudi največ, kar lahko sami storite za svoje zdravje.

Mateja Plut - Švigelj, dr. med

KRI REŠUJE ŽIVLJENJA.

MOJA KRI – VARNA

KRI

ZAME, ZATE, ZA VSAKOGAR.

Daj delček sebe za dobro drugega.

RKS, Območno združenje Grosuplje, Vas vljudno vabi, da se udeležite krvodajalske akcije, in sicer:

- V ČETRTEK, 13. 4. 2006, OD 7. DO 13. URE, V KULTURNEM DOMU IVANČNA GORICA
- V PETEK, 14. 4. 2006, OD 7. DO 13. URE, V OŠ LOUIS ADAMIČ GRO-SUPLJE

13. in 14. aprila sta izredni krvodajalski akciji in krvodajalcem ne bomo pošiljali osebnih vabil.

V jesenskem roku imamo redne krvodajalske akcije po naslednjem razporedu:

- v torek, 12. 9. 2006, od 7. do 13. ure, v Kulturnem domu Ivančna Gorica
- v sredo, 13. 9. 2006, od 7. do 12. ure, v OŠ Ferdo Vesel – Šentvid pri Stični
- v četrtek, 14. 9. 2006, od 7. do 13. ure, v OŠ Louis Adamič – Grosuplje
- v petek, 15. 9. 2006, od 7. do 12. ure, v OŠ Videm-Dobrepolje

URNIK DELA OTROŠKEGA IN ŠOLSKEGA DISPANZERJA

KSENLIJA PERŠIN ZUPET, dr.med.spec. pediater

ORDINACIJSKI ČAS:

PONEDELJEK: 7.00 – 13.00

TOREK: 13.00 – 19.30

SREDA: 7.00 – 13.00

ČETRTEK: 13.00 – 19.30

PETEK: 7.00 – 13.00 oz. 13.00 – 19.00 (po razporedu)

Zdravnica opravlja preventivne sistematske preglede predšolskih otrok in kurativne preglede otrok.

MAGDALENA URBANČIČ, dr. med. spec. pediater

ORDINACIJSKI ČAS:

PONEDELJEK: 14.00 – 18.00

TOREK: 8.00 – 12.00 (od 8.00 do 11.00 sistematski pregledi šolskih otrok)

Zdravnica opravlja preventivne sistematske preglede šolskih otrok in kurativne preglede otrok. V času sistematskih preventivnih pregledov šolskih otrok ni kurativnih pregledov.

TATJANA GANTAR, dr. med.

ORDINACIJSKI ČAS:

SREDA: 14.00 – 18.00

Zdravnica opravlja kurativne preglede otrok.

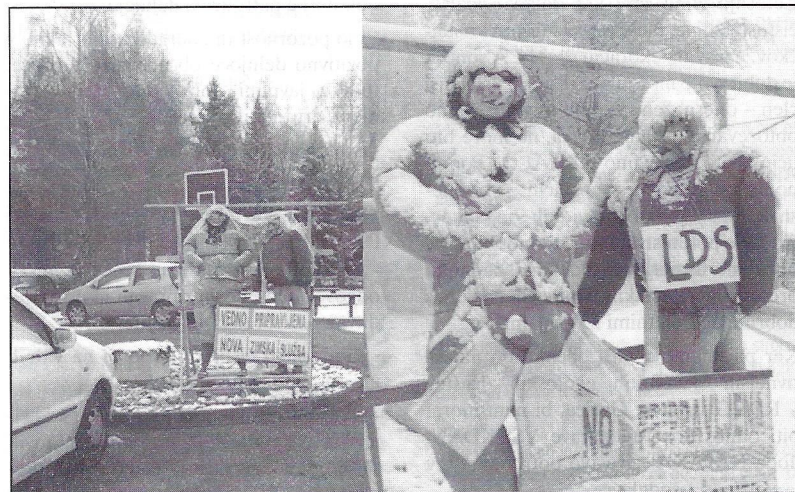
BARBARA WIBL, dr.med.spec.šol.med.

ORDINACIJSKI ČAS:

ČETRTEK: 8.00 – 12.00 (od 8.00 do 11.00 sistematski pregledi šolskih otrok)

Zdravnica opravlja sistematske preglede šolskih otrok in kurativne preglede otrok. V času preventivnih sistematskih pregledov šolskih otrok ni kurativnih pregledov.

Na dan, ko želite opraviti pregled, se je treba predhodno naročiti na tel. št. 781 90 03.

Današnji čas prinaša veliko težav, za katere pa smo krivi sami ljudje. Dolgo zimo, ki že od božiča tare ljudi, je rešil pustni čas, čas veselja in zabave. Na Debeli hrib je na pustni petek prišel z novo zimsko službo. In glej ga zlomka! Čez noč na soboto je dobil napis, da je SDS.

Zjutraj pa se je odločila še soproga. Vlekla bova skupaj. Jaz sem LDS.

Tako bodo vsaj za nekaj dni rešeni problemi zimske službe.

ČE BI BILI RADI "ŠPON", PRIDITE V SALON EKSPON

16. decembra lani so učenci gledališkega kluba v avli Oš Ferda Vesela izvedli prekrasno predstavo Salon Ekspon. Igra je nastala pod vodstvom mentorice in režiserke prof. Marte Steklasa, ki je hkrati tudi kostumografinja in scenografinja predstave. Po dveh mesecih dela je nastala komična glasbeno-igrana predstava, v kateri nastopajo pravljčni junaki, med njimi tudi Pepelka, čarovnica, Ostržek in trije prašički. Igra je trajala približno uro in 15 minut. V tem času so nam ponazorili pravljčne junake z napakami, ki jih uspešno odpravi mojster Skazomaz. Toda življenje junakov se ne izteče tako, kot si je zamislil Skazomaz.

Nekaj več o predstavi, pripravi in o odnosih med igralci so nam povedali "trije prašički". Z njimi sem kar sredi šolske avle naredila kratek intervju. Simpatične igralke Katja, Lana in Metka so (tokrat brez kostumov za prašičke) na dogovorjeno mesto prišle nasmejanih ust in vesele potešile mojo radovednost.

Že na daleč se vam vidi, da ste prave igralke. Kako bi torej kot igralke ocenile predstavo Salon Ekspon?

P1: Meni se zdi zelo zanimiva, ker je drugačna od ostalih: predstavlja nekaj neuresničljivega, nedosežen cilj, ki se na koncu razvije v pravo zabavo.

P2: Všeč mi je stil pripovedovanja. Je komičen, a hkrati pripoveduje na čaroben, pravljčen način.

Koliko časa ste se pripravljali na predstavo?

P3: Z vajami smo začeli šele oktobra. Seveda pa so bile zato toliko bolj zahtevne. Pri ustvarjanju predstave smo se zelo zabavali.

Kako ste se vi prašički ujeli z ostalimi igralci? Ali je med vami prišlo do kakšnih konfliktov?

P2: Večina igralcev je iz našega razreda in tudi z ostalimi se zelo dobro razumemo. Mislim, da med nami konfliktov ni bilo.

P3: Bili so ... (haha) neke vrste konflikti, vendar ni bilo nič resnejšega, le dobronamerna kritika.

Ali ste bile zadovoljne z gledalci? Ali so bili taka publika, kot ste jo pričakovale?

P1: Glede na to, da so si predstavo ogledali večinoma otroci, mlajši od 6 let, in njihovi starši, smo bili zelo zadovoljni. Mislim, da so vsi razumeli našo igro in seveda njen na-

men ... Skoraj zagotovo so bili vsi zadovoljni in presenečeni.

Slišala sem, da ste bili zelo uspešni, zato se vam obeta kar nekaj nastopov. Nam lahko malo zaupate, kdaj in kje?

P3: Največ se nam jih obeta prav zdaj, v marcu. Med drugim bomo nastopili tudi na Festivalu sanj v Ljubljani in na naši šoli za vrtce. Prof. Marta Steklasa nas je prijavila tudi na revijo, ki bo 21. in 22. marca v Grosuplju.

Nam lahko za konec poveste še nekaj o vsebini predstave in o zelo nenavadnem naslovu – Salon Ekspon?

P1: Seveda. Predstava govori o pravljčnih junakih z napakami. Mojster Skazomaz jih sprejme v svoj Salon Ekspon, kjer jim te napake popravi. Toda na koncu se ne izteče prav dobro. Če bi radi izvedeli, zakaj, si oglejte predstavo!

P2: Naslov pomeni SALON EKSPRESNEGA POPRAVLJANJA OSEBNIH NAPAK, torej Salon Ekspon.

Vse tri: Če bi bili radi "špon", pridite v Salon Ekspon!

Katja Štepec

Oš Ferda Vesela Šentvid pri Stični

BELI GOLOB V OŠ FERDA VESELA

Decembra nas je obiskal Gianni Rijavec, ki s svojo glasbo širi mir po svetu. Predstavil nam je mirovno fundacijo Beli golob ter skupaj z mladinskim pevskim zborom zapel pesem z istim naslovom.

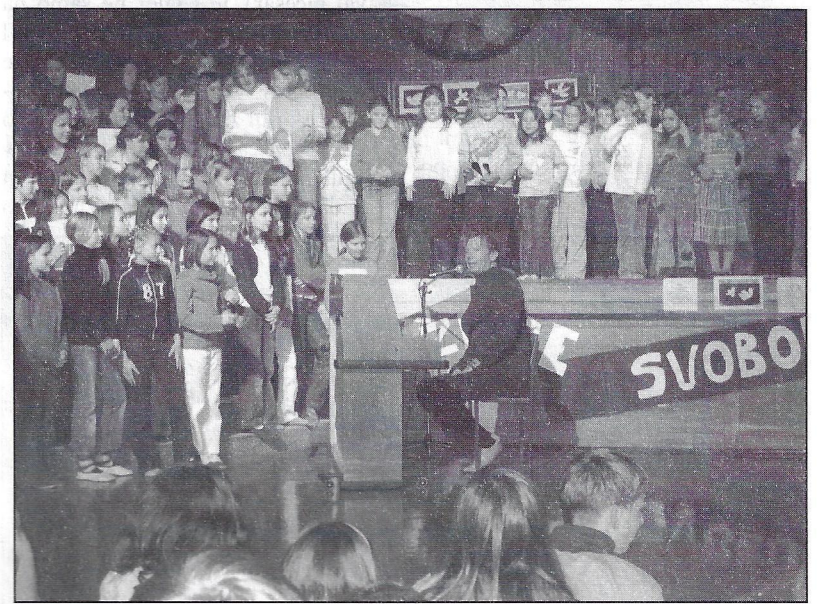
Povedal nam je, da je leta 1999 obiskal festival mednarodne popevke v Sarajevu. Tam je spoznal žrtve vojne in min ter sklenil, da bo napisal pesem, ki bi med ljudmi vsega sveta širila idejo o miru. V novi skladbi je uporabil dve kitici Prešernove Zdravljice in jima dodal svoj refren. Slovenski je dodal še angleško izvedbo. Tako je nastala pesem o miru Beli golob. Gianni je dodal tudi mednarodno glasbeno fundacijo Beli golob. Njena naloga je širjenje ideje o miru po vsem svetu in zbiranje pomoči za otroke, žrtve vojne.

Gianni Rijavec je obiskal dva ambasadorja miru in jima podelil zaščitni znak fundacije – porcelanasti relief belega goloba. Prejela sta ga pokojni papež Janez Pavel II. in Dalaj Lama. Papež mu je na vprašanje, kaj je mir, pojasnil: »Mir je v nas vseh, samo notranje miren človek lahko širi mir, nemiren pa le nemir.«

Veseli smo bili obiska glasbenika in mirovnika Rijavca. Želimo, da bi čim več otrokom priklical nasmeh na obraz.

Neža Mikelj

Oš Ferda Vesela Šentvid pri Stični

ZGODBE O KRUHU

PETROV NAJLJUBŠI JE KRJAVELJ

S PEKOVSKIM POKLICEM SE JE PETER PERPAR IZ GROSUPLJEGA SREČAL ŽE V ČASU ŠOLANJA, KO JE PRIŠEL NA PRAKSO V PEKARNO GROSUPLJE. ZDAJ JE V NJEJ REDNO ZAPOSLEN ŽE DOBRI DVE LETI IN POKLIC GA JE POPOLNOMA NAVDUŠIL. KAJ JE TISTO, KAR JE PETRA NAJBOLJ PREPRIČALO?

Debela rezina Krjavlja z namazom ali salamo je Petrova priljubljena jutranja malica.

»Ročno delo,« izstrelilo kot iz topa simpatični 23-letnik. Zato je vesel, da poleg vodena linije za deljenje in oblikovanje testa, skrbi tudi za ročno oblikovanje predvsem svojega najljubšega hlebca - Krjavlja. Nič čudnega, da ima do tega kruha poseben odnos.

»Ko sem prvič prišel na prakso v pekarno, je nad mano bdela mojster pek, ki me je največ naučil,« nadaljuje mladi vodja linije. Njegov mentor o njem pove, da je zelo hitro napredoval in da ga danes odlikujeta samostojnost in občutek za testo. Peter bi se zelo rad naučil tudi priprave tradicionalnega pletenega srca, vendar ve, da si bo moral pridobiti še veliko izkušenj, ki so potrebne za pripravo te pletene mojstrovine.

Pri svojem delu je vesten in prizadeven. Ko je bil šele na začetku svoje poklicne poti, se mu je kdaj kdaj pripetila kaka nevšečnost. »Nič večjega in nepopravljivega se mi ni zgodilo, tudi zato, ker sem s pomočjo sodelavcev napakico takoj odpravil. Smo dobra, uigrana ekipa, vesel sem, da delam v takem kolektivu,« še zaključuje Peter.

Od kod pa mu energija za opravljanje svojega dela? Ravno iz Krjavlja, hlebca, ki ga dan za dnem tehta in oblikuje. Svoj dan namreč začne z velikim kosom tega temnega pšeničnega mešanega kruha, prav tako pa si ga privoščijo po zaključeni nočni izmeni. »Kaj pa mislite, od kod mi energija za vstajanje?«

»Z ročnim delom pridobim občutek za testo, zato znam danes ročno oblikovati kar dva Krjavljeva hlebca hkrati.«

v šali doda in nato nadaljuje: »Ni ga boljšega kot debela rezina svežega Krjavlja, namazanega s kakim namazom ali obložena s salamo.« Zato mu energije še ostaja za kolesarjenje poleti in smučanje pozimi.

Pot do mojstrstva je še dolga, vendar Peter s pravim odnosom do dela, prizadevnostjo in vestnostjo dela zanesljive korake. Sočni Krjavelj pa bo zagotovo tudi po več letih dela v pekarni ostal njegov najljubši kruh.

Pekarna
Grosuplje

DOMOZNANSKA GALERIJA

JANEZ CIGLER – JURČIČEV PREDHODNIK V SLOVENSKEM PRIPOVEDNIŠTVU

Tridesetega kimovca (septembra) leta 1832 je v višnjegorsko faro prišel nov župnik, ki je nasledil poprejšnjega Jakoba Križaja. Ta je v Višnji Gori župnikoval celih 28 let.

Novi je bil meščanskega porekla, doma z Vodmata v Ljubljani, in se je odločil za Višnjo Goro, ker je bil nekoliko meščansko gizdav, zato si je prizadeval delovati v mestnem okolju (ne pozabimo, da je bila v tistem času Višnja Gora še kako v čislj kot zgodovinsko srednjeveško mesto), in ker mu je verjetno godilo konkurirati za višnjegorsko župnijsko mesto skupaj s še šestimi konkurenti. Da je bil izbran izmed sedmih udeležencev razpisa, mu je bilo glede na njegov značaj še posebej po godu.

tudi Višnjani v tistem času gospodarsko kar dobro stali. Ko ga je obiskal ljubljanski škof Anton Alojzij Wolf in ga spomnil, da bi lahko izterjal znatna denarna sredstva iz ponatisov svoje knjige (dotlej od ponatisov od založnikov ni zahteval ničesar), je Cigler ne samo na to pristal in izterjani denar daroval cerkvi, ampak je škofu prinesel še zajetno mošnjo gotovine ter jo podaril škofiji za izgradnjo in obnovo Alojzijevišča na Poljanski cesti v Ljubljani. Bil je ponosen na to, in kadar je šel tam mimo (v Ljubljano

je govoril domala vse takratne evropske jezike), po drugi pa ljubezen do domoljubne poezije in narave. Tako se je Cigler najprej po Vodnikovem zgledu (*Kranjc, tvoja zemlja je zdrava ...*) preizkušal v poeziji. Ker je ljubil naravo, je v svoje stihе dostokrat vpletal tudi preproste glasove iz narave, na primer vzlet ptice »fr, fr« in podobno. Prav v tistem času pa je osem let mlajši France Prešeren že zapel svojo visoko, skoraj bi lahko rekli genialno poezijo v maternem jeziku in se je iz takih pesnikov, kot je bil Janez Cigler, rad tudi ponorčeval. Ko je Cigler objavil v slovenski verz predstavljeno ezopovsko basen iz antične literature, je takoj dobil, z njim vred pa tudi vsi Višnjani, Prešernov epigram: »Višnjani, kam ste svojo polža djali // za Pegaza smo pevcem ga prodali.« Prešeren je bil močno nezadovoljen tudi s tem, da takrat v slovenščini nismo imeli, razen nekaj prevodov iz nemščine, originalnega proznega teksta, ki bi prebivalcem kaj pomenil, in je obljubljal, da se bo sam lotil tudi proze.

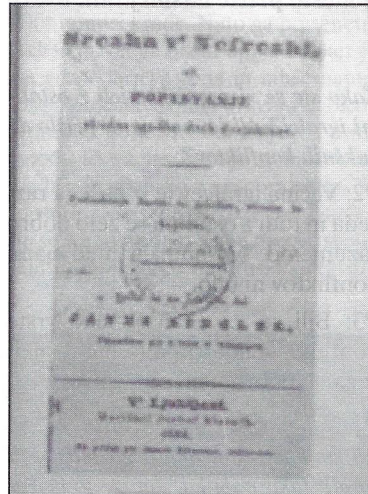
Janez Cigler se je zato od svojega pesništva preusmeril v prozo, in ker je vsekakor hotel slovenskemu ljudstvu poleg svojih župnijskih pridig in molitev povedati še kaj več, je zasnoval svojo prvo povest *Sreča v nesreči ali Povest o dveh dvojčkih*. Za motiv je vzel dva domačina iz okolice Ljubljane, Svetinova dvojčka, ki sta imela pretresljivo življenjsko usodo. To je takratno slovensko bralstvo tako pritegnilo, da je celo Fran Levstik dal to pripoved za zgled takratnega ljudskega pripovedništva. Cigler je tako prišel v leposlovno zgodovino kot avtor prve izvirne slovenske povesti. V zahvalo za to dejanje stoji na višnjegorskem pokopališču doprsna skulptura v njegov spomin, po njem se imenujejo višnjegorska prosvetna društva, v Višnji Gori pa ima tudi svojo cesto.

Janez Cigler pa se je v Višnji Gori kot šolski katehet srečal tudi z mladim Josipom Jurčičem. Jurčičev oče je namreč nadarjenega sina za eno leto poslal na šolanje v Višnjo Goro, menda z motivacijo, da višnjegorski šolmošter bolj tekoče govori nemško, kot to znata muljavski in stiški. Dobro obvladanje nemščine je bil v takratnem času na Kranjskem največji imperativ, čeprav je Janez Cigler menda najbolj perfektno obvladal francoščino, in to verjetno po Vodnikovem zgledu. Znanje nemščine je bilo takrat že nekaj povsem običajnega.

Prav gotovo je duhovnik, ki je kazal širši ljudski interes kot samo vzgajati ljudi k pobožnostim in predanosti božjim naukom, vplival na nadarjenega mladega učenca, da je treba neposredno iz ljudskega življenja črpati moč in motive za svoje pripovedništvo. Zato je Ciglerju sledil drugi naš pionir, ki je pripovedništvo dvignil še na višjo raven in dal slovenskim ljudem izročilo preteklosti. Jurčičev *Deseti brat*, *Domen*, *Jurij Kozjak* – slovenski janičar in druge pripovedi so postali klasika našega pripovedništva in izročilo slovenske preteklosti novim generacijam, da se lahko v vsakem času zavedamo svojih korenin.

Ko danes beremo Ciglerjevo pripoved o sreči v nesreči, se lahko čudimo bujni domišljjski razgibanosti

tega dela, kljub temu pa nam ta povest sporoča tudi o krutosti življenja v tistih časih in o srečnih in nesrečnih naključjih, ki se pojavljajo v življenju. Če pomislimo, kaj vse so morali preživeti in pretrpeti naši predniki (slabe letine in hudo pomanjkanje, turška ropanja, izkoriščanje fevdalcev, nasilno novačenje in dolgoletno služenje vojaščine) in kaj jih je ohranjalo pri življenju, moramo priznati, da jim je predvsem božji nauk za preživetje vsega tega veliko pomagal. Verjetno je tudi zato takratno preprosto kmečko bralstvo s tako vnemo in ljubeznijo sprejelo to Ciglerjevo povest.

Naslovna stran prve izdaje *Sreče v nesreči*

Naj za ilustracijo navedemo odlomek z začetka povesti *Sreča v nesreči*:

Lepo sta skrbela France in Neža za fantiča in si z združeno močjo prizadevala več prislužiti, da bi fantiča mogla pošteno in dobro vzrediti. Zato sta še pridneje delala in zvesteje molila. Ob nekem lepem spomladanskem dnevu, ravno nedelja je bila, ko prideta France in Neža popoldne iz cerkve, reče France: »Pojdi po bokal vina, da vsak malo popijeva. Nikoli ne greva v gostilno, bodiva doma vesela sama in Boga hvaliva, ker nama nič ne manjka.«

Prijazno skupaj pijeta in se pogovarjata o tem, kar sta danes v cerkvi slišala. Medtem vpraša France svojo ženo in ji prijazno reče: »Ljuba, dobra moja Neža, povej mi, kako je to, da nisi nikoli vesela, kar sva vkup; nikoli te ne vidim se nasmejati ali zapeti, ampak vedno si zamišljena in žalostna in pa večkrat te slišim vzdihovati.«

Neža mu na to milo odgovori: »Ljubi moj mož, res je, da sem vedno žalostna in nikoli vesela, toda ne zavoljo

pomanjkanja ali zavoljo dela, skrbi in truda. Ne misli, da te nimam rada; srečna vsaka žena, katera ima tako dobrega in pridnega moža, kakor si ti! Vesela pa nikoli ne morem biti, v srcu me vedno nekaj skrbi; prihodnost preiščujem in zdi se mi, da naju bodo velike nesreče zadele in hude nadloge čez naju prišle; in Bog ve, kako je to, da sem zavoljo tega vedno žalostna, dasiravno prihodnjega noben človek ne ve.«

Zahtevnejši bralci, pa tudi nekateri strokovni ocenjevalci, so bili kritični do te povesti. Očitno so ji predvsem preveliko resnobo pripovedovanja, brez vsakršnih duhovitih ali šaljivih vložkov, in preveliko vdanost božji volji. Vendar prav to je, najbrž, tudi osnovno sporočilo tega teksta za preprostejšo bralce v tistem času in v težavah tistega časa. Ne gre pozabiti, da je bil Janez Cigler župnik in da je hotel s to pripovedjo približati bralcu skrivnosti zaupanja v Boga. Škoda pa je morda res v tem, da si pisatelj povesti ni privoščil nobene duhovite šale ali šaljivega opisa resničnih dogodkov, čeprav so se prav njemu samemu take reči dogajale. Znana je anekdota, da so Ciglerja prišli iz stiškega samostana za prevajalca francoščine, ker je k njim prišla na obisk neka francoska kneginja. Stiški menihi so v tistem času znali samo nemško in latinsko, čeprav so prvi menihi v 12. stoletju prišli v Stično iz Francije. Cigler je uspešno opravil svoje prevajanje in se vrnil v Višnjo Goro. Čez nekaj dni je za njim prišla v župnišče kneginja, češ če lahko ostane nekaj dni pri njem v župnišču, saj da se v Stični nima s kom pogovarjati. Cigler je moral kneginji gostoljubje odreči, ker ni smel sprejeti v župnišče tuje osebe ženskega spola.

Knjižico *Sreča v nesreči*, ki sem jo imel pred seboj, sem si sposodil v knjižnici Prežihovega Voranca na Viču v Ljubljani. Izdala jo je Mladinska knjiga v Ljubljani leta 1977. Težko je natančneje ugotoviti, koliko izdaj je doživela ta prva slovenska povest, ker so nekateri založniki ponatise opremljali z letnicami prve ali predhodnih izdaj. Zadnja, ki sem jo zasledil, je izšla v Ljubljani leta 1991. Naša prva povest je danes dostopna po vseh knjižnicah v Sloveniji, največ izvodov imajo v mariborski knjižnici, skupno kar 35.

Valentin Skubic

Višnja Gora v času nastanka prve slovenske povesti

Pred tem je bil Janez Cigler dolga leta zaporniški kurat na ljubljanskem gradu, verjetno predvsem zato, da je lahko ostal v duhovniški službi v svojem rodnem mestu. Kot kaznilniški kurat si je pridobil tudi pečat takratnemu režimu sumljivega človeka, ker je bil preveč dober s kaznjenci na ljubljanskem gradu. Tja so Habsburžani namreč zapirali tako imenovane karbonarje, ki so se zavzemali za zedinjenje italijanskih provinc v enotno državo Italijo. Habsburžanom to nikakor ni bilo po volji, saj so si prav takrat utirali pot proti Jadranskemu morju in so se bali kakega večjega vpliva združene Italije na tem področju. Mnogi od teh zapornikov so bili obsojeni na dosmrtno ječo v podzemlju grajskega stolpa.

Janez Cigler je prav v tem odnosu do ljubljanskih zapornikov nedvomno pokazal, da je dober človek, da mu ni za politiko, ampak je predvsem pobožen in prepričan v ljubezen do bližnjega, ki mu jo narekuje krščanski svetovni nazor. Verjetno se je prav zaradi te ljubeznivosti in kljub svojemu meščanskemu poreklu preprostim Višnjanom takoj priljubil, tako da je ostal v Višnji Gori polnih sedemindeset let. Iz mnogih njegovih pripovedi je znano, da je tudi on imel Višnjane rad in jih je cenil. Znano je tudi, da je imel v višnjegorski fari kar solidne materialne dohodke, da je lahko veliko potoval tudi po tujih deželah in je kljub temu imel še denarne prihranke. To bi pomenilo, da so

pa se je rad vračal, ker je bila njegovo rojstno mesto), je rad povedal, da so vsaj težka dvoriščna vrata na Poljansko cesto njegova last. Skozi ta vrata smo vstopali tudi študentje Biotehniške fakultete (agronomi in veterinarji), ki je imela svoj sedež na Krekovem trgu, še leta 1956, in sicer na predavanja iz kemije. Velika stara predavalnica je bila v pritličju Alojzijevišča tik ob Poljanski cesti, na oni strani dvorišča pa je bila takrat teološka fakulteta. Janez Cigler je kot veliki dobrotnik in mecen umrl leta 1869 in je pokopan v Višnji Gori pri Svetem Tilnu.

Nagrobnik Janezu Ciglerju na steni cerkve Sv. Tilna v Višnji Gori

Ciglerjev profesor v gimnaziji in pozneje v semenišču je bil Valentin Vodnik. Ta je v njem zapustil globoko sled – po eni strani ljubezen do učenja tujih jezikov (Cigler je bil namreč v svoji zreli dobi poliglot in

Ciglerjev spomenik na višnjegorskem pokopališču

URADNI VESTNIK OBČINE IVANČNA GORICA

Št. 7/05

Ivančna Gorica, 14.12.2005

Leto 11

URADNI VESTNIK

Na podlagi 218. člena Zakona o graditvi objektov-uradno prečiščeno besedilo (Uradni list RS št. 102/2004), prve alineje 56. člena, ter tretjega odstavka 54. člena Zakona o stavbnih zemljiščih (Uradni list RS, št. 44/97), 8. člena Odloka o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča v Občini Grosuplje (Uradni list SRS, št. 38/87 in 9/89 v zvezi s 3. točko statutarnega sklepa Občinskega sveta Občine Ivančna Gorica, št. 013-1/95 z dne 23.12.1994 Uradni list RS, št. 26/95) in 16. člena Statuta Občine Ivančna Gorica (Uradni list RS, št. 89/2004) je Občinski svet Občine Ivančna Gorica na 24. seji dne 14.12.2005 sprejel

SKLEP

o vrednosti točke za izračun **NADOMESTILA ZA UPORABO STAVBNEGA ZEMLJIŠČA** na območju Občine Ivančna Gorica za leto 2006

1. člen

Vrednost točke za izračun nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča na območju Občine Ivančna Gorica za leto 2006 znaša za poslovne prostore 0,2126 SIT/m², za stanovanjske prostore pa 0,3240 SIT/m².

2. člen

Ta sklep začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporablja pa se od 01. 01. 2006 dalje.

Številka: 42306-0003/2005
Datum: 14.12.2005

ŽUPAN
OBČINE IVANČNA GORICA
Jernej Lampret, prof. l.r.

Na podlagi prvega odstavka 5. člena Odloka o plačilu sorazmernega dela stroškov za pripravo in opremljanje stavbnega zemljišča na območju Občine Ivančna Gorica (Uradni vestnik Občine Ivančna Gorica 5/95, 8/96 in 4/2000) in 16. člena Statuta Občine Ivančna Gorica (Uradni list RS, št. 89/2004) je Občinski svet Občine Ivančna Gorica na svoji 24. seji dne 14.12.2005 sprejel

SKLEP

o izhodiščni ceni za izračun sorazmernega dela stroška za pripravo in opremljanje stavbnega zemljišča izven območja urejanja stavbnega zemljišča za Občino Ivančna Gorica za leto 2006

1. člen

Izhodiščna cena za izračun sorazmernega dela stroškov opremljanja stavbnega zemljišča izven območja urejanja stavbnega zemljišča za Občino Ivančna Gorica na dan 31.12.2005 znaša **1.012.099,00 SIT**.

2. člen

Izhodiščna cena iz 1. člena tega sklepa se revalorizira vsak mesec tekoče s povprečnim indeksom podražitve za stanovanjsko gradnjo, ki ga objavlja Gospodarska zbornica Slovenije - Združenje za gradbeništvo in industrijo gradbenega materiala.

3. člen

Ta sklep začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporablja pa se od 01.01.2006 dalje.

Številka: 42306-0004/2005
Ivančna Gorica, 14.12.2005

ŽUPAN
OBČINE IVANČNA GORICA
Jernej Lampret, prof. l.r.

Na podlagi 9. člena Odloka o denarni pomoči za novorojence v Občini Ivančna Gorica (Uradni vestnik, št. 6/05) ter 16. člena Statuta občine Ivančna Gorica (Uradni list RS, št. 89/2004) je Občinski svet občine Ivančna Gorica na 24. seji, dne 14.12.2005, sprejel

SKLEP

o višini denarne pomoči za novorojence v Občini Ivančna Gorica za leto 2006

1. člen

Višina denarne pomoči za novorojence v letu 2006 znaša 30.000 SIT bruto.

2. člen

Ta sklep se objavi v Uradnem vestniku Občine Ivančna Gorica in začne veljati naslednji dan po objavi, uporablja pa se od 1.1.2006 dalje.

Šifra: 15202-0001/2005-2
Ivančna Gorica, dne 14.12.2005

ŽUPAN
OBČINE IVANČNA GORICA
Jernej Lampret, prof. l.r.

URADNI VESTNIK

OBČINE IVANČNA GORICA

Št. 1/06

Ivančna Gorica, 9.2.2006

Leto 12

Na podlagi 2., 4., 8., 9., 57., 58., 66. in 114. člena Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Uradni list RS, št. 96/2002), 9. člena Zakona o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 7/99), 29. člena Zakona o lokalni samoupravi - UPB1 (Uradni list RS, št. 100/2005), 53. člena Zakona o javnih financah (Uradni list RS, št. 79/99, 124/00, 79/01, 30/2002 in 56/2002) in 7. ter 16. člena Statuta Občine Ivančna Gorica (Uradni list RS, št. 89/2004) je Občinski svet Občine Ivančna Gorica na 25. seji, dne 9.2.2006 sprejel

PRAVILNIK

o spremembah in dopolnitvah pravilnika o postopku za izbiro in merilih za sofinanciranje kulturnih programov/projektov, ki se sofinancirajo iz proračuna Občine Ivančna Gorica

1. člen

V Pravilniku o postopku za izbiro in merilih za sofinanciranje kulturnih programov/projektov, ki se sofinancirajo iz proračuna Občine Ivančna Gorica (Uradni list RS, št. 141/2004) (dalje: pravilnik), se v četrti vrstici, 1. točke, 4. člena za besedo »kulture;« črta besedilo »Javni sklad Republike Slovenije za kulturne dejavnosti, Območna izpostava Ivančna Gorica«, ter se ga nadomesti s besedno zvezo »javni skladi«, v prvi vrstici, 6. točke, 4. člena se za besedo »lastniki« črta besedna zveza »premične ali«, ter se v tretji vrstici, 6. točke, 4. člena beseda »spomenika« nadomesti z besedno zvezo »kulturne dediščine«.

2. člen

V drugi vrstici 6. člena se za besedo »programov« doda beseda »/projektov«, v celoti pa se črtata tretji stavek prvega odstavka 6. člena, ter drugi odstavek 6. člena in se ju nadomesti z besedilom »Pristojen organ občinske uprave pripravi in izvede postopek

javnega razpisa, vrednotenje kulturnih programov/projektov pa v skladu s tem pravilnikom opravi strokovna komisija, ki jo imenuje župan s sklepom. V strokovni komisiji so poleg strokovnih delavcev občinske uprave obvezno zastopani tudi predstavniki ZKD Ivančna Gorica.«

3. člen

V drugi vrstici 8. člena se za besedo »programih« doda beseda »/projektih«, ter se v četrti vrstici za besedo »programov« doda beseda »/projektov«.

4. člen

V celoti se črta besedilo 9. člena pravilnika, tako da besedilo sedaj veljavnega 10. člena postane besedilo 9. člena, besedilo 11. člena postane besedilo 10. člena, itd.

5. člen

Med četrto in peto alinejo 10. člena pravilnika se doda nova alineja, ki se glasi »kriterije in merila za vrednotenje kulturnih programov/projektov;«.

6. člen

V drugem odstavku 16. člena se črtata šesta in deveta alineja, v celoti se črta tudi tretji odstavek istega člena.

7. člen

V prvi vrstici prvega odstavka 20. člena se črta besedilo »Obseg financiranja programov in«, ter se za besedo »sofinanciranja« doda beseda »programov/«.

8. člen

V celoti se črta besedilo 22. člena pravilnika in se ga nadomesti z besedilom »Kulturni programi/projekti se ocenijo v skladu z merili in kriteriji in ob upoštevanju specifičnosti posameznih programov/projektov. Programi in projekti se točkujejo. Vrednost točke se določi v skladu s proračunskimi sredstvi za razpisano leto. Višina sofinanciranja posameznega programa in projekta je odvisna od skupnega števila zbranih točk in vrednosti točke.«

9. člen

V celoti se črta besedilo 23. člena in se ga nadomesti z besedilom: »Osnovna dejavnost ljubiteljskih kulturnih skupin se sofinancira le pod pogojem, da rezultate svojega dela predstavijo publiki vsaj enkrat letno. Vrednotenje se opravi tako, da se točkuje naslednje elemente:

1. Program

- a. Študij oziroma priprava programa;
- b. Izvedba programa;
- c. Stroški prostora za študij in izvedbo programa.

2. Projekti

- a. Organizacija kulturnih prireditev;
- b. Obnova kulturnih spomenikov in ostale kulturne dediščine;
- c. Investicijsko vzdrževanje objektov, ki služijo izvajanju kulturnih programov/projektov;
- d. Izdaja tiskanih gradiv (lahko zapisani tudi na CD) na področju kulture.

3. Nakup in vzdrževanje opreme.

4. Kakovost in visoka obletnica delovanja.

Ad 1. a. Študij oziroma priprava programa

Pri študiju programa se glede na zahtevnost programa prizna različno število vaj oziroma delovnih srečanj, ki ob enem pomeni tudi število priznanih točk. Točkuje se le priprava na enega izmed treh oziroma štirih možnih programov (navedeni po alinejah). Za samostojni premierni koncert oziroma predstavo se šteje samo izvedba novih del, ki jih izvajalec še ni izvajal; za samostojni celovečerni koncert oziroma prireditev je treba izvesti vsaj eno tretjino novih del in dve tretjini starih del iz minulih let; za polovičen letni koncert oziroma prireditev mora izvajalec izvesti 15-20 minutni nov program in nekaj del iz minulih let (sem ne sodi sodelovanje na revijah in tekmovanjih na občinski, območni, regijski in državni ravni).

Število priznanih vaj je naslednje:

a) pihalni in simfonični orkestri – 30 ali več instrumentalistov:

(1 vaja = 2 šolski uri)

- samostojni premierni letni koncert 100 vaj
- samostojni celovečerni letni koncert 90 vaj
- polovični letni koncert 60 vaj
- nastop na prireditvi, predstavitvi, proslavi 30 vaj

b) inštrumentalne skupine pod 30 instrumentalistov:

(1 vaja = 2 šolski uri)

- samostojni premierni letni koncert 80 vaj
- samostojni celovečerni letni koncert 60 vaj
- polovični letni koncert 30 vaj
- nastop na prireditvi, predstavitvi, proslavi 15 vaj

c) pevski zbori od 16 ali več pevcev:

(1 vaja = 2 šolski uri)

- samostojni premierni letni koncert 90 vaj
- samostojni celovečerni letni koncert 60 vaj
- polovični letni koncert 30 vaj
- nastop na prireditvi, predstavitvi, proslavi 15 vaj

d) pevski sestavi do 16 pevcev:

(1 vaja = 2 šolski uri)

- samostojni premierni letni koncert 90 vaj
- samostojni celovečerni letni koncert 60 vaj
- polovični letni koncert 30 vaj
- nastop na prireditvi, predstavitvi, proslavi 15 vaj

e) otroški in mladinski zbori:

(1 vaja = 2 šolski uri)

- samostojni premierni letni nastop 50 vaj
- samostojni celovečerni letni nastop 30 vaj
- polovični letni koncert 20 vaj
- nastop na prireditvi, predstavitvi, proslavi 10 vaj

f) folklorne skupine:

(1 vaja = 2 šolski uri)

- samostojni premierni letni nastop 90 vaj
- samostojni celovečerni letni nastop 70 vaj
- polovični letni koncert 30 vaj
- nastop na prireditvi, predstavitvi, proslavi 15 vaj

g) plesne skupine:

(1 vaja = 2 šolski uri)

- samostojni premierni letni nastop 70 vaj
- samostojni celovečerni letni nastop 50 vaj
- polovični letni koncert 30 vaj
- nastop na prireditvi, predstavitvi, proslavi 15 vaj

h) gledališke in lutkovne skupine:

(1 vaja = 3 šolske ure)

- za predstavo v letnem gledališču 100 vaj
- za predstavo nad 2 h 70 vaj
- za predstavo od 1 -2 h 50 vaj
- za predstavo do 1h 30 vaj

i) literarna in novinarska dejavnost:

(delovno srečanje = 2 šolski uri)

50 delovnih srečanj

j) likovne in fotografske skupine:

(delovno srečanje = 3 šolske ure)

- organizacija ex tempora ali kolonije 50 delovnih srečanj
- priprava skupinske razstave, redno delovanje 40 delovnih srečanj

k) video in filmska dejavnost:

(delovno srečanje = 3 šolske ure)

- priprava lastne celovečerne video oziroma filmske produkcije 100 delovnih srečanj

- priprava dokumentarne kratkometražne video produkcije (do 20 min) 40 delovnih srečanj
- organizacija video in filmskih delavnic 30 delovnih srečanj.

Ad 1. b. Izvedba programa

Občini Ivančna Gorica je treba poslati ustrezna dokazila o izvedenem programu. Pri posameznem izvajalcu se točkuje le eden izmed dveh, treh oziroma štirih možnih projektov.

a) pihalni in simfonični orkestri - 30 ali več instrumentalistov:

- samostojni premierni letni koncert 300 točk
- samostojni celovečerni letni koncert 100 točk
- polovični letni koncert 50 točk
- nastop na prireditvi, predstavitvi ali proslavi 10 točk

b) inštrumentalne skupine pod 30 instrumentalistov:

- samostojni premierni letni koncert 180 točk
- samostojni celovečerni letni koncert 60 točk
- polovični letni koncert 30 točk
- nastop na prireditvi, predstavitvi ali proslavi 10 točk

c) pevski zbori 16 ali več pevcev:

- samostojni premierni letni koncert 300 točk
- samostojni celovečerni letni koncert 100 točk
- polovični letni koncert 50 točk
- nastop na prireditvi, predstavitvi ali proslavi 10 točk

d) pevski sestavi do 16 pevcev:

- samostojni premierni letni koncert 180 točk
- samostojni celovečerni letni koncert 60 točk
- polovični letni koncert 30 točk
- nastop na prireditvi, predstavitvi ali proslavi 10 točk

e) otroški in mladinski zbori:

- samostojni premierni letni nastop 90 točk
- samostojni celovečerni letni nastop 30 točk
- polovični letni koncert 15 točk
- nastop na prireditvi, predstavitvi ali proslavi 5 točk

f) folklorne skupine:

- samostojni premierni letni nastop 300 točk
- samostojni celovečerni letni nastop 100 točk
- polovični letni nastop 50 točk
- nastop na prireditvi, predstavitvi ali proslavi 10 točk

g) plesne skupine:

- samostojni premierni letni nastop 300 točk
- samostojni celovečerni letni nastop 100 točk
- polovični letni nastop 50 točk
- nastop na prireditvi, predstavitvi ali proslavi 10 točk

h) gledališke in lutkovne skupine:

- za premiero v letnem gledališču 500 točk
- za premiero nad 2 h 300 točk
- za premiero od 1 -2 h 150 točk
- za premiero do 1h 50 točk

i.) literarna in novinarska dejavnost:

- celovečerna prireditev 150 točk
- organizacija delavnic 150 točk

j) likovne in fotografske skupine:

- organizacija ex tempore, kolonije, natečajji 300 točk
- priprava skupinske razstave z lastnimi novimi deli 300 točk
- organizacija likovnih oziroma fotografskih delavnic 150 točk

k) video in filmska dejavnost – projekti posameznih ali več avtorjev:

- lastna celovečerna video oziroma filmska produkcija 300 točk
- dokumentarna kratkometražna video produkcija (do 20 min) 150 točk
- organizacija video in filmskih delavnic 50 točk.

Ad 1. c. Stroški prostora za študij in izvedbo programa

Za ta sredstva lahko kandidirajo izvajalci kulturne dejavnosti, če dokažejo, da imajo s prostorom, kjer se odvija njihova redna dejavnost, stroške v zvezi z ogrevanjem ter električno energijo. Izbor društev in višino sredstev sofinanciranja za stroške prostora z upoštevanjem števila vadbenih ur ter kvadrature vadbenega prostora, na podlagi prioritet, ocene ter mnenja komisije iz 6. člena tega pravilnika, v okviru razpoložljivih sredstev zagotovljenih v proračunu tekočega leta, določi župan.

Ad 2. a. Organizacija kulturnih prireditev

Komisija bo izbrala in točkovala kulturne prireditve v širšem javnem interesu, ki se bodo sofinancirale na podlagi naslednjih kriterijev oz. meril:

dejavnost ocenjevanja	max št. točk	merilo	kontrola
nivo prireditve (odvisno od števila krajev, občin, držav, ki pristopijo k organizaciji)	do 120 točk	20t - društveni, krajevni, občinski; 80t - območni, regijski, državni; 120t - meddržavni.	iz vabila
število nastopajočih izvajalcev	do 40 točk	2t - na vsakega izvajalca/skupino oz. 4t - na vsakega izvajalca/skupino iz tujine	iz vabila
čas - trajanje izvedbe prireditve	do 60 točk	10t - do vključno 1,5 h; 30t - do vključno 2,5; 60t - nad 2,5 h.	poročilo
delež lastnih sredstev in drugih neproračunskih virov za izvedbo prireditve	do 40 točk	10t - za 20 - 40 % lastnih sredstev; 20t - za 40 - 60 % lastnih sredstev; 40t - za nad 60 % lastnih sredstev.	poročilo
tradicionalnost prireditve	do 30 točk	2t - na vsako leto izvedene v preteklosti	poročilo
kadrovsko in organizacijsko tehnična struktura izvajalca pri izvedbi prireditve	do 50 točk	10t - za vsak posamezni organizacijsko-tehnični sklop z ustrezno kadrovsko zasedbo, pomemben za izvedbo (redarska služba, notranje ozvočenje, zunanje ozvočenje, čiščenje, prevoz,...)	poročilo in kopije računov

Do sredstev je upravičen organizator prireditve v občini. Do konca februarja je potrebno predložiti poročilo ter potrebne priloge o prireditvah v preteklem letu, ki so bile sofinancirane iz občinskega proračuna.

Ad 2. b. Obnova kulturnih spomenikov in ostale kulturne dediščine

Za sredstva iz tega naslova lahko kandidirajo vse fizične in pravne osebe, ki so lastniki ali upravljalci objekta lociranega na območju občine Ivančna Gorica, razglašene za kulturni spomenik lokalnega pomena oziroma v postopku razglasitve ali vpisanega v zbirni register kulturne dediščine. Lastniki ali upravljalci morajo imeti zagotovljena denarna sredstva v višini najmanj 70% upravičenih stroškov, ter druge materialne, kadrovske in organizacijske možnosti za izpeljavo prijavljenih projektov obnove. Predlagatelj mora pridobiti tudi mnenje odgovornega konservatorja, ter prijavi priložiti fotografije obstoječega stanja.

Prednost pri financiranju bodo imeli projekti:

- glede na stopnjo zaščitenosti,
- glede na pomen spomenika v občini Ivančna Gorica,
- glede na stopnjo ogroženosti spomenika,
- ki jih financira Ministrstvo za kulturo RS.

Merila in kriteriji za sofinanciranje:

- stopnja zaščitenosti spomenika - do 50t (50t-prvi varstveni režim, 30t-drugi, 10t-tretji),
- pomen spomenika za občino - do 30t,
- stopnja poškodovanosti objekta - do 20t,
- projekt sofinancira Ministrstvo za kulturo - 20t,

- višina sredstev iz drugih virov - do 20t,
- pomen za krajevno zgodovino in domoznanstvo - do 20 t.

Ad 2. c. Investicijsko vzdrževanje objektov, ki služijo izvajanju kulturnih programov/projektov

Za sredstva sofinanciranja investicijskega vzdrževanja objektov, ki služijo izvajanju kulturnih programov/projektov in so bili s Sklepom o določitvi nepremičnin in opreme, ki sestavlja javno infrastrukturo na področju kulture (Uradni vestnik Občine Ivančna Gorica, št. 7/96 in 9/96) določeni za javno infrastrukturo na področju kulture, lahko kandidirajo lastniki in upravljalci objektov. Predlagatelji morajo imeti zagotovljena denarna sredstva za izvedbo projekta investicijskega vzdrževanja objekta v višini najmanj 60% upravičenih stroškov. Izbor predlagateljev in višino sredstev sofinanciranja na podlagi prioritete, ocene nujnosti obnove, realnih možnosti izpeljave in mnenja komisije iz 6. člena tega pravilnika, določi župan.

Ad 2. d. Izdaja tiskanih gradiv (lahko zapisanih tudi na CD) na področju kulture

Do sredstev so upravičena kulturna društva in posamezniki, ki bodo izdajatelji tiskanih gradiv (lahko zapisana tudi na CD) na področju kulture in bodo izšla v letu sofinanciranja. Prednost pri sofinanciranju bodo imela kulturna društva in posamezniki za izdaje tiskanih gradiv, ki so povezana z zgodovinsko in kulturno dediščino društva oziroma kraja, namenjena čim večjemu številu uporabnikov in tista, ki bodo s predvideno finančno konstrukcijo opravičila namembnost sofinanciranja.

Predlagatelj mora imeti zagotovljena denarna sredstva v višini najmanj 70% upravičenih stroškov. Izbor predlagateljev in višina sredstev sofinanciranja na podlagi prioritete, ocene pomembnosti za kraj ali občino, realne možnosti in mnenja komisije iz 6. člena tega pravilnika, določi župan.

Ad 3. Nakup in vzdrževanje opreme

Do sredstev za sofinanciranje so upravičena kulturna društva, če dokažejo, da je nakup in vzdrževanje opreme nepogrešljivo za izvajanje njihove redne dejavnosti, ter imajo za nakup in vzdrževanje opreme zagotovljenih vsaj 60% lastnih sredstev. Prednost pri sofinanciranju bodo imela društva, ki že daljše obdobje (več let) niso koristila sredstev iz tega naslova. Oprema, ki je bila sofinancirana s strani Občine Ivančna Gorica, mora ostati v lasti kulturnega društva.

Ad 4. Kakovost in visoka obletnico delovanja

1. Za kakovostni nivo, ki ga doseže izvajalec, mu pripada dodatno število točk, in sicer: izvajalcu, ki uspešno nastopa na mednarodnih tekmovanjih 50%, izvajalcu, ki je v najvišjem državnem rangu 30%, in izvajalcu, ki doseže najvišjo uvrstitev na regionalnem nivoju, 20 % vseh točk, ki jih zbere v preteklem letu za izvedbo programa.
  2. V letu, ko praznuje izvajalec visoko obletnico delovanja, mu pripada dodatno število točk, in sicer: za 10. obletnico 20%, za 25. obletnico 40% in za 50. obletnico 70% vseh točk, ki jih je v preteklem letu zbral za vaje in izvedbo programa, vendar pod pogojem, da za to priložnost pripravi in izvede zahtevnejši jubilejni program.
10. člen

Ta pravilnik začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Šifra: 41404-27/2004-2

Ivančna Gorica, dne 9.2.2006

ŽUPAN
OBČINE IVANČNA GORICA
Jernej Lampret, prof. l.r.

Na podlagi 30. in 31. člena Zakona o vrtcih (Uradni list RS, št.12/96 in 44/00) in 16. člena Statuta Občine Ivančna Gorica (Uradni vestnik Občine Ivančna Gorica, št. 89/04) je na predlog Javnega vzgojnovarstvenega zavoda Vrtec Ivančna Gorica, Občinski svet Občine na 25. seji, dne 09.02.2006 sprejel

SKLEP

O VIŠINI CEN PROGRAMOV V JAVNEM VZGOJNOVARSTVENEM ZAVODU VRTEC IVANČNA GORICA

1. člen

Cene programov v Javnem vzgojnovarstvenem zavodu Vrtec Ivančna Gorica znašajo od 01.02.2006 dalje mesečno:

DNEVNI PROGRAM	CENA SIT/otroka
I. Starostno obdobje	98.930,00
II. Starostno obdobje	74.650,00
Otroci s posebnimi potrebami	205.600,00

2. člen

Pri obračunavanju stroškov za prehrano v času otrokove odsotnosti iz vrtca, se staršem odšteje sorazmerni delež za neporabljeni živila v višini plačila za posamezen program vrtca.

3. člen

Ta sklep začne veljati z dnem objave v Uradnem listu RS, uporablja pa se od 01.02.2006 dalje.

Št.: 602-0013/2006

Ivančna Gorica, 09.02.2006

ŽUPAN
OBČINE IVANČNA GORICA
Jernej Lampret, prof. I.

KNJIŽNICA V IVANČNI GORICI

Enota Ivančna Gorica,
Cesta II. grupe odredov 17
1295 Ivančna Gorica,
tel. št.: 787 81 21
sikivančna@gro.sik.si

PON., TOR., SRE., PET.
od 9. do 19. ure
ČET. od 9. do 14. ure
SOBOTA od 8. do 13. ure

KRAJEVNE KNJIŽNICE

Četrtekovi popoldnevi so namenjeni njihovi odprtosti, in sicer:
Višnja Gora: od 13. do 15. ure (788 45 88)
Stična: od 13. do 15. ure (051 236 436)
Šentvid: od 16. do 18. ure (051 236 436)
Krka: od 16. do 18. ure (780 20 91)

URA PRAVLJIC V MARCU: V sredo, 22. marca, bo ob 18. uri O DRUGAČNOSTI skozi pravljice pripovedovala dipl. med. sestra Majda Šmit. Vabljeni ste otroci in starši. Svojo prisotnost potrdite tako, da v knjižnici do takrat dvignete vstopnico. Vstopnine ni. Aprila bomo prav tako uro pravljic ponovili v knjižnici v Šentvidu pri Stični. O datumu vas bomo obvestili.

GESLO ZA PODALJŠEVANJE IZPOSODJEVALNEGA ROKA PREKO INTERNETA: Geslo za podaljševanje izposojevalnega roka preko interneta (<http://www.cobiss.si>) dobite v knjižnici. Izmiselite si ga sami, knjižničar pa ga bo vnesel ob vašem obisku.

Kultura za velike in male.

DAN ŠOLE NA SREDNJI ŠOLI JOSIPA JURČIČA

Na Srednji šoli Josipa Jurčiča smo rojstni dan našega velikega pripovednika, 4. marec, izbrali za poseben dan – dan šole. Ob tej priložnosti smo v petek, 3. marca, predstavili kulturne dejavnosti, s katerimi se ukvarjamo med letom.

Na prireditve so se predstavile različne skupine in krožki. Začeli smo z moškim pevskim zborom, da je zadonelo po šolski avli, nadaljevali z živahno plesno skupino deklet, ki so si nadele ime Pikice in nam odplesale dve izvorni koreografiji, prebrali avtorsko zgodbo dijakinje Ane, ki nas je močno presenetila s svojim koncem, prisluhnili vokalno-instrumentalni skupini in njihovim ljudskim pesmim. Nato je življenjsko zgodbo Agate (to je junakinja romana Visoška kronika, ki jo letošnji maturanti še posebej dobro poznajo) povedala dijakinja Sandra, za tem pa nas je presenetila animacija likovnega krožka z naslovom Kdo je kupil Davida.

Nekje na sredini programa nas je čakalo čisto nekaj novega – modna revija! Zdaj sprašujete, kaj ima modna revija s kulturo. Pa še koliko, saj gre tudi za kulturo oblačenja, gibanja in še česa. In prav poseben so se pri tem izkazali dijaki 1.f-oddela, ki so celo sami izdelali kreativno modo in

sceno. Med dvema izhodoma pa smo občudovali plesne pare, ki plešejo standardne in latinskoameriške plesse. Nato nam je pianist Roko Malkoč impresivno zaigral skladbo P. I. Čajkovskega Maj, prireditev pa je spet zaključil zbor – tokrat mladinski z ljudsko pesmijo Pastirče mlado.

S tem je bil zaključen uradni del prireditve, ki sta jo vodila Katja Lekan in Jaka Radič, na šoli pa smo poleg tega pripravili tudi različne razstave, in sicer razstavo ročnih del, fotografij, li-

kovnih in kiparskih izdelkov, predstavitev joge in šolskega glasila Iskrice.

Skratka – ta dan smo se predstavili in pokazali veliko, iz vendar ne vsega. Zato se bomo še naprej ukvarjali s svojimi skupinami in krožki, k temu pa sta nas vzpodbudila tudi ravnatelj Milan Jevnikar (zbor) zborovodja moškega pevkega zbora in ravnatelj Jure Lampret. Mi pa vas bomo ob letu osorej spet lahko povabili na našo in vašo šolo.

Vesna Celarc

UVOD

Ko sem premišljevala, katera misel bi bralcem utegnila posredovati bistvo življenja p. Simona Ašiča in bi lahko služila za moto naše nadaljevanke o njem, sem ga zagledala v svojem spominu v zanj tako zelo značilni drži: stoji nekoliko sklonjen; ne veš, komu pravzaprav prisluškuje: sogovorniku ob sebi ali zemlji in naravi okoli sebe. Roke se mu ob zanesenem pogovoru skorajda vedno sproščajo kvišku, nekam proti nebu ... In tako se mi je odkril kot človek, ki je vse svoje življenje živel med nebom in zemljo.

Ko bomo prebrali njegovo življenje, se nam bo odkrivala tudi naša (pol)preteklost.

I. DEL: ZATON NEKEGA SVETA

Pater Simon se je rodil v času usodnih sprememb, ki so jih ljudje morda že slutili, niso se jih pa še prav zavedali. Večina ljudi si ni mogla predstavljati, da se bo v nekaj letih njihovo življenje korenito spremenilo.

Da bo prva izmed modernih vojn tudi svetovna vojna,

ki bo pahnila ne le Evropo, ampak z njo velik del ostalega sveta, v brezumni vojni spopad, kjer bodo ugašala življenja na mnogih frontah. Da bodo o zmagi in porazu odločala tudi novodobna tehnična sredstva, od na zahodni fronti uporabljene smrtonosnega plina iperita do prvih tankov in letal. Da bo zaradi vojnih spopadov neposredno trpelo tudi civilno prebivalstvo, kar je pozneje postalo od vseh strani sprejeta in »opravičljiva zvezda stalnica« 20. stoletja.

Nihče ni prav verjel, da bodo slovenski možje in fantje morali braniti ne le slovensko etnično ozemlje, kot npr. na Doberdolu in na soški fronti, ampak tudi

vzhodne meje monarhije, Galicijo in Bukovino. Da bodo mnogi doživljali in preživljali ujetništvo v Rusiji, oktobrsko revolucijo in rusko državljansko vojno, da se bodo v slovanskem navdušenju borili proti Avstro-Ogrski v »dobrovoljnih korpusih« na strani zaveznikov in da bodo za večno ostali v tujih, neznanih krajih. Da bodo že tako obubožane slovenske kmetije ostale brez očetov, gospodarjev ali naslednikov. Da se bo mnogim družinam življenje obrnilo na glavo. Da skorajda nič ne bo več tako, kot je bilo prej. In da bodo pozneje v skorajda vsakem večjem slovanskem kraju stali spomeniki, na katerih bodo izpisana imena tistih, ki se niso nikoli več vrnil.

Ječa narodov za ene, varni pristan za druge

Nihče si ni mogel misliti, da bo propadla država, ki je državljanom dolga stoletja pomenila dokaj varen okvir življenja. V njihovem mišljenju in čustvovanju je bila tako rekoč večna. To »večnost« je na nek način poseblejla cesarska družina, še posebej cesar Franc Jožef I., ki je monarhiji (predolgo) vladal celih 68

Vojna je neposredno posegla na slovensko etnično ozemlje. Ko je Italija 1915 prestopila na zavezniško stran, se je odprla soška fronta. Civilno prebivalstvo so evakuirali v notranjost monarhije, na Kranjsko in Štajersko. Celotno goriško bogoslovje je sprejel stiški samostan. Mnogi so za vedno izgubili dom in svojo ožjo domovino.

let. Okorel v svojih političnih nazorih in obdan z njemu podobnimi svetovalci in politikami ni bil kos izzivom novih časov. Avstro-Ogrska monarhija je le stežka in prepočasni popuščala političnim zahtevam svojih državljanov. Narod, ki so živeli v njenem okviru, so se v duhu 19. stoletja narodnostno ozavestili in so monarhijo doživljali kljub nekaterim reformam kot »ječo narodov«. Politično je bila namreč preživela fevdalna ostalina nekdanjih časov in zato tujek v takratni Evropi.

Fevdalne ostaline so določale tudi okvirne norme, ki so vsaj na zunaj urejale družbene odnose. Danes so nam ta merila nerazumljiva in tuja, a pogledimo kljub vsemu nekaj primerov. Kot je bila navada »od vekomaj«, so cesarici Elizabeti, znameniti Sissy, odtegnili otroke, da bi jih vzgajali in vzgojili v skladu z normami cesarskega dvora in ne tako, kot je želela ona (spomnimo se le usode Viride Visconti). Na dunajskem dvoru so menili, da je mlada cesarica preveč dovzetna za nove čase: bila je odlična jahalka, športnica, vsako jutro je vestno telovadila, svoje dvorne dame pa je neprestano utrjala z zanje predolgimi sprehodi po bližnjih gozdovih. Uradnih dolžnosti in protokola se je spretno izogibala in je veliko časa zagrenjena prebila na potovanjih. Po smrti enaintridesetletnega prestolonaslednika Rudolfa je, odeta v temna, žalna oblačila, potovala po Evropi in 1898 žalostno končala v Švici, kjer jo je do smrti zabodel anarhist Luccheni.

Cesarjev nečak Franc Ferdinand, ki je postal po smrti cesarjevega sina Rudolfa prestolonaslednik le po sili razmer, tudi ni bil čisto v skladu z dvornimi pričako-

vanji, saj je bil »neprimerno« poročen in njegovi otroci niso imeli pravice nasledstva. Zofija Chotek, njegova žena češkega rodu, je bila namreč »samo« grofica. Ali pa pravila, ki so veljala za poveljniški kader avstrijske armade, ki je pretežno izhajal iz plemiških vrst, čeprav je bilo med oficirji tudi mnogo zaradi hrabrosti plemenitenih navadnih državljanov. Njihova služba je bila stvar časti in ugleda. Lahko so se poročili le v primeru, da so položili primerno visoko denarno vsoto kot jamstvo za družinsko življenje v skladu s svojim oficirskim statusom. Tako se je naš prastric Karlo lahko poročil s svojo Antonijo šele po zlomu monarhije, ko kavicja za poroko ni bila več potrebna.

Ob primernih političnih in družbenih reformah bi utegnila Avstro-Ogrska postati kmalu resna tekmiča takratnim vesilam. Cesar Franc Jožef je bil namreč s svojimi zastarelimi političnimi nazori za evropske tekmece »kot naročen«. Njegov sin, prestolonaslednik Rudolf, ki naj bi v nikoli dovolj pojasnjenih okoliščinah v dvorcu Mayerling 1. 1889 naredil samomor, in njegov bratranec Franc Ferdinand, ubit v Sarajevu 1. 1914, sta bila »iz drugačnega testa«. Zato sta bila kot vladarja v Evropi pravzaprav nezaželeni, saj sta imela oba politično vizijo sodobno preoblikovane, federalno urejene Avstro-Ogrske. Poleg tega sta bila v nasprotju z nemškimi liberalnimi krogi dovolj naklonjena slovanskim narodom, ki so živeli v okviru monarhije. Vesile so si takrat že porazdelile interesne sfere in ustanovile vsaka svoj kolonialni imperij, moderno preoblikovana monarhija pa bi jih pri politični kombinatoriki lahko res-

MED NEBOM IN ZEMLJO

no ogrozila.

Vsi vemo, kako se je zgodba končala: z atentatom, ki ga je izvedel mladi zanesenjak Gavrilo Princip. Gibanje, ki mu je pripadal, so vesile posredno, preko Srbije, finančno in moralno podpirale, saj so imele pri tem svoje geopolitične načrte – podobno kot Nemčija, ki je leta 1917 iz Švice preko Finske v Rusijo »uvozila« Lenina, z njegovo pomočjo »zakuhala« oktobrsko revolucijo in državljansko vojno ter tako izločila Rusijo iz svetovnega spopada. Da so postali atentati in revolucije »moda« 20. stoletja in da se v našem 21. stoletju razraščajo v terorizem, je danes vsem jasno.

M. A. Ficko

Sarajevo, 28. junij 1914. Prestolonaslednik Franc Ferdinand odhaja z železniške postaje proti avtomobilu, žena Zofija je v skladu z dunajskim cesarskim protokolom nekaj korakov za njim, ker mu zaradi svojega porekla ni »enakovredna«. Kmalu bodo odjeknili strelji, ki bodo sprožili prvo svetovno vojno.

SLOVESNO OB PREŠERNOVEM DNEVU

Na predvečer največjega slovenskega kulturnega praznika – Prešernovega dneva – je v Ivančni Gorici potekala slovesna prireditev, ki jo skupaj pripravljajo tri občine: Ivančna Gorica, Dobrepolje in Grosuplje. Glavni organizatorici izredno navdihujoče prireditve sta bili Zveza kulturnih društev občin Ivančna Gorica, Dobrepolje in Grosuplje ter Območna izpostava Javnega sklada za kulturne dejavnosti.

Slovesnosti, ki je bila prežeta z zborovsko pesmijo, folklornim plesom in orkestralno glasbo, so se udeležili župani omenjenih občin: Jernej Lampret, Anton Jakopič in Janez Lesjak. Osrednji dogodek je bil vsekakor podelitev Jurčičevih priznanj za leto 2005, ki jih prejmejo zaslužni posamezniki, skupine in društva na področju ljubiteljske kulture. Letos so podelili šest priznanj. Dobitnika iz občine Ivančna Gorica sta Jana Kutnar iz Kulturno-umetniškega društva Temenica in Franci Bradač, član Kulturnega društva Josipa Jurčiča Muljava; iz občine Grosuplje so prejeli nagrado Brane Petrovič, Kulturno društvo Šmarje – Sap, in Alojz Škrjanc iz društva Račna. Odgovorna urednica občinskega časopisa Naš kraj Mihaela Steklara pa je letošnja dobitnica Jurčičevega priznanja iz občine Dobrepolje.

Prireditve, je bila, kot smo že napisali, v znamenju pesmi, glasbe in plesa, ki so jih v do zadnjega kotička napolnjeni dvorani Kulturnega doma Ivančna Gorica predstavile različne skupine iz vseh treh občin. Kot se spodobi, se je po dvorani najprej razlegla slovenska himna, ki je prišla iz grl moškega pevkega zbora Corona iz Grosuplje; ta se je na prireditvi predstavil še z odlično interpretacijo nekaterih Prešernovih pesmi. S harmoniko in plesom je vidno navdušila mlada folklorna skupina iz Stične. Sproščenost in prijaznost prireditve so ob koncu nadaljevali in zaključili še člani Dobrepoljskega orkestra mladih pod vodstvom Braca Doblekarja, ki so v goste povabili tudi mlado pevko Andrejo Zupančič. Stene kulturnega doma pa so krasile umetnine članov Univerze za tretje življenjsko obdobje. Prireditve je od začetka do konca uspešno vodila Anica Volkar.

Pozdravni nagovor je pripadal županu občine gostiteljice Jerneju Lampretu, ki

je v svojem govoru poudaril pomembnost kulturnega ustvarjanja in kulturnih odnosov, ki se odražajo v našem vsakdanjem življenju. Letošnja prireditev pa je bila zaznamovana tudi z ganljivim nagovorom Tatjane Lampret, ki zaključuje svojo poklicno pot na Javnem skladu za kulturne dejavnosti v Ivančni Gorici, a obljublja, da bo še vedno delovala na različnih kulturnih področjih; če ne drugje, zagotovo na Muljavi. Moramo omeniti, da je organizirala nešteto pevski revij, gledaliških predstav, pevskih nastopov, likovnih delavnic, literarnih srečanj in lahko bi naštevali v nedogled. Skratka, sproščena, prijazna, pa tudi ganljiva prireditev ob Prešernovem dnevu.

KRATKA PREDSTAVITEV JURČIČEVIH NAGRAJENCEV IZ OBČINE IVANČNA GORICA

JANA KUTNAR

Jana Kutnar je mlada, a nadebudna in marljiva članica Kulturno-umetniškega društva Temenica.

Na odrh temeniškega društva se je prikusila že v več vlogah, večinoma v komedijah, ki so še posebej priljubljene pri

občinstvu: »Igrala sem zaporedoma pet let, preizkusila sem se v različnih vlogah, zadnja pa je bila vloga Matilde – Smrti. «To sem študirala z vso svojo dušo, čeprav vloga smrti ni ravnajbolj zaželena, zaradi njenega negativnega naboja,» je povedala z iskričastimi očmi, saj v igranju zelo uživa: »Vsaka vloga je nek nov izziv in vsak izziv ti da nekaj novega, novo moč in novo energijo. Igra mi je dala veliko moči in novih znanj, pa tudi samozavesti. Vse, kar počnem, je predvsem ljubiteljsko in prostovoljno, za dušo, da se sprostim, zato bom tudi v prihodnje z veseljem sodelovala na kulturnem področju.»

Jana Kutnar pa ni dejavna le kot igralka, čeprav se je v zadnjem času preizkušala večinoma na igralskih odrh: »Pela sem tudi v pevskem zboru, hodila v glasbeno šolo, kjer sem se učila igrati klaviature, opravila plesni tečaj,» je Jana na kratko opisala, s čim se še ukvarja v prostem času. Znanj ji res ne manjka, kako pa se je znašla na gledaliških odrh? »Pravzaprav ne vem; preizkusila sem se v svoji prvi vlogi in nekako mi je to prišlo do srca. Vsako vlogo sem iz leta v leto raje sprejela in lahko rečem, da v vsako dam vse svoje srce in dušo ter odigram po svojih najboljših močeh.»

Jana Kutnar je še povedala, da ji Jurčičevo priznanje pomeni veliko, da je velika spodbuda za naprej.

FRANCI BRADAČ

Dolgoletni igralec v letnem gledališču na Muljavi, vedno pripravljen pomagati svojim soigralcem in poskrbeti za dobro vzdušje tako na odru kot v zadodrju – Franci Bradač: »Bil sem izredno počaščen, da sem prejel Jurčičevo priznanje. Zahvaljujem se vsem, ki so me predlagali in izbrali za to nagrado.»

Pred odrskimi lučmi se Franci Bradač preizkuša že cela desetletja: »Na Muljavi igram že 22 let. Res je, da nisem bil zraven ravno vsako leto; nekajkrat sem manjkal, ampak če sem le mogel, sem z veseljem sprejel vsako vlogo. Letos v Sosedovem sinu verjetno ne bom mogel igrati, bosta pa moje delo nadaljevala moj sin Primož in hči Mateja. Za naprej bomo pa še videli.«

Katero vlogo pa je Franci Bradač najraje sprejel in igral? »Vedno mi je bila pri srcu kakšna kmečka vloga, igra preprostega človeka, in če sem si jo le želel, sem jo dobil. Ampak najljubša mi je bila vloga Obrščaka v Desetem bratu in drugih predstavah, skratka, najraje sem igral krčmarja,» je poudaril Bradač. A le čemu taka navezanost na to vlogo? »Mogoče zato, ker je bilo vino zraven,» se je prešerno nasmel zvesti muljavski igralec, ki ima že veliko izkušenj na gledaliških odrh, in kot je povedal, igranje priporoča tudi mlajšim rodovom: »Naj se mladi ukvarjajo s kulturo, z igranjem, kajti to je več kot le igranje. Predvsem je to družjenje več generacij, ustvarjanje kulturnih in medsebojnih vezi. Res lepo je biti v takih skupinah, kot je muljavška. Uživam v tem.»

SS

MALE PREŠERNOVE NAGRADE

Osnovna šola Stična ob slovenskem kulturnem prazniku vsako leto podeli male Prešernove nagrade. Ponavadi jih prejmejo učenci, ki se v daljšem obdobju ukvarjajo s kulturnimi dejavnostmi, ter njihovi mentorji. Na letošnji proslavi so v športni dvorani OŠ Stična pod vodstvom svojih mentorjev nastopili vsi pevski zbori OŠ Stična, tako z matične kot tudi s podružničnih šol. Poleg dvajsetih učencev so male Prešernove nagrade prejele tudi učiteljice Julijana Bačič, Jožica Ferlin, Anica Grčman, Jožica Sinjur in Lidija Zajc, ki so se izkazale z dolgoletnim mentorskim delom.

Lojze Grčman

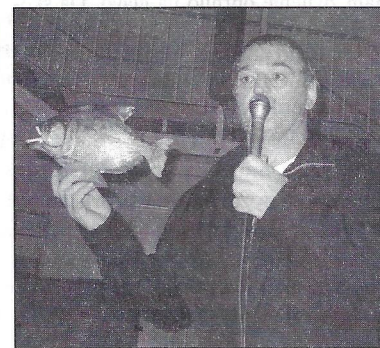
KD AMBRUS PREDSTAVILO NOVO IGRO

Kulturno društvo Ambrus v tem suhokranjskem kraju deluje že približno deset let. Vsako leto pripravijo novo igro, ki jo predstavljajo doma in v okoliških krajih. Sodelujejo tudi z Doretom Južino, ki pomaga pri oblikovanju scene. Letos je režiser Robert Bradač na oder postavil komedijo Daria Foja Niti tat ne more pošteno krasti. Gre za zgodbo o tatu, ki ga žena pokliče kar na delovno mesto, torej v hišo, kjer ponoči krade. Nato ga presenetita še gospodar hiše in njegova ljubica. Slednja skleneta, da ga bosta upijajnila, ker ju tako pač ne bo mogel izdati. Pozneje pride še gospodarjeva žena in nihče natančno ne ve, s kom je poročen. Gospodar namreč predstavlja tata in svojo ljubico kot moža in ženo. Komedija zmešnjav doseže vrhunec, ko se vsem omenjenim pridruži ljubosumna tatova žena in ljubimec gospodarjeve žene, ki pa je v resnici mož gospodarjeve ljubice. Na koncu se vsi sprenevedajo in govorijo o nesporazumu. Tega si želi pošteno razjasniti le tat, ki pa mu ne pustijo do besede. Tako je poštena le oseba, ki »poklicno« krade, vsi drugi pa lažejo in se sprenevedajo, da bi prikrili svoje napake. Predstava, ki je premiero doživela na kulturni praznik v ambruški kulturni dvorani, je požela salve smeha.

Lojze Grčman

PRISLUHNILI SMO MARTINU STRELU

Dan pred 8. februarjem smo se učenci in učitelji zbrali v šolski avli in s prireditvijo obeležili slovenski kulturni praznik.

Z recitalom smo počastili spomin na pesnika Franceta Prešerna, nato pa še s svojimi pesniškimi poskusi razmišljali o življenju in kulturi.

Prireditve je spremljal maratonski plavalec gospod Martin Strel ter nam v drugem delu prireditve predstavil svoje delo in dosežke. »Plavam za mir, prijateljstvo in čiste vode,« nam je povedal ter ob slikah razlagal svoje plavalne dosežke. Ob posnetkih smo podoživljali plavanje po reki Parana, ki jo je premezoval med 15. novembrom in 8. decembrom 2003. Dolga je 3940 km in se v jeziku Indijancev imenuje Mati morja. Navdušil nas je s pripovedovanjem o Argentini in slapovih Ignazu, ki so med najlepšimi na svetu. Sledil je film in komentar o plavanju po reki Jangce. Prevzel nas je njegov spopad z najdaljšo azijsko reko, zato smo brez težav odgovarjali na vprašanja plavalca, ki je vsak pravičen odgovor nagradil s sliko, posterjem ali knjigo.

Nika Mrzelj, OŠ Ferda Vesela Šentvid pri Stični

Tatjana Lampret se je ob koncu svojega službovanja na mestu vodje območne izpostave JSKD Ivančna Gorica, zahvalila za sodelovanje županom občin Ivančna Gorica, Grosuplje in Dobrepolje.

Minerva
VIŠJA STROKOVNA ŠOLA
VIŠJEŠOLSKI ŠTUDIJSKI STROJNIŠTVA

izredni študij v Ljubljani
2006/07

za pridobitev VI. stopnje izobrazbe in poklica inženir strojništva

VEČ INFORMACIJ O VPISU:

- v referatu šole na Srednji poklicni in strokovni šoli Bežigrad, Ptujška 6, Ljubljana (ob torkih in četrkih med 11. in 17. uro, soba 170, Ksenija Hren);
- po telefonu: 01 280 53 28 ali gsm: 040 473 810;
- E-pošta: minerva.edu@siol.net;

www.institut-minerva.si

BOGASTVO DOMOZNANSKE ZAKLADNICE POSTAVLJENO NA OGLED

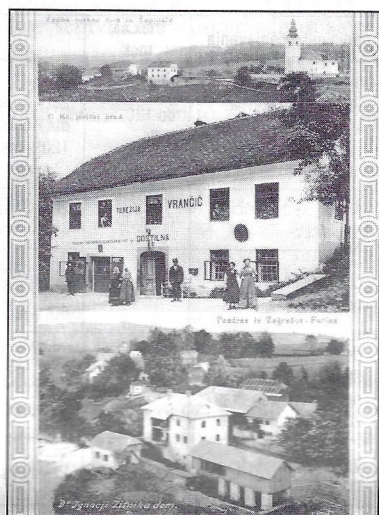
Organizator predstave Dušan Štepec, avtor Jože Burnar in Tone Kraševac.

Letošnja osrednja slovesnost ob slovenskem kulturnem prazniku je v Šentvidu pri Stični potekala v sodelovanju s KD Vidovo in KD likovnikov Ferda Vesela. Posebnost tokratnega praznovanja pa je bila razstava izrazito občinskega pomena, saj so bile na ogled postavljene stare razglednice različnih krajev naše občine. Škoda le, da je termin otvoritve razstave sovpadal s terminom osrednje občinske proslave ob slovenskem kulturnem prazniku, s podelitvijo Jurčičevih priznanj.

Pravzaprav je pri tokratni razstavi šlo za dopolnitev razstave, ki je bila postavljena na ogled pred natanko desetimi leti, ko so v Šentvidu prvič svoje razglednice razstavili zasebni zbiralci Jože Burnar, Marko Korenčan, Miloš Mikolič in Mihaela Zajc-Jarc. Tokrat je bila razstava še izpopolnjena, razglednice pa so razstavljali poleg domačina Jožeta Burnarja in enega največjih zbiralcev razglednic na Slovenskem, Marka Korenčana iz Ljubljane, še imetnik največje zbirke višnjegorskih razglednic - Stane Rus iz Višnje gore. O razstavi izpred desetih let je v decembrski številki Klasja leta 1995 pisala Ksenija Medved, prepričana pa sem, da ne bo odveč če zopet napišemo nekaj besed o tem neprecenljivem bogastvu naše dediščine.

Na razstavi so bile predstavljene razglednice 21-ih krajev naše občine, največ jih je bilo iz Šentvida, Višnje Gore in Stične, kar nekaj iz Muljave, Krke in Zagradca, vmes pa tudi posamezni primerki razglednic Pristave nad Stično, Bojanskega vrha, Gradišča, gradu Podsmreka in seveda Polžvega. Poleg klasičnih turističnih razglednic so bile pri-

so tudi razne društvene, priložnostne in športne razglednice. Zanje imata prav gotovo največ zaslug znana fotografa Jožef in Janko Erjavec iz Višnje Gore.

Vsega kar je bilo moč videti v nekaj dneh obstoja tokratne razstave ni mogoče na kratko opisati. Nekaj podobnega, predvsem s poudarkom na krajih Jurčičeve poti, je bilo moč videti tudi v Mestni hiši v Višnji Gori ob priložnosti letošnjega pohoda po Jurčičevi poti. Vsekakor gre za izredno bogato dediščino, ki kar kliče po tem, da jo vzamemo v roke in ji damo pomembno mesto tudi v današnjem času. Morda je tudi zato prava škoda, da želja izpred desetih let, da bi razglednice krajev naše občine dočakale knjižno izdajo s spremnim besedilom, še vedno ni izpolnjena. Nedvomno imamo prave zbirateljske navdušence in tudi primerne

strokovnjake. Pojem kulture pa je širok, širši kakor si mislimo.

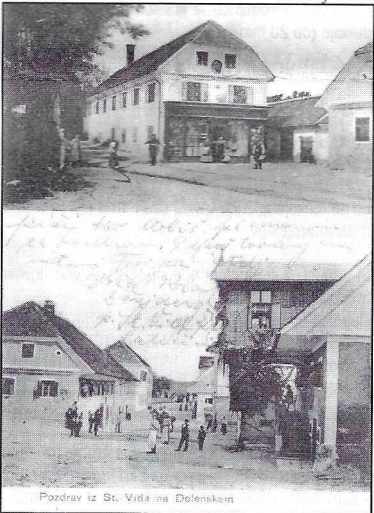
Pri programu otvoritve razstave so torej sodelovali člani domačega kulturnega društva, likovniki Ferda Vesela pa so razstavljali v svojih galerijskih prostorih.

BESEDA O AVTORJU JOŽETU BURNARJU

Morda ni prav da koga izmed trojice avtorjev posebej izpostavljamo, pa vendar zbiratelj je v veliki meri Burnarjeva, sam razstava je pa tudi sicer zanimiva oseba, tako, da po kakšni uri pogovora z njim ne manjka teme za pisanje. Jože Burnar po rodu Šentvidčan, - danes živi v Velikih Češnjicah - se z zbiranjem razglednic ukvarja že od leta 1990 dalje. Do sedaj se je v njegovi zbirki nabralo že 800 in več različnih razglednic, pretežno dolenskih krajev; v zadnjem času pa nastaja tudi obsežna zbirka ljubljanskih razglednic. Poleg razglednic pa hrani vrsto starih fotografij, listin, knjig, kovancev, bankovcev in vsega kar diši po starem. Posebno ponosen je na zapuščino fotografa Erjavca, ker pa je po poklicu gostinec mu ne manjka tudi lepa zbirka kuharskih knjig. Lahko rečemo, da živi za svoj hobi, s pomočjo interneta pa ima poti do starih razglednic speljane tudi drugod po svetu, odkupuje pa so tudi tuzisti, ki zbirajo in sedekupajo naše razglednice. Tudi računalniki so prava Jožetova strast in še posebej uživa, če mu uspe obuditi kakšnega, ki je že odpisan.

Vsi torej, ki vas ta del naše dediščine zanima - ne bo vam žal če se povežete z Jožetom, če pa morda hranite kaj, kar bi njemu prav prišlo, če mu veste kam s tem, sedaj veste, da je Jože pravi naslov.

Matej Šteh

MEDVOJNI DOGODKI

PREŠERNOV DAN 1942

Zima 1942 je bila zelo huda, januarja in tudi februarja je živo srebro mnogokrat padlo pod minus 30 stopinj Celzija. Okupirana Ljubljana je bila obdana z bodečo žico. Italijani so na vse načine ustrahovali zavedne ljudi: streljali so talce, zapirali in internirali ljudi ... Vendar odpora v Ljubljani niso zatrli. Zavedni Ljubljancani so bili organizirani v organizaciji OF, v terenskih odborih, pododborih pa tudi v večjih delavnicah in tovarnah, na šolah, v domovih itd.

Jaz sem se v Ljubljani učil za vodovodnega inštalaterja ter inštalaterja centralne kurjave pri ing. Likarju v Slomškovi ulici. Pomočnikov in vajencev nas je bilo nekaj več kot 30. Naš poverjenik OF je bil pomočnik Miklič.

Za Prešernov dan leta 1942 je bila napovedana velika narodna akcija. Na predvečer Prešernovskega dne nam je poverjenik OF razdelil listke, vsakemu kakih 100 do 200. Listki so bili veliki približno 10 x 7 cm; bile so to slovenske zastavice z rdečo peterokrako zvezdo in napis, kot na primer: Manj strašna noč je v črne zemlje krili, kot so pod svetlim soncem sužnji dnovi, Največ sveta

otrokom sliši Slave, Žive naj vsi narodi, ki hrepene dočakat dan svobode, Smrt fašizmu - svobodo narodu, Živela OF! in podobno. Naša naloga je bila listke raztrositi po celi Ljubljani.

Leta 1942 je bilo ta dan po Ljubljani še mnogo snega in hud mraz, a ceste in pločniki so bili očiščeni. Premišljeval sem, kam bi skrili listke, da jih ne dobi-jo Italijani, če me ustavijo. Vedel sem: če me dobijo, sledi najmanj dolgoletna ječa, če ne Gramozna jama.

Listke sem dal v klobuk in ga poveznil na glavo. Ko sem bil na nasprotni strani stare elektrarne, v Slomškovi ulici, me kar naenkrat ustavijo Italijanski karabinerji »sta ferma, alto la mani«. Vame so imeli uperjene puške. Seveda sem dvignil roke in se ustavil. Italijani so me najprej pretipali, ali imam kako orožje, in ker ga nisem imel, so dovolili, da spustim roke.

V polomljeni italijanščini sem vprašal, ali lahko pokadim cigareto. Italijani so mi dovolili. Prižgal sem cigareto, potem pa čakal - bo, kar bo. Italijani so me vsega preiskali, tudi sezutili sem se moral. Pod klobuk pa ni nihče pogle-

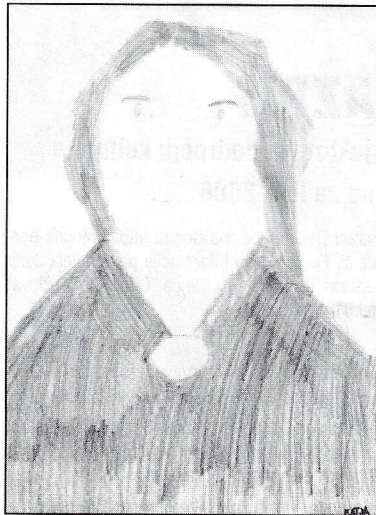
dal. Ker niso nič našli, so mi dovolili, da grem. Z veseljem sem si oddahnil in hitro odšel. Ko sem videl, da me Italijani več ne vidijo ter ni nikogar v bližini, sem dvignil klobuk. Vsi listki, ki naj bi jih raztrosil posamezno, so naenkrat zleteli izpod njega. Vesel, da se je tako končalo, sem odšel v vajeniški dom, kjer sem stanoval.

Naslednjega dne, na Prešernov dan, so Italijani po Ljubljani dobesečno noreli. Mesto je bilo zasuto s tisoči listkov, zidovi pa popisani s protitalijanskimi in protifašističnimi parolami. Na drevesih in vrh zvonikov so bile obešene slovenske zastave s peterokrakimi zvezdami. Italijani so pometali listke, brisali parole in uničevali zastave. To pa ni bilo enostavno: obešene so bile namreč na najvišjih točkah. Italijani pa niso imeli dovolj visokih lestev.

Prešernov dan leta 1942 je bil zame najlepši in tudi zelo srečen dan. Prejšnji večer se je srečanje z Italijani dobro končalo, na sam praznik pa sem užival, ko sem videl, v kakšni zadregi so bili Italijani.

Ciril Jurčič

PREŠERNOVI DNEVI ZAGRAŠKIH ŠOLARJEV

Katja Žlajpah,

2. razred OŠ Zagradec

Kdo je ta pesnik, kako je živel, se sprašujemo učenci podružnične šole Zagradec. Čeprav je pisal na malo drugačen način, kot govorimo danes, se da razumeti, da je že pred davnimi časi ustvarjal, bil vesel, zaljubljen, razočaran, nesrečen in žalosten, kakor je lahko danes kdo izmed nas.

Ker je na poseben način imel rad otroke, smo ob njegovem dnevu in slovenskem prazniku brali njegovo pesmi, peli himno, katere besedilo je napisal, in dr. Prešerna tudi narisali. Pripravili smo kulturni program. Otroški pevski zbor je nastopil že v petek, 3. februarja, na matični šoli, dan zatem, v soboto, pa smo nastopili še recitatorji in plesalci na krajevni proslavi, v kulturnem domu v Zagradcu. Z nami je bila mlada umetnica Vanja Erjavac, ki je obogatila glasbene točke s klavirsko spremljavo. Namesto fig smo dobili čokoladke, pohvalila in pogostila sta nas predsednik krajevne skupnosti Stanko Kralj in predsednica turističnega društva Helena Kastelic. Veseli smo bili tolikšnega obiska. Ta dan nam bo ostal v lepem spominu. Smo in ostali bomo Prešernovi.

Slavka Nahtigal, prof.

IMAMO TUDI PREŠERNOV POHOD

Za našo občino postaja vse večja značilnost, da ima številne pohodne poti oz. pohode. Eden takšnih je tudi t.i. Prešernov pohod, ki je letos kulturni praznik potekal že sedmo leto. Pravzaprav gre pri tem prijetnem dogodku za pohod, ki ga je pred leti prvič v družinskem krogu organiziral Milan Vrhovec iz Stične. Pot se začne na Viru pri Stični in konča v osrčju naše Suhe krajine, v Milanovi zidnici na Pajčni. Ta družinski krog pa se je ob ponovitvah pohoda začel širiti in družini so se pridružili še prijatelji in sorodniki, njim pa že drugi prijatelji in sorodniki, tako da se je pohoda udeležilo tudi že do 150 takšnih "prijateljev in sorodnikov". Letos jih je bilo okoli sto. V tej zanimivi družbi sta tudi župan naše občine in direktor občinske uprave, tako da je potemtakem pohod vendarle uradna prireditve. Gre torej za prijeten dogodek, ki ga zaznamujeta dobra volja in rekreacija, ker pa pohod poteka na slovenski kulturni praznik, Milan s prijatelji poskrbi tudi za kakšen kratek kulturni program, pa tudi če je to samo zapeta slovenska Zdravljica.

Letos so pohodnike še posebej presenetili vaščani Kitnega Vrha, ki so jih prijazno sprejeli in jih okrepčali s kuhanim vinom, pečenim krompirjem in ocvirki. Zato se želijo organizatorji zahvaliti njim in TD Zagradec ter tudi sponzorjem, ki pomagajo, da pohod le ni preveč predrag. Veseli družbi želimo še veliko pohodov: pravijo, da njihov »krog« ni zaprt, torej se lahko tudi vi znajdete med njimi.

mš

ADELA-MARGITA PETAN RAZSTAVLJALA V IVANČNI GORICI

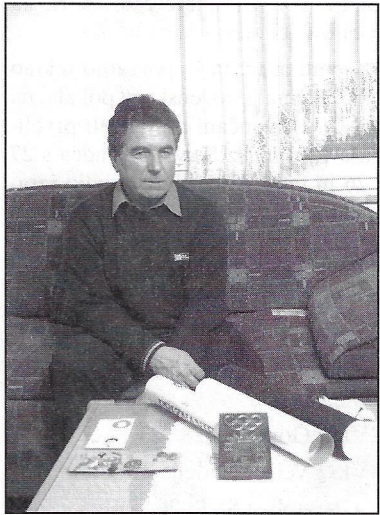
Na slovenski kulturni praznik se je v župnijskem razstavnem prostoru v Ivančni Gorici zgodila zanimiva otvoritev. Gre za razstavo slikarke Adele-Margite Petan, ki jo je avtorica poimenovala Cvetni šopki in pokrajine. Naslov nakazuje vedrino, likovna dela pa živo govorijo o slikarčinem svetlem pogledu na svet in življenje. Avtorica se za pomoč pri postavitvi razstave zahvaljuje ivanškemu župniku Jožetu Kastelicu.

Lojze Grčman

»PA MOMCI, VI STE V SARAJEVU, NE V LJUBLJANI!«

Olimpijske igre v Torinu so minile, spominjali se jih bomo lahko po marsičem, žal ne po osvojenih medaljah. A niso samo medalje in uspehi razlog za spomine. Dokaz temu je zgodba, s katero se je našemu uredništvu oglasil Avguštin Kanc iz Šentpavla. »Matej, jaz sem bil v Sarajevu v času olimpijade 20 dni,« se je glasila Gustlnova informacija in bila je dovolj velik razlog, da sva se tik pred zaključkom redakcije dobila in spregovorila, kako je bilo v Sarajevu leta '84.

Avguštin, po domače Gustl, je večino svojega življenja preživel kot poklicni šofer. Pri Ljubljanskem potniškem prometu, kjer je vozil mestni avtobus, je bil zaposlen skoraj 30 let. In ravno njegova služba je povezana z olimpijskimi igrami v Sarajevu. V času iger so avtobusna podjetja iz vse Jugoslavije morala dati na razpolago svoje šoferje in avtobuse za potrebe prevoza po Sarajevu. Iz Slovenije je bilo izbranih 22 šoferjev mestnega ljubljanskega prometa, med njimi tudi naš Gustl. Da pravim izbrani, ni naključje, saj so v podjetju resnično izbrali le primerne, takšne, ki niso imeli kakšnih policijskih oz. kazenskih dosjejev, po besedah Gustlna pa je bilo menda naročeno, da morajo biti šoferji iz Slovenije pravi Slovenci, brez kakšnega južnjaškega porekla. Zanimivo pa je bilo to, da so v Sarajevu prišli tudi šoferji iz drugih »južnih« republik. In tako je dan pred začetkom iger februarja 1984 na pot v Sarajevu krenila – ne boste verjeli – cela kolona zelenih ljubljanskih trol, s šoferji, ki so v naslednjih treh tednih postali del olimpijske zgodovine.

Pot do Sarajeva je bila naporna in je trajala skoraj osem ur, večinoma brez postankov, saj človek še danes ne najde kar tako prostora za parkiranje 22 trolejbusov. Gustl se spominja, kako so bila vsa večja križišča med potjo v času njihovega mimo-hoda zaprta, prihodu v Sarajevu pa je sledilo presenečenje – o snegu namreč ni bilo ne duha ne sluha. »Ima snega u brdima,« se je slišal odgovor. Pozneje je seveda tudi v mestu zapadlo veliko snega.

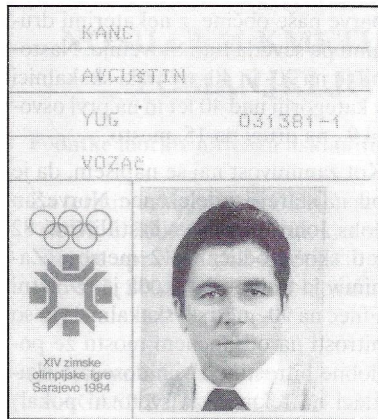
Sicer pa je bila slovenska šoferska delegacija dokaj svečano sprejeta. Možakarji, zadovoljni, da so končno prispeli na olimpijske igre, so svoje usnjene jakne pustili na šoferskih sedežih pri odprtih avtobusih, a so

kmalu izvedeli, da so v Sarajevu in ne v Ljubljani; seveda so takoj razumeli, kaj to pomeni.

In kako je izgledalo službovanje v času največjega športnega dogodka na takrat naših tleh? Šoferji so dobili vsak svojo akreditacijo, ki jim je odprla praktično vsa vrata, a gorje, če je nisi imel; potem tudi v študentski dom, kjer so bili nastanjeni, nisi mogel. Imeli so tudi jopico in bundo v uradnih barvah iger z uradnim znakom iger in so bili torej že na zunanji prepoznavni. Verjeli ali ne, Gustl ima še vedno bundo olimpijskih iger, ki je očitno dobre kvalitete, in še vedno jo rad obleče, čeprav je svojevrsten spominek, ki ga je prinesel z iger. Med najinim pogovorom je še posebej poudarjal, koliko pozornosti so posvetili varnosti. Že po prihodu v Sarajevu so vsak avtobus pregledovali dve uri skupaj, pa tudi sicer je bilo miličnikov na pretek. Od prvega dneva iger dalje je bil v Sarajevu ves promet za osebna vozila zaprt, vozili so samo avtobusi in tramvaji. Na vsakem avtobusu je bil neke vrste kontrolor domačin, ki je šoferje usmerjal po posameznih postajah. Gustl pravi, da si je kmalu zapomnil ulice oz. je vedel, kam peljati, saj je samo sledil črnim madežem na asfaltu, ki so jih za sabo puščali slabi sarajevski avtobusi. Vozili so tudi v okolici Sarajeva in seveda na olimpijska prizorišča. Posebej zanimivo je bilo na Bjelašnici in Jahorini. To so bila prizorišča v planinah, kjer so za potrebe iger zgradili velika smučarsko-turistična središča. Voznikom avtobusov so posebej naročili, da v primeru okvare ali iz kakšnega drugega razloga nikakor ne sme priti do zastoja na cesti, saj bi bila to prevelika kritika za organizatorje, in bi morebitno nevarnost videl ves svet. Če bi bilo treba, bi avtobus spustili tudi v kakšen jarek ali prepad, samo da bi ne prišlo do prometnega zamaška.

Prav posebni spomini pa so povezani s slovenskimi gledalci, ki so prišli spremljati olimpijske igre. Gustl pripoveduje, da ko so prišli Slovenci v Sarajevu z vlakom in so zagledali »svoje« zelene trole, ni bilo ovire, ki bi jim preprečila vstop na avtobus. Kontrolorjem so govorili, da imajo dvojne kart, in jim kazali olimpijsko vstopnico, ki je veljala tudi za prevoz in avtobusne karte, ki so jih sicer v Sloveniji potrebovali za vožnjo po Ljubljani. Več težav pa je imela skupina Slovencev, ki se je v Sarajevu pripeljala z avtobusom brez vstopnic, češ da jih bodo kupili kar tam. Toda bile so že prodane. Naši šoferji so se znašli tako, da so avtobus, ki jih je pripeljal, usmerili proti Bjelašnici, zraven pa dali svojega rezervnega šoferja z akreditacijo. Ta

avtobus je nato »uprizoril« okvaro, potnike pa je pobral in odpeljal na Bjelašnico ravno naš Gustl. Seveda so bili sonarodnjaki hvaležni za pomoč in tisti večer so tudi naši šoferji lahko nazdravili na račun slovenskih navijačev.

Odsotnost od doma je kar nekako sprejel, pravi Gustl, tudi zato, ker je lahko telefoniral domov ženi in otrokom. Sicer pa je bil športnega dogajanja bolj malo deležen. Tekmovanja je lahko spremljal le bolj poredkoma – tako vmes – dokler se ni avtobus napolnil in je moral odpeljati v dolino. V mestu pa bi lahko spremljali umetnostno drsanje v dvorani Zetra, a fantom to ni preveč dišalo.

Ravno slovenska ekipa šoferjev je ostala najdalj v Sarajevu, dva dni dlje od ostalih. Že pred odhodom so v spomin in zahvalo dobili priznanje organizacijskega komiteja, po pošti pa je prišla tudi zahvala mesta Sarajeva in turistične zveze Sarajeva.

»Spominov je veliko,« pravi Gustl, v letošnjem februarju so spet prihajali na površje. Žal mu je, da je Sarajev po razpadu Jugoslavije doživel tako žalostno usodo. Sam ni bil po olimpijadi nikoli več v bosanski prestolnici, a nekoč bi morda bilo spet lepo obiskati olimpijsko mesto.

Na koncu naj izrečem zahvalo Avguštinu Kancu – uradnemu olimpijskemu prevozniku na XVI. zimskih olimpijskih igrah v Sarajevu, da se je odzval našemu povabilu v prejšnji številki Klasja in svoja doživetja predstavil tudi vam bralcem Klasja. Osebno pa sem mu hvaležen tudi za prisrčen olimpijski spominek, ki ga je iz Sarajeva prinesel pred 22 leti.

Matej Šteh

Skupština grada Sarajeva
Organizacioni komitet XIV ZOI
Turistički savez Sarajeva

ZAHVALNICA
Kanc Avgustinu

Za Vaš doprinos i lično angažovanje u organizaciji XIV Zimskih olimpijskih igara Sarajevu '84.

PREDSJEDNIK SKUPŠTINE GRADA SARAJEVA
Uglješa Uzelac

Sarajevo, 19. februara 1984. godine

ŠTIRIDNEVNO SMUČANJE V GERLITZNU (Na Osojščici)

Teško pričakovane zimske počitnice smo nekateri srednješolski športni navdušenci popestrili s štiridnevnim smučanjem v Avstriji v organizaciji Šolskega športnega društva Josipa Jurčiča iz Ivančne Gorice. Na avstrijsko Koroško smo se odpravili v sredo, 22. februarja, v zgodnjih jutranjih urah. Že prvi dan smo se podali

na prostrane bele strmine, kjer smo kljub megli in vetru uživali v odlični smuki. Nastanili smo se v družinskem penzionu Rasch in tam preživeli nepozabne večere, ki smo jih popestrili z družabnimi igrami in skeči. Smeh in zabava sta se nadaljevala pozno v noč, in kot bi trenil, je prišlo jutro, z njim pa novi dan.

Naši smučarski dnevi so minili zelo hitro, z njimi pa tudi naše počitnice. Prepričani sva, da nam bodo vsem te počitnice ostale v lepem in prijetnem spominu ter da se bomo, če bo le še priložnost, odločili za podobne avanture.

T.H. in L.K.

NA POLŽEVEM TRI SMUČARSKÉ TEKME

Potem ko je vso jesen z decembrom in januarjem vred trajal čas negotovosti smuke na Polževem, je 4. februarja vendarle prišlo do teško pričakovanega začetka letošnje smučarske sezone – tudi na naših občinskih tleh. Da pravim na občinskih tleh, ni naključje, saj je polževska strmina res v lasti Občine, ki pa je vendarle naša skupni jezik tako z gospodarjem Polževga kakor tudi s turističnim društvom in na novo ustanovljenim Smučarskim klubom Polževo. Na Polževo je prišel nov zagon v osebi iznajdljivega in zagnanega Borisa Peterke, in seveda kapitala, ki ga je zagotovila močna sponzorska ekipa. Tako je otvoritev smučišča na prvo februarso soboto res blestela. Na urejenost smučišča so opozarjali številne oznake in trakovi, pa zaščitne blazine in obvestilne table. Pod smučiščem so bila postavljena tudi stojala za smuči, na profesionalnost smučarskega centra pa opozarjata teptalec snega in snežni top ob smučišču. In kar je najpomembnejše, TD Polževo s predsednikom Milošem Šuštaršičem je postavilo veleslalomsko progo za prvo letošnjo tekmo.

Na startni listi je bila pisana družba: poleg tistih najbolj vnetih mladih upov o bili navzoči tudi starejši, manjkala nista tudi predsednik SK Polževo Nace Cugelj, pa predsednik TD Polževo Miloš Šuštaršič, direktor glavnega medijskega pokrovitelja Zelenega vala. Tam pa je bil tudi ivanški fotograf Markelj. No, tudi Klasje je imelo v osebi pisca teh vrstic svojega predstavnika. Na Polževo je tisto jutro prišel tudi župan Lampret, ki pa si je to soboto raje nataknil na noge svoje tekaške smuči in se na startu veleslalomu ni pojavil. Prisostvoval pa je slovesni otvoritvi smučišča, ki je potekala pred podelitvijo prvih letošnjih medalj. Tisto soboto je na Polževem potekal še pester program, ki so mu piko na i dali člani popularne skupine Pop design. Škoda le, da je dokaj hladno vreme preprečilo še večji obisk.

Druga veleslalomka tekma je bila nekaj posebnega zato, ker je potekala na pustni torek zvečer in je bila hkrati tudi tekma mask na smučeh. Kot je že v navadi, se je našemilo mlado in staro, udeležencev tekme pa je bilo še celo več kot na otvoritveni dan: več kot 70. Organizatorji so, poleg medalj in nagrad, najboljšim v posameznih kategorijah podelili nagrade, prav tako najhitrejšim oz. najlepšim maskam. Medalje je podelil predsednik KS Višnja Gora Janko Zadel, prav višnjehorska krajevna skupnost pa je nameravala dan po Jurčičevem pohodu prirediti še tretjo letošnjo tekmo, za katero pa do zadnjega ni bilo jasno, ali bo izvedena. Kot vemo, je še v petek pred pohodom vreme kazalo svojo zimsko podobo, nakar je prišla odjuga, ki je Jurčičevo pot začinila z blatnimi stezami. Toda marljivi polževski hotelir Zdenko Lavrič je sneg teptal in teptal, člani TD Polževo pa so uporabili tudi snežni cement, in v nedeljo, 5. marca, ob 9. uri zjutraj je padla dokončna odločitev – tekma bo! Udeležilo se je je okoli 40 tekmovalcev. Med tekmo je celo začelo deževati, med podelitvijo pa snežiti, in kot veste, je snežni metej, ki je sledil, našo deželo spotepal, in zadel tudi čas.

Polževo tako, kljub temu da smo že sredi marca, še vedno obratuje. Tako se bo vsaj delno obrestovalo tisto, kar je bilo zamujeno na začetku zime. Prav letošnja zima pa je pokazala, da je iz tega hriba res mogoče nekaj narediti; treba je le veliko razumevanja in medsebojnega sodelovanja. Naj bo prijeten pogled z vznožja smučišča proti vrhu in čudovit razgled z vrha proti Kamniškim Alpam lepa spodbuda in elan našim smučarskim in turističnim entuziastom tudi v bodoče.

Matej Šteh

Trak so prerezali župan Lampret, predsednik SK Polževo Cugelj Nace, lastnik hotela Polževo Zdenko Lavrič in direktor Zelenega vala Boris Peterka.

KATEGORIJA	mesto	1. TEKMA 4.februar	2. TEKMA, 28. februar
CICIBANI DO 10 LET	1.	BREGAR LUKA, Stična	BREGAR LUKA, Stična
	2.	MEDVED LUKA, Višnja Gora	PETRIČ ZAN, Borovnica
	3.	PAJK LUKA, Šentvid	KOSIR MATIČ, Stična
CICIBANKE DO 10 LET	1.	PEČJAK REBEKA, Ravni Dol	PEČJAK REBEKA, Ravni Dol
	2.	STAMKO SARA, Grosuplje	ZLOGAR TINA, Ljubljana
	3.	ZLOGAR TINA, Ljubljana	TEKAVEC ELA, Krka
MLAJŠE DEKLICE 10-14 LET	1.	ILOVAR NIKI, Stična	TEKAVEC INES, Krka
	2.	LAMPRET LAVRA, Stična	BOŽEC TAMARA, Ljubljana
	3.		LAMPRET LANA, Stična
MLAJŠI DEČKI 10-14 LET	1.	PEČJAK BENJAMIN, Ravni Dol	PEČJAK BENJAMIN, Ravni Dol
	2.	KASTELIČ TADEJ, Lučarjev Kal	ERJAVEC ZIGA, Višnja Gora
	3.	GROZNIK JAN, Višnja Gora	PETRIČ DENIS, Skofljica
STAREJŠE DEKLICE 14-18 LET	1.	STRMOLE NEŽA, Stična	
	2.	BABIĆ SIMONA, Višnja Gora	
	3.		
STAREJŠI DEČKI 14-18 LET	1.	SKUBIĆ KLEMEN, Muljava	ZADEL MATEVŽ, Višnja Gora
	2.	PETERKA JURE, Grosuplje	
	3.		
ČLANICE DO 35 LET	1.	LOKAR JOŽI, Stična	MERLAK NEŽA, Hotedrščica
	2.	GORSIČ BARBARA, Ponova vas	FERJAN URSA, Dolenja vas
	3.		ROT MATEJA, Čušperk
ČLANI DO 35 LET	1.	PREBIL TADEJ, Brezovica	BERDAJS JOŽE, Čušperk
	2.	HABJAN JOŽE, Višnja Gora	HABJAN JOŽE, Višnja Gora
	3.	STEH MATEJ, Šentvid	ZAKRAJSEK ŽELKO, Račna
ČLANICE NAD 35 LET	1.	CEGLAR VIDA, Ivančna Gorica	CEGLAR VIDA, Ivančna Gorica
	2.	JAMNIK TANJA, Skofljica	PETRIČ HELENA, Borovnica
	3.	ZLOGAR IVICA, Ljubljana	JAMNIK TANJA, Skofljica
ČLANI NAD 35 LET	1.	MEDVED PETER, Višnja Gora	ZEVNIK MIRAN, Dobropolje
	2.	STANKO IGOR, Grosuplje	TEKAVEC DUŠAN, Krka
	3.	POLAJŽAR ŠTEFAN, Ivančna Gorica	HROVAT ROBERT, Ivančna Gorica
ČLANI NAD 55 LET	1.	SUŠTERŠIĆ MILOŠ, Ljubljana	SUŠTERŠIĆ MILOŠ, Ljubljana
	2.	PERME TONE, Ljubljana	
	3.		
DESKARJI	1.	MIKLAVČIĆ STANKO, Višnja Gora	TOMAŠEVIČ GAŠPER, Stična
	2.	CEGLAR MASA, Ivančna Gorica	LOKAR LUKA, Stična
	3.	GROS GAŠPER, Višnja Gora	HABJAN MATEVŽ, Višnja Gora

Več o tretji tekmi si preberite v naslednji številki Klasja.

V KRANJU SMO GOSTILI SVETOVNO PRVENSTVO VETERANOV V SKOKIH IN NORDIJSKI KOMBINACIJI

Tekme veteranov na najvišjem nivoju imajo že dolgo tradicijo, saj je bila 10. februarja letos v Kranju že sedemnajsta po vrsti. Na njej je sodelovalo več kot 200 posameznikov iz štirinajstih držav. Nastopili so v več starostnih kategorijah (najmlajši od 30 do 35 let, najstarejši od 80 let naprej) na različno velikih skakalnicah, od K 20 do K 100. Vsak skakalec se

je lahko prijavil na dve različno veliki skakalnici. Seveda tekmovanje za naše bralce ne bi bilo tako zanimivo, če na njem ne bi nastopil naš občan Janko Rošelj iz Marinče vasi. Ob tekmovalcu iz Krškega je bil tam edini Dolenjec. Prav lahko pa bi se zgodilo, da bi na tekmovanju imeli še enega našega občana. Robert Bregar s Potoka pri Muljavi bi na tekmoval-

nju zanesljivo nastopil, če si ne bi na pripravah za državno prvenstvo v Zagorju hudo poškodoval kolena. Želimo mu čim hitrejšo okrevanje.

Tako je Janko sam častno zastopal barve naše občine, z nekaterimi drugimi pa seveda tudi Slovenije. Nastopil je na 20- in 40- metrski skakalnici v kategoriji nad 40 let in skvalificiral 9., na drugi pa 15. mesto.

Kot zanimivost naj še napišem, da je bil najstarejši udeleženec Norvežan Johs Johnsen, ki je s častljivimi 82 leti skočil odličnih 12 metrov. Zanimiv je tudi podatek, da je 69. letni Finec na 90- metrski skakalnici (tu so hitrosti na odskočnem mostu že podobne hitrostim, ki jih dosegajo skakalci na tekmah za svetovni pokal) skočil kar 56 metrov. Tudi sicer je bilo največ udeležencev Norvežanov in Fincev ter naših skakalcev.

Če bi sklepali po tisti: »Kdor ne skače, ni Slovec.« potem Ivančani po Jankovi zaslugi smo Slovenci.

Simon Bregar

DP V NOGOMETU V IVANČNI GORICI

Tekmovanje je otvoril ivanški župan Jernej Lampret.

V Ivančni Gorici se je v nedeljo 19. februarja odvijalo državno prvenstvo v nogometu za ženske. V dvorani Srednje šole Josipa Jurčiča so se pomerile najboljše ekipe v kategoriji deklic do 12 let, kadetinj in članic. V najmlajši kategoriji so imeli domači največ uspeha. Ekipe ŽNK Livar je namreč postala državni prvak. Ivančanke so v finalu premagale ekipo Pomurja s 5 : 4. Poleg tega je doma ostal tudi naziv najboljše strelke. To je bila Viktorija Živkovič, ki je dosegla petnajst zadetkov. V kategoriji kadetinj so najboljše v državi postale nogometašice Slovenj Gradca, ki so

premagale Krko z 2 : 3. Državne prvakinja med članicami pa so postale nogometašice Krke, ki so bile v finalu boljše od Pomurja s 3 : 4. Dekleta so predvsem v popoldanskih urah spodbujali številni gledalci, ki se jih je skupno zbralo blizu petsto. Trener ter alfa in omega ŽNK Livar je po sijajnem uspehu svojih deklet dejal: »Zelo smo ponosni, da nam je uspelo osvojiti ta naslov. Dekleta so dokazala, da naša ekipa ni bila zaman pro-

glašena za najboljšo v lanskem letu.« ŽNK Livar se za pomoč pri organizaciji turnirja zahvaljuje ravnatelju ŠC Josip Jurčič prof. Milanu Jevnikarju, županu prof. Jerneju Lampretu ter direktorju radia Zeleni val Borisu Peterki. Obenem klub vabi vse ljubiteljske žoge med 8. in 10. letom, da se pridružijo vadbi. Treningi in vpis potekajo vsak torek od 15.30 do 17.00 ure v športni dvorani OŠ Stična.

Lojze Grčman

Državne prvakinja do 12. let - ekipa Livarja.

ROKOMETAŠI SREDNJE ŠOLE JOSIPA JURČIČA V FINALU DRŽAVNEGA PRVENSTVA

16. februarja 2006 so dijaki Srednje šole Josipa Jurčiča iz Ivančne Gorice nastopili na enem od dveh državnih polfinalnih turnirjev v rokometu za srednješolce. Turnir je bil v Kopru, poleg naše ekipe pa so nastopile še ekipe Gimnazija Brežice, Srednja tehniška šola Koper ter Šola za strojništvo Škofja Loka. Cilj naših fantov je bil uvrstitev vsaj na drugo mesto, ki jim že zagotavlja nastop v finalu državnega prvenstva, torej med štirimi najboljšimi ekipami v Sloveniji.

Ekipe so igrale po tekmovalnem sistemu »vsak z vsakim«, tekme pa so bile zelo izenačene in negotovo je bilo čisto do konca. Pa si oglejmo rezultate:

STŠ Koper : Gimnazija Brežice	14 : 13
ŠS Škofja Loka : SŠ JJ Ivančna Gorica	15 : 19
STŠ Koper : ŠS Škofja Loka	17 : 14
Gimnazija Brežice : SŠ JJ Ivančna Gorica	18 : 18
STŠ Koper : SŠ JJ Ivančna Gorica	13 : 13
Gimnazija Brežice : ŠS Škofja Loka	12 : 12

Vrstni red:

1. STŠ Koper
2. SŠ JJ Ivančna Gorica
3. Gimnazija Brežice
4. ŠS Škofja Loka

Rokometaši naše šole (odlično so igrali: Simon Stopar, Jure Tadini, Klemen Ferlin, Staš Skube, Matevž Potokar, Janez Svetin, Jaka Radič, Ožbolt Kristan, Gašper Stopar, Anton Svetin, Jan Ilovar, Gašper Štrus, Matjaž Turk in David Kastelic) so si prvič v zgodovini šole priigrali nastop v finalu, ki bo organiziran 15. marca na naši šoli. Uvrstitev v finale je več kot zaslužena, saj v treh tekmah igrišča nikoli niso zapustili sklonjenih glav. Da bi le bilo tako tudi 15. marca pri nas v telovadnici Srednje šole Josipa Jurčiča v Ivančni Gorici.

Simon Bregar

BO SVIŠ-U USPEL VELIKI MET?

Prihod novega trenerja v ivanški klub je bila potrebna in dobra poteza vodstva kluba, saj je trener Zarabec na vseh 9 tekmah v prvenstvu ostal neporažen, SVIŠ pa je trenutno na 3. mestu 1. B lige oziroma točko za vodilnima in z veliko možnostjo za uvrstitev v najvišjo slovensko rokometno ligo. A kaj ko igra ne navdušuje povsem oziroma ne zadovoljuje velikih apetitov, ki so jih ustvarili mi sezonomi in celoten letih.

Zmage proti slabšim nasprotnikom so bile potrebne in zaslužene. Najbolj veseli dejstvo, da so člani SVIŠ-a premagali vodilnega v prvenstvu, Veliko Nedeljo, in se tako vključili v boj za napredovanje z Veliko Nedeljo in Dobovo.

Zatem pa je nastopila težava. Rokometaši iz Ivančne Gorice so namreč obakrat v zadnjih dveh tekmah igrali neodločeno, in to z ekipama, ki nimata ambicij za višji rang. Posebej boli remi z ekipo Grosuplja, saj zmagati proti lokalnim rivalom pomeni še toliko več. Upajmo, da bodo rokometištrni vrste, okrepili napad in ojačali obrambo, saj je le to pravi recept, po katerem pa zadnje čase na žalost Ivančani "ne kuhajo". Naj se trenutki dobre igre in domiselnih akcij na posameznih tekmah razvlečejo na 60 minut vsake tekme!

Veseli pa dejstvo, da dobijo relativno veliko priložnosti domači igralci: izkušeni Šparl, hitri Ceglar, močni Jure Tadini, iznajdljivi Polak ... Vse to je povsem oči, da se tekem udeležijo še več gledalcev. Kljub zadnjima spodrslijajema pa SVIŠ-a ne gre odpisati, saj »grešita« tudi vodilni ekipi. Podpora polne tribune bi rokometištem pomagala do zelene prve lige, zato

vabljeni vsi, ki imate radi šport, na sobotne tekme.

Omeniti je treba še povratno tekmo osmine finala slovenskega pokala, na kateri so Ivančani premagali prvoličnega Prevent iz Slovenj Gradca s 27 : 26 in tako pokazali, da znajo igrati rokomet in se lahko enakovredno spopadejo z vsako ekipo, če se bodo le za vsako tekmo kar najbolj potrudili.

Rezultati tekem v drugem delu sezone:

SVIŠ : Gorišnica 28 : 23
SVIŠ : Velika Nedelja 29 : 25
P. Grosuplje : SVIŠ 29 : 29
SVIŠ : Krško 28 : 28.

Rokometašice INNE DOLGUN SVIŠ prav tako uspešno nastopajo v prvenstvu, saj so druge na lestvici 1. ženske rokometne lige. Na zadnjih 5 tekmah so doživele poraz le z ekipo Krima, premagale pa so med drugim tudi nekoč veliko Olimpijo.

Rezultati:

Burje Škofije : SVIŠ 22 : 34
SVIŠ : Celje Celjske mesnine 25 : 25
Krim Mercator : SVIŠ 30 : 23
SVIŠ : Izola 32 : 22
SVIŠ : Olimpija 28 : 27

Pri mlajših selekcijah je treba najprej omeniti zmago starejših dečkov B proti Celju P. L. s 26 : 18, znesli pa so se tudi nad Radečami (24 : 14). Starejši dečki A so premagali Mokerc s 23 : 30, mlajši A in B pa so bili manj uspešni, saj so oboji izgubili s Trimom iz Trebnjega.

Jože Petek

ZAČETEK NOVE SEZONE NK LIVAR Z NAJVEČ DOMAČIMI IGRALCI DOSLEJ

Nogometni klub, ki je več kot le to, spet igra napadalni nogomet in prevzema kontrolo nad dogajanjem na igrišču.

Nove zmage bodo nogometaši NK Livar Ivančna Gorica osvajali v malce spremenjeni ekipi, ki je sestavljena na osnovi domačih igralcev, mladincev: Šinkovec, Koščak, Ilar, M. Kastelic, D. Kastelic (vratar) in Kajdinovič.

Sodelovanje pa bodo okrepili še z dodatno energijo novih članov: Mohar, povratnik Balagič, Žugič, Miljič, Juvan in Sinanoviča, seveda pod okriljem glavnega trenerja Jožeta Prelogarja in njegovega pomočnika Zorana Matoviča.

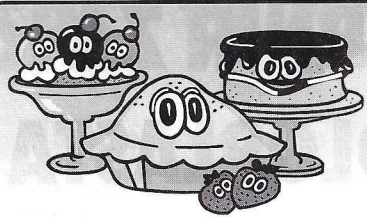
Klub pa so zapustili: Biščan, Mitrakovič, Marič, Bingo, Starčević, Jurečič in Miklič.

Nekaj vzpodbudnih potez pa so fantje odigrali že v petih dosedanjih tekmah v Ljubljani, kjer so pokazali dobro pokrivanje, prevzemanje ter sposobnost protinapada, predvsem pa kvalitetno medsebojno sodelovanje, kar bodo še okrepili na pripravah v Ankaranu.

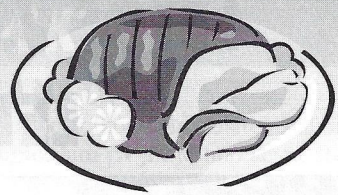
Lucija Perko

Gospodinjska stran

KULINARIKA BELE KRAJINE

Bela krajina je svojevrsna obmejna pokrajina, dežela belih bréz in praproti, belih noš, razgibanih vinskih gor in bogatega ljudskega izročila. Tu še vedno tkejo laneno platno, vezene in izdelujejo izdelke domače obrti. Poleti na svoje bregove vabi topla Kolpa, pozimi pa smučišče Gače (po novem Bela). Vinu in vinogradništvu je posvečena Vinska vigred v Metliki, pozdrav pomladi je Jurjevanje v Črnomlju. Svojevrsno doživetje pa je tudi poroka na Semiški ohceti v Semiču, kjer po starih ženitovanskih šegah sklenejo prave poroke in postrežejo z belokranjskimi jedmi. Vrtijo se odojki, na mizi so kokošje in svinjske pečenke, belokranjski žlinkrofi, ne manjka razkošna ohcetna potica, flancati in prsna potica.

Z zgodovino nas seznanjata Belokranjski in Slovenski gasilski muzej v Metliki. V Krajinskem parku Lahinja je zaradi številnih pojavov, značilnih za plitvi kras, izjemno stičišče naravne in kulturne dediščine. Prava etnološka posebnost je vas Veliki Nerajec, kjer je tudi središče parka in izhodišče za

pešpoti. Posebnost vinorodnih Draščev je sosesa zidanice, nekdanja vinska banka, kjer obiskovalce seznanijo s tradicijo pridelovanja vin in običaji, ki so se ohranili vse do danes.

Za Belo krajino so značilne ohranjene

stare šege ter značilne belokranjske pojedine, kot so: belokranjska šara iz rumene kolerabe in fižola, žlinkrofi, poparjeni štruklji, nadevani z ocvirki, belokranjska sarma z glavino ter čmari – nadevani želodci. Značilna je tudi belokranjska povitica, nadevana z bučnimi pečkami in konopljenim semenom, belokranjska gibanica in pogača, krompirjeva potica, sadni kruh, stročji fižol s kislim mlekom, belokranjsko cvrtje, jagenjček z ajdovo kašo, ovčji zrezki, v testu pečen šinkenj in pečena gos. Med bogato kulinariko Bele krajine spada še znameniti belokranjski matevž, ki je pripravljen z veliko česna in debelimi ocvirki. Prav posebna poslastica v kulinarčni ponudbi te pokrajine pa je prav gotovo pečen odojek in jagenjček, ki ga nikjer drugje ne pripravijo tako hrustljivo kot ravno tu.

Od vin je značilna metliška črnina. Točijo pa tudi žlahtno modro frankinjo, žametno črnino in mnogo belih vin, od sivega pinota do rumenega muškata.

Ob božiču ne sme na mizi manjkati praprtnik – znameniti belokranjski kruh božičnik v obliki hlebca, na vrhu okrašen z liki.

BELOKRANJSKE PISANICE

Naravna podoba rodovitnosti

V številnih delih Slovenije so slikali ornamente na velikonočna jajca z raztopljenim voskom, vendar so se ta stara poslikava in tudi ornamenti ohranili predvsem v Beli krajini. Tu imenujejo okrašena velikonočna jajca »pisanice«, kar pomeni, da so poslikana (pisana) z ornamenti. Voščene ornamente narišejo s posebno »pisalko«, v kateri topijo vosek nad plamenom sveče. Najprej narišejo ornament v naravni barvi jajčne lupine, potem sledijo posamezni barvni premazi. Pri vsakem premazu, ki si sledijo od svetlejšega do najtemnejših, prekrijejo z voskom tiste dele jajčne površine, na kateri želijo naslikati določene sestavine ornamentov.

ŠUNKA V TESTU

V Beli krajini je to obvezna velikonočna jed.

Priprava je zelo preprosta. Potrebujemo prekajeno svinjsko šunko, 30 dag moke, 5 dag kvasa, vodo in sol.

Iz sestavin za testo zamesimo kvašeno testo in pustimo pokrito vzhajati. Nato ga razvaljamo v velikosti šunke in le-to položimo na testo. Testo zapremo, da se meso ne vidi, in ga položimo na pomaščen pekač. Pečemo v srednje vroči pečici uro ali več, odvisno od teže mesa. Računa se ura na en kilogram mesa. Od količine mesa je tudi odvisna količina testa.

JAJČNI HREN

Očiščen hren naribamo. Trdo kuhana jajca ali pirhe olupimo in naribamo. Olje, kis, sol, poper, nariban hren in naribana jajca zmešamo, položimo v primerno skodelico, posujemo z drobnjakom in serviramo k šunki. Hren naj bo primerno gost (bolj gost).

Namesto jajc lahko naribamo jabolka, da pripravimo jabolčni hren.

PEČENO STEGNO JAGENJČKA S ŠALOTKO IN ROŽMARINOM

Stegno jagenjčka odluščimo od kosti. Kost v krači naj ostane. Lahko pečemo tudi celo stegno, vendar bomo izkoščičenega lažje narezali in postregli. Kose mesa natremo s soljo in poprom, položimo v namaščen pekač in polijemo z vročo maščobo. Dodamo olupljene šalotke in vejico svežega rožmarina ter spečemo v pečici. Med pečenjem moramo meso in šalotko polivati s sokom. Če ga ni dovolj, prilijemo juho ali vodo.

Pečeno meso narežemo na primerne rezine in ponudimo s praženim ali pečenim krompirjem.

Kot prilogo lahko pripravimo tudi blitvo s krompirjem in česnom.

BELOKRANJSKI ŽLINKROFI

Testo: 15 dag bele moke, 1 jajce, voda po potrebi

Nadev: 20 dag telečjih pljuč, 20 dag kruha, 2 jajci, 2 žlici maščobe, poper, sol, majaron

Iz moke, jajca in vode naredimo testo kot za rezance. Pustimo počivati pol ure, nato testo na tanko razvaljamo v krpo. Na testo naložimo v razdalji 5 cm kupčke nadeva (en kupček približno za eno veliko žlico). Pokrijemo z drugo polovico testa. Z nazobčanim kolescem polkrožno izrežemo žlinkrofe. Robove dobro stisnemo skupaj. Lahko si pomagamo tako, da z mokrim prstom potegnemo po robu in stisnemo. Ko je žlinkrof izrezan, ga na vrhu na sredini stisnemo skupaj (na vrhu naredimo jamico).

Nadev pripravimo tako, da pljuča skuhamo in sesekljamo, dodamo vse ostale sestavine in na koncu zabelimo z maščobo.

Damo jih kuhat v vrelo slano vodo za približno 5 minut. Potem jih odcedimo in zabelimo z drobtinami, ki smo jih prepražili na maslu.

Postrežemo kot samostojno jed ali kot prilogo k pečenkam.

UZEMSKI ŽEGEN

Ob veliki noči se veselimo slovesa od zime, turobnega razpoloženja, temnih in debelih oblaci ter dolgočasne (pre)hrane. Obenem polni upanja pričakujemo pomlad, prebujajočo se naravo ter nasploh obdobje, ko se življenje poraja in raste.

Na velikonočno nedeljo naj bi se oblekli v nova oblačila. Če pri hiši ni denarja, naj bodo nove vsaj nogavice. Jerbas z velikonočnimi dobrotami je svojčas k žeganju nesla najstarejša še neomožena hči.

Za veliko noč v Beli krajini pripravijo znameniti vuzemski žegen, pisan in poln dobrot. To je belokranjska pojedina: daritev Bogu in ljudem, ki so dobrote pridelali. V jerbasu so razni suhomesnati izdelki: klobase, salame, šunka v testu, pa potica, pogača, hrenove korenine, in seveda pisanice, ki jih dajo v jerbas toliko, kolikor je družinskih članov.

PIRHI

Jajce je prastar indoevropski pomladni simbol in naravna podoba rodovitnosti ter ponovnega prebujenja življenja v pomladanskem času. Krščanstvo je simbolno povezal jajce s Kristusovim vstajenjem, zato se je kot velikonočna jed uveljavilo pri vseh narodih, povezanih s krščanstvom. Slovenski pirhi, pisanice, pisanke, remenke ali remenice se uvrščajo med najlepše okrašene primerke v Evropi. Za belokranjske pisanice in prekmurske remenke so značilni geometrični in stilizirani liki, medtem ko na primorskih in gorenjskih pirhih prevladuje izrazito po naravi posneta ornamentika – največkrat rastline in cvetovi. Zato najdemo na belokranjskih pisanicah ravne cikcakaste in valovite črte, križe, spirale, trikotnike, srca, kroge in pike, ki izpolnjujejo prazne ploskve. Pridružujejo se jim krščanska znamenja: Kristusov in Marijin monogram (IHS in MARIA) ter križ.

Na pirhih zahodnoslovenskih pokrajin nastopajo detelja, marjetica, tudi smrečica, grozd in ptice. Napiso predvsem voščila Aleluja, Vesela velika noč ali Vesel vuzem ...

BELOKRANJSKA POGAČA

Sestavine:

75 dag mehke moke, 3dl vode, jajce za v testo, malo olja, 4 dag kvasa, drobna sol - 3 ščepec, groba morska sol za sipanje, kumina, jajce za premaz

Postopek:

Iz moke, vode, olja, kvasa in treh ščepecev drobne soli zamesimo testo. Pokrijemo in pustimo počivati oz. vzhajati 30 minut. Nato razvaljamo 2 cm na tanko, premažemo s stepenim jajcem, z nožem narahlo zarežemo mrežo po površini ter posujemo z grobo morsko soljo in kumino. Spečemo v pečici.

Gospodinjsko stran pripravlja: Nataša Erjavec

KLASJEV

KRATKOČASNIK

AVTOR MARKO BOKALIČ	TEPEC PO KOROSKO	FILMSKI REZISER KAZAN	NAŠ PEVEC (VILJ)	PETRA KERČMAR	TEK ČEZ DRN IN ?	NOVOGRŠKO IME REKE EVROTAS NA PELO-PONEZU	NEMSKI GENERAL IN POLITIK PRED HITLERJEM	RUMENO RJAVA BARVA	ROŠTILJ	POVRŠINSKA MERA
GRŠKA MUZA PLESA										
MONTER ELEKTRO-INSTALACIJ (KNJIŽNO)										
REDKA GOZDNA ZVER				BULDOŽER						OČANEC IZ SVETEGA PISMA
JAPONSKA ZNAMKA FOTOAPARATOV				BOLEZEN SADNEGA DREVJA			ZGODAJ SPOMLADI CVETOČE DREVO MOČVIKJE			
NAŠ SLIKAR (FERDO)	OČKA, ATI	HRVAŠKI OTOK VOLNEN TRAK OKOLI VRATU			ČRKA B			NOBELIJ		
					DO, RE, MI, ?			CEVOVOD ZA OGREVANJE		
RAČUNAL. OBLIKOV. MATEVŽ BOKALIČ	ODPRTINA V NOSU	GERMAN. VOJSKO-VODJA V 5. STOL.	ZNESKI SALONAR IMA VISOKO KITAJSKI LONEC	ŠVEDSKA IGRALKA (GRETA) AM. ATLET (JESSE)					ANTIGONIN BRAT	2. IN 4. SAMO GLASNIK
ZUMBERSKA VAS NA HRV. STRANI GORJANCEV					ITAL. POLITIK, DVAKRAT PREMIER (GIULIANO)	NEKD. FR. PREMIER (ALAIN) DEL ŽELEZNICE				
PUJSEK ZA PEKO NA ŽARU				ZGODOVIN. MESTO V BELGIJI AM. IGRALKA (JULIA)						
UČLJIVA PTICA UJEDA				NEODLOČEN IZID PRI SAHU NEGOVAN GOZD			CILJ NOGO-METNEGA NAPADA	REVČE		TELESNI ENERGIJSKI CENTRI V JOGI
PREDLOG		VELIKA STOPNJA JEZE	KONCENTRACIJSKO TABORIŠČE V ITALIJI	PALESTINSKA OSVOBODILNA ORGANIZACIJA					DEL LJUBLJANE STROJNI ELEMENT. OB OSI	
NEZNANKA V ENACBI			AVSTRILJ. REZISER (GEORG WILHELM) KRANJ			JUNAKINJA ROMANA HANSA HABAJA SLIKICA				
KRAJ OB KRKI Z LEŠTA LIŠČEM				VAS NAD STIČNO ZELENJI VRTNI PLOD						
IME DVEH VASI V KRŠKEM HRIBOVJU				RDEČI KRIŽ	KRAJ NA NOTRANJ. NEPRI-JETEN VONJ SODA			JANKO ROPRET ZVRST KULTURNE RASTLINE		
									IZRAŽANJE ČUSTEV S SOLZAMI	NACIONAL-RADIJSKI PROGRAM Z RESNO GLASBO
				STIŠKI PATER ZELIŠČAR (SIMON)			KOROZIJA NA ZELEZU	PETER FRANKL		
				USLUŽ-BENEC V SPRE-JEMNICI HOTELA						
				SRBSKO MOŠKO IME		ZARGONSKI IZRAZ ZA FAKULTETO				

SMEŠNICI

Pozno je že, a sinko nikakor noče zaspati, dokler mu mami ne pove pravljice. "Veš kaj," je mami iznajdljiva, "počakaj še kakšno uro; bo prišel oči in jo bo povedal nama obema."

Anton obišče zdravnika in mu potoži: "V spanju pogosto govorim. Mi lahko kako pomagate?"

"Moti to vašo ženo pri spanju?" vpraša zdravnik. "To ne, saj nisem poročen, ampak v službi se mi zaradi tega kar naprej smejejo."

UGANKE ŠALJIVKE

1. Kaj imata skupnega klobuk in klobasa?
2. Kdo je v šoli najbolj zabit?
3. Kdo visoko poje, čeprav ima nizek glas?
4. Katera senca napravi na njivi največ škode?
5. Kdo ima dela vedno čez glavo?

ODGOVORI: 1. klo, 2. žebelj, 3. zvon v zvoniku, 4. gosenca, 5. klobučar.

Zdravnik: Za Vašo bolezen moram najti in bom našel zdravilo, in če bi bilo treba petdeset let premišljevati.

LAHKA KRIŽANKA

Kdor jo bo rešil, bo v poudarjenem navpičnem stolpcu zvedel, kako smo včasih rekli pustnim maskam.

O			
	A		K
		A	
			G
Z			J

KVIZ

1. Katero ime vas najbolj spominja na palačinke?
  - a) Svinjska vas
  - b) Valična vas
  - c) Kurja vas
2. Koliko sinov je imel po ljudski pesmi Abraham?
  - a) pet
  - b) šest
  - c) sedem
3. Kaj je nekoč pomenil izraz širjaški meter?
  - a) kvadratni meter
  - b) kubični meter
  - c) dolžinski meter
4. Katera krajevna skupnost v naši občini je imenovana po rastlini? .....
5. Katere uporabne kovine je največ v naših tleh?
  - a) cinka
  - b) kalija
  - c) železa
6. Kdaj je živelo največ velikih plazilcev?
  - a) v terciarju
  - b) v juri
  - c) v kambriju
7. Apnenec je:
  - a) kamnina
  - b) mineral
  - c) ruda

Odgovori na vprašanja iz prejšnje številke: 1.a, 2.a, 3.c, 4.b, 5. tri, 6.a, 7.a.

VODORAVNO:
 1. tekoča maščoba, 2. gorska ptica, 3. vladar, 4. smokva, 5. povrtnina
 Rešitev iz prejšnje številke: POMLAD

*Prazen je naš dom, odkar si odšla
v večnost.
Poslednja solza v spomin spolzi
in bela breza v vetru onemi,
otrpne stik ljubečih rok,
ostane v srcu nemi jok.*

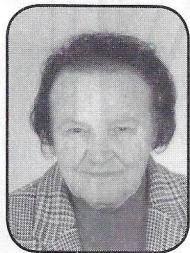
ZAHVALA

Po dolgi in težki bolezni nas je zapustila naša draga žena, mama, babica, sestra, tašča in svakinja

LJUDMILA HOČEVAR
Gabrovčec 23

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste ji v težkih trenutkih stali ob strani v bolnišnici in jo nato pospremili na zadnjo pot k večnemu počitku. Lepa hvala vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom, vaščanom in znancem za lepo cvetje, sveče in darove za svete maše. Hvala cerkvenim pevcem in gospodu župniku Antonu Humarju za lep pogrebni obred ter Perparjevim za pogrebne storitve.

Žalujoci vsi njeni.

*Je čas, ki da, je čas, ki vzame.
Pravijo, da je čas, ki celi rane.
In je čas, ki nikdar ne mine,
ko zasanjaš se v spomine.*

(S. Makarovič)

ZAHVALA

V 86. letu starosti se je od nas poslovila naša draga mama, babica, prababica, sestra, tašča in teta

KAROLINA CILENŠEK
z Vira pri Stični 10

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, vaščanom, prijateljem, znancem in sodelavcem, ki ste se od nje poslovili in jo pospremili na njeni zadnji poti, nam izrazili sožalje, darovali cvetje, sveče, za svete maše in v dober namen. Zahvaljujemo se osebju ZD Ivančna Gorica, še posebej dr. Janezu Zupančiču za dolgoletno zdravljenje in spodbudne besede, ter patronažni službi, osebju infektološke klinike Kliničnega centra, bolnice na Golniku in Centru za zdravljenje bolezni otrok iz Šentvida. Za lepo opravljen obred se zahvaljujemo g. župniku p. Janezu Novaku in župniku mgs. Jožetu Kastelicu iz Ivančne Gorice. Za tople besede upanja, ki jih je izrazil ob številnih obiskih na domu, smo hvaležni gospodu patru Maksimilijanu. Lepa pesem je bila spremljevalka naše mame, zato hvala Stiškemu kvartetu za zapete pesmi ob njenem slovesu, prav tako hvala ivanškemu cerkvenemu zboru.

In ne nazadnje hvala gospodu M. Vrhovcu za tople in ganljive besede ob slovesu, ge. P. Trunkelj za molitve, trobentaču ter družini Perpar za pomoč.

Vsi njeni

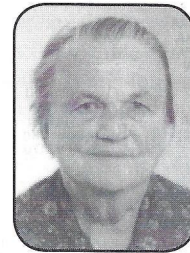
ZAHVALA

Po hudi bolezni je za vedno odšel naš dragi

VLASTO KODRE
iz Velikih Les 4b

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste ga pospremili na zadnji poti. Hvala za izraze sožalja, cvetje, sveče in za lepo opravljen pogrebni obred. Posebna zahvala Vlastovi teti Ani in zdravstvenemu osebju, ki so nam bili v najtežjih trenutkih njegovega življenja v veliko oporo.

Žalujoci njegovi

*Bog jih je preizkusil
in spoznal,
da so vredni.
Kakor zlato v topilnici
jih je prečistil
in sprejel
kakor žgalno žrtev.*

(Mdr 3,5-6)

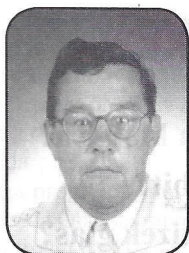
ZAHVALA

Po hudi bolezni je 23.2.2006 Bog poklical k sebi

ANO ERJAVEC

Grandetovo mamo iz Polja 3 pri Višnji Gori, rojeno Zupančič 8.7.1922. Zahvaljujemo se vsem, ki ste nam bili v boleči preizkušnji v oporo, nam izrazili svoje sočutje in bližino. Hvala sorodnikom, sovaščanom, faranom in prijateljem za vse, kar ste darovali in žrtvovali. Iskrena zahvala gospodu župniku Boštjanu Modic za lepo pogrebno slovesnost z bogatim duhovnim nagovorom, kakor tudi sovaščanom gospodu mgs. Jožetu Kastelic in gospodu Jožetu Tominc. Hvaležni smo tudi Višnjskemu cerkvenemu pevskemu zboru za lepo petje med sveto mašo. Iskreno se zahvaljujemo za pomoč v času bolezni, tako duhovno doma in v bolnici, kot tudi zdravstveno dr. Janezu Zupančič, patronaži gospe Mari Kastelic in gospe Dragici Hribar. Prav lepo se zahvaljujemo tudi dr. Kogoju in zelo prijaznemu in razumevajočemu bolnišničnemu osebju na oddelku G1 za urgentno gerontopsihiatrijo. Seveda smo hvaležni za lepe misli v nagovoru gospoda Pavla Groznika, Šentviškemu cerkvenemu pevskemu zboru za poslovilno petje. Hvala tudi za odigrano "Tišino" in za dostojno organizirano pogrebno storitev družine gosp. Janeza Perparja.

Žalujoci vsi njeni

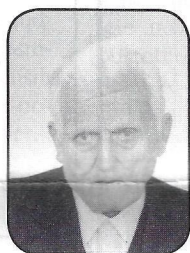
ZAHVALA

ob smrti

ANTONA POLONČIČA
Radohova vas 38

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, vaščanom in prijateljem za izrečeno sožalje, darovano cvetje, sveče, svete maše in dober namen. Posebej hvala Pepci in Zdenki Topolovec, Ani Balant, Lojzki, Jožetu, Tatjani in Bojanu Kastelicu ter Joži Praznik za nesebično podporo. Zahvaljujemo se tudi Robertu in Vinku Kadunčevima ter sodelavcem za izrečeno sožalje in darovano cvetje. Hvala župnikoma Jožetu Koželju za molitev ter Stanetu Kerinu za svečano pogrebno mašo, pevcem za zapete pesmi in pogrebcem ter Perparjevim.

žena Zinka ter hčerka Joži z družino

ZAHVALA

V 90. letu starosti nas je za vedno zapustil naš dragi ata, dedek in pradedek

LUDVIK TEKAVEC
z Malih Vrhov 6

Na njegovo zadnjo pot smo ga pospremili v sredo, 8. februarja 2006, na pokopališču na Krki. Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, znancem in sokrajanom za izrečeno sožalje, darovano cvetje, sveče in svete maše. Hvala gospodu župniku s Krke za obiske na domu, za poslovilne besede in lepo opravljeno pogrebno mašo, pevcem za lepo zapete pesmi in Perparjevim za pogrebne storitve. Zahvala tudi vsem zdravnikom in bolnišničnemu osebju.

Sin Ivan z družino

*Ni smrt tisto, kar nas loči,
in življenje ni, kar družijo nas.
So vezi močnejše. Brez pomena
zanje so razdalje, kraj in čas.*

Mila Kačič

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame

JOŽEFE FINK
iz Znojil pri Krki

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so jo pospremili na zadnji poti, nam izrekli sožalje in z besedo tolažbe lajšali bolečino v naših srcih. Posebna zahvala za nego na domu gospe Olgji, Majdi in Slavici, dr. Kastelicu za zdravniško pomoč in osebju Zdravstvenega doma Ivančna Gorica. Zahvaljujemo se gospodu župniku Antonu Humarju za lep pogrebni obred, pevcem za izvedbo poslovilnih pesmi, vaščanom Znojil, sorodnikom in prijateljem, ki ste darovali cvetje in sveče, prispevali za svete maše ter v dobrodelne namene.

Žalujoci: mož Jože in sin Jože z družino

ZAHVALA

V 58. letu starosti nas je zapustil

ANTON ANDREJ ZUPANČIČ
iz Ivančne Gorice, Pot v gozd 5

Na njegovo zadnjo pot smo ga pospremili v sredo, 1. marca, na pokopališču v Stični. Iskrena hvala vsem sorodnikom, sosedom, znancem, sodelavcem KZ Stična in DBS, d.d. za izrečena sožalja, darovano cvetje in sveče. Hvala gospodu župniku Jožetu Kastelicu za lepo opravljen pogrebni obred z mašo. Posebna zahvala gospe Karli Valant za mnoge obiske v bolnišnici v času njegove bolezni, gospe Jožici Lavrih za vsestransko pomoč, gospe Ljubi Štrubelj, predsednici društva upokojencev Ivančna Gorica za lepe poslovilne besede ter Perparjevim za pogrebne storitve.

Hvala vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Vsi njegovi

POGREBNE STORITVE

Perpar Janez s.p.

**VSE POGREBNE STORITVE NA ENEM MESTU.
DOSEGLJIVI 24 UR NA DAN.**

041/785-113 041/647-380

Siva stran

Kje so tiste vodice, ki so včasih bile

SPLAVNE

Naši predniki so vodam in vodnim pojavom dajali imena, ki so natanko izražala njihovo poglobitveno značilnost. Tako so nastali studenci, mrzlice, potoki, reke, beči, kali, bajerji, luže, mlake, studenčne štirne, vodnjaki in škavbe. Med množico slikovitih hidronimov bi lahko šteli tudi splavne. V knjigi Pozabljene vode jih nisem omenjal, ker sem jih štel bolj med starodavne agrotehnične ukrepe kot med vodne pojave. Splavne, ponekod jim pravijo tudi obpotnice, so ljudje skopali ob poteh, zlasti na klancih, vanje pa prestrezali meteorno vodo in vse drugo, kar je ta prinesla s seboj.

Poglejmo, zakaj so to delali. Vaške poti so bile nekdanj močno »pognojne«. Gnojili so jih kravjaki, ki jih je puščala pašna in vprežna živina, ter krma, padajoča s senenih vozov. To naravno gnojilo je voda splavljala v umetno napravljene obpotne kotanje v obliki usedlin. Odtod tudi ime »splavne«. Splavne so vsako pomlad očistili (potrebili) in usedline speljali na njive – največkrat na zeljnike. Splavni kompost je bil namreč dobro in hitro učinkujoče gnojilo. To je še en primer, kako so naši predniki znali živeti v sožitju z naravo; vse so spravljali v večni krog dajanja in vračanja. Zato ni bilo velikih naravnih pretresov, ki smo jim priča dandanes. Nekatere splavne so bile vododržne in so ohranjale vodo pretežni del

leta, zato jih lahko štejemo tudi med vodne pojave. Vsekakor jih moramo šteti med pomembne vzdrževalke ravnovesja v ekosistemih okoli naselij. Na žalost sodoben način življenja splavnam ni naklonjen: večinoma so zasute in zaraščene.

L S

Splavna v Suhi krajini blizu Ambrusa. Ker na poti ni več kravjakov in sena, sta se v njej pretežno nabrala pesek in listje.

BESEDA O BESEDI

Časi se tako naglo in korenito spreminjajo, da tudi stari pregovori ne veljajo več kaj dosti; še več: nekateri so povsem obrnjeni na glavo. Denimo pogovor: »Kdor se mlad vozi, ta star hodi.« Njegov avtor, kdorkoli je že bil, je mislil predvsem na socialno plat življenja. Skoraj gotovo je razmišljal takole: Človek, ki se v mladosti ne napreza, temveč uživa

ugodje, med drugim tudi tako, da se vozi, namesto da bi hodil, bo na stara leta ubožal. Preostala mu bo le še hoja, ker za vožnjo ne bo imel sredstev. Dandanes, ko se mladina in starina pretežno vozi in bi v razmišljanju prevladal predvsem zdravstveni vidik, bi se pogovor moral glasiti nekako takole: »Kdor se mlad vozi, ta star ne hodi,« ali bolj razumljivo:

»Kdor se mlad vozi, bo na starost težko hodil.« seveda v spremstvu še drugih tegob. Tu gre torej za vprašanje primerne telesne aktivnosti, ki praviloma ohranja zdrav duh in zdravo telo skozi pretežni del življenja. Vidite, tudi najbolj preizkušeni pregovori ne veljajo v več kot nekdanj. Joj, kam nas bo vse to pripeljalo!

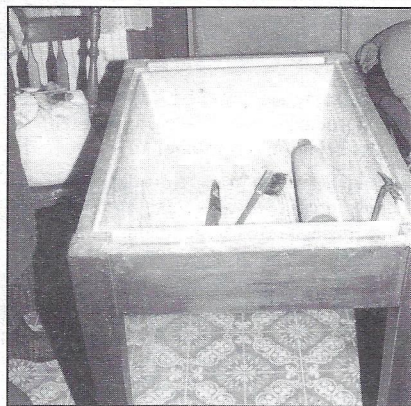
L S

IZ ZAKLADNICE NAŠIH DOMOV

Upodobljeni delovni pripomoček je bil nekoč v vsaki hiši, danes pa se že redko vidi in še bolj redko uporablja. Svoje dni so ga uporabljali v vseh letnih časih, še posebej pred večjimi prazniki in veselimi dogodki. Poleg imena sporočite tudi to, za kaj so pripomoček uporabljali. Veseлим se vaše pošte, pohitite!

Poglejte. Preglednica vseh zastavljenih ugank iz leta 2005 in pripadajoče rešitve so objavljene v tej številki Klasja.

Leopold S.

STARI OBIČAJ MOLITVE

Da se v današnjem vse prehitrem in naprednem načinu življenja pozabljajo stari običaji naših dedkov in babic, je že prej pravilo kot izjema. Ravno zato so ti, ko še naletimo nanje, vredni več kot biseri. Še so ljudje, ki ohranjajo spomin na svoje korenine in poskušajo uspešno združiti tok novega časa s starim, preizkušenim.

Eden starih običajev je sedemdnevna večerna molitev za pokojnikom: v hiši umrlega se zberejo sorodniki, znanci in prijatelji ter molijo žalostni del rožnega venca skupaj z litanijami, sledijo pa še krajše molitve, ki se jih učijo že najmlajši. Prava posebnost pa je sedmi, zadnji dan molitve, teden po pogrebu. Takrat se običajnemu toku molitve doda še očenaš za vse duše, ki so se kadarkoli ločile od hiše. Sledi bogata pogostitev, in ko se družčina razide, vsak dobi za popotnico hlebec kruha, spečenega v domači krušni peči.

S tem običajem, ki pa je dandanes na žalost redke, prisotni izkažejo spoštovanje pokojniku ter zanj molijo,

hkrati pa krepijo duh medsebojne pripadnosti.

Helena Adamič

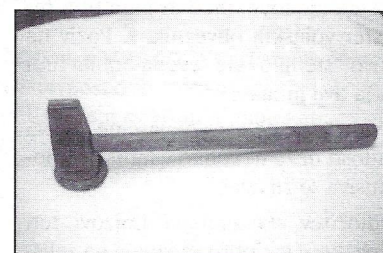

Opisane navade so še žive v višnjegorski fari. Na sliki je prizor z Grandetove domačije iz Polja pri Višnji Gori.

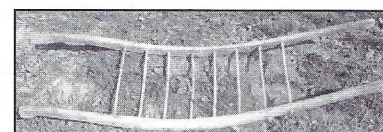
INVENTURA NARODOPIISNEGA KOTIČKA

Zvesti ljubitelji naše narodne zapuščine ste tudi lani pridno reševali uganke, zastavljene v narodopisnem kotičku, in rešitve pošiljali na uredništvo našega časnika. Vse upodobljene predmete, ki so jih uporabljali generacije prednamcev, ste prepoznali in napisali, za kaj so jih uporabljali. Za večino ste poznali tudi imena. Ta so pristna domača ali prevzeta iz drugih jezikov, predvsem nemškega. Domača imena imajo predmeti, ki so že dolgo med nami in so jih ljudje na veliko uporabljali. Vsem dopisnikom se prijazno zahvaljujem za sodelovanje in jih vabim k reševanju novih etnoloških »problemov« v pričujočem letu.

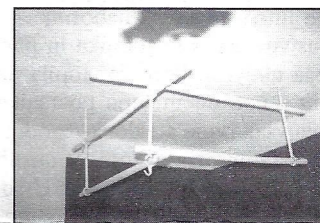
1. Nabijač, sodarsko kladivo, macolka, obročnik, sodarski pritrkač, rinkhamer, kladivo za nabijanje obročev. Nekateri ste menili, da so pripomoček rabili za cepljenje drv (cepilnik). Na sliki sta si obe orodji res nekoliko podobni, v resnici pa ne preveč.

2. Nosila, nosilke, trage, tragje, tragce, trage za nošenje gnoja. Zanimivo je, da se za ta izdelek, ki je bil nekoč zelo razširjen, ni uveljavilo domače ime, temveč tuje, nemško. Na »tragah« so prenašali predvsem gnoj, pa tudi žitne snope, slamo, seno in zaklane prašiče.

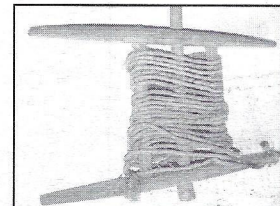
3. Polica nad pečjo, gatri, rante, rente, pečne rante. Očitno tudi za to napravo nismo imeli primerne domačega izraza. V strop so bili zapiceni železni nosilci, v katerih so bile palice. Na njih so pozimi sušili perilo, svinjske mehurje, semensko koruzo in druga semena. Na diagonalno položeni deski so v latvicah kisali mleko.

4. Tečaj, štekelj, pant, kovaški pant, nosilec vrat in oken.

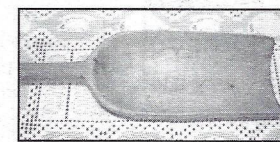
5. Vitel, motovilo, kozel, navijalnik. Nanj so navijali lanene niti, vrvi iz kopolje, vrvice za obešanje perila in druge motvoze.

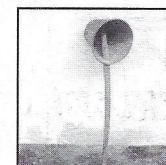
6. Kolesna tablica, številka za kolo, kolesarska registrska tablica, številka kolesa. Nekdanj so morali lastniki kolesa registrirati in plačati predpisane pristojbine, sicer se niso smeli voziti. Tablica je iz obdobja med prvo in drugo svetovno vojno.

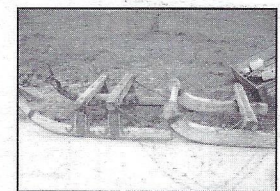
7. Velnica, vevnica, vejnica, šafla. Pripomoček so uporabljali predvsem za čiščenje žita, največ ob mlačvi. Pozneje so ga nadomestili vejalnik in druge strojne naprave.

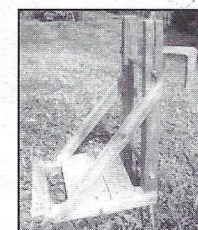
8. Korec, dvoročni korec, korec za gnojnico, zajemalka za gnojnico in drugo tekočino. Sprva so bili vsi korci leseni, pozneje tudi kovinski.

9. Vlačuge, pregibne sani, dvokončne sani, hitrice, zimke, saninke, sani za pozimi vlačiti. Vlačuge so omogočile vožnjo tudi pozimi. Z njimi so vozili les iz gozda in gnoj na njive.

10. Zdevalnik, kozolčni stol, maček, štantni maček, hlapec, maček za late. S stolom so si pomagali pri vlaganju pridelkov (krma, žito, semenske rastline), da so se posušili in bili pripravljeni za zimo.

Leopold S.

"SEVERNA" STRAN

* ZA DOBRU VOLJO *

KAKO STA SE LOJZ IN JOŽE VOJAŠČINE REŠEVALA

Lojz in Jože sta med zadnjo vojno veliko skusila. Vse sorte vojske so ju jemale medse, a sta se kljub temu srečno pretolkla do konca vihre. Vojne in vojaščine sta imela kajpak do vrha glave in še čez.

Po končani vojni je prevzela vajeti revolucionarna oblast, ki je vse postavila na novo, med drugim tudi register vojaških obveznikov. Poziv na novo "štelngo" sta seveda dobila tudi naša dva junaka.

"Nak," sta dejala, "vojaščine imava zadosti in že nekoliko v letih sva; pokusiva se zmazat."

Odločitev sta zaupala Lojzovi teti Urši, ki se je dobro spoznala na zeliščah in pripravke iz njih.

"Kdaj imata štelngo?" ju je vprašala. "Jutri dopoldne morava stopiti pred vojaško komisijo. Pomagaj, če moreš!" sta prosila. "Bom videla, kaj se da napraviti. Pridita jutri zjutraj, preden gresta na vlak," je rekla teta.

Drugo jutro sta naša "nabornika" v spremstvu vaškega zaupnika in partijskega aktivista Poldaća stopila na vlak in v notranjem žepu površnika stiskala vsak svojo steklenko z odrešilnim tetinim pripravkom. V mislih pa sta ponavljala naročilo tete Urše: "Tole spijta skrivaj, dobro uro preden bosta pred komisijo."

Vrsta nabornikov se je le počasi krajšala. Ko je bilo okoli enih pred njima še kakih deset mož, sta stopila v stranišče in na dušek spila odurno

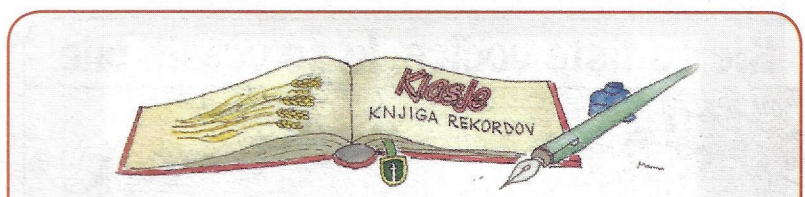
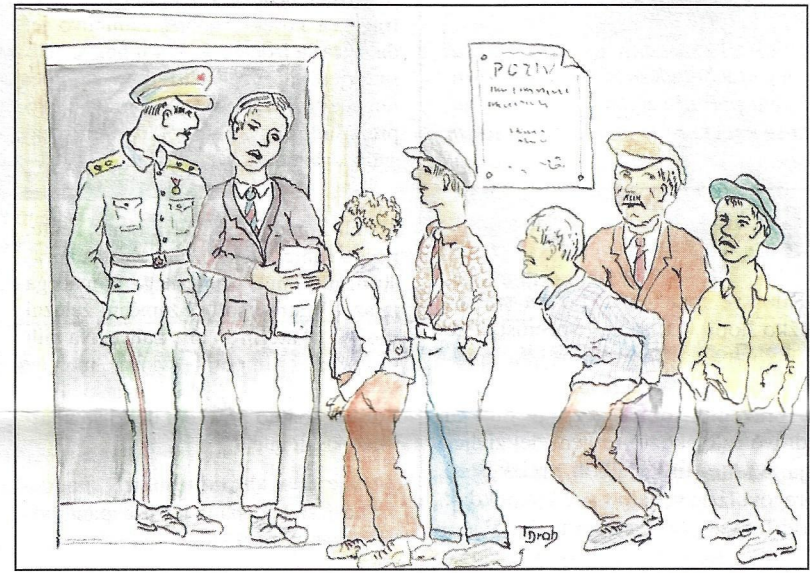
pijačo. Ko sta spet stopila v čakalnico, se ju je ustrašil celo Poldać, ki je med vojno marsikaj videl: tako grdo sta se držala.

Posledice tetine terapije so se kmalu pokazale. Že čez četrt ure ju je kuhala vročina, ki se je v enakomernih intervalih sprevrčala v tresoč se mrz; kolena pa so se jima šibila, da sta komaj stala v vrsti. Tedaj pa so se nenadoma odprla vrata in nekdo iz komisije je zaklical: "Za danes bo dovolj. Ostali pridite znova, ko boste dobili pozive."

Našima rekrutoma ni preostalo drugega, kot da sta se v Poldaćevem spremstvu odmajala na postajo in se odpeljala domov. Na vlaku je še ne-

kako šlo, čeprav jima je tako zavijalo po trebuhu, da so ju sopotniki kar postrani gledali. Na poti proti domu pa se jima je ulilo. Skoraj za vsakim drugim grmom sta počepnila in se potem brisala z leskovim listjem. Poldać ju je nekaj časa čakal in priganjal, potem pa jezen odšel domov. Doma je za vojni odsek napisal pismo, v katerem je med drugim stalo: "Jaz teh dveh posrancev ne bom več spremljal na komisijo. Kako bo tak vojak, ki dreka ne drži?" Na vojnem odseku so očitno veliko dali na Poldaćevo besedo, kajti Lojz in Jože sta po tistem imela mir pred vojaščino.

L S

XCI. REKORD: ŠTIRI STENE VINSKIH MEDALJ

»Kar je preveč, je preveč: s takimi nas pa ne boš pital. Na Ivanškem je vse mogoče, le to ne, da bi se kdo odlikoval po vinski pridelavi,« boste dejali. Pa je res in še kakó. Tone Zaletel z Grma pri Radohovi vasi ima v Debelem hribu vinograd, v katerem ljubiteljsko prideluje izvrstno vinsko kapljico, s katero tekmuje v okviru dolnjskega vinogradniškega območja. Od devetdesetih let prejšnjega stoletja do lanskega letnika so njegove modre frankinje, šentlovenke, kraljevine in druge žlahtne sorte prinesle 6 velikih zlatih medalj, 13 zlatih, 7 srebrnih in 2 bronasti medalji. Enkrat se je njegovo vino skusilo tudi na živilskem sejmu v Gornji Radgoni in si prislužilo srebrno medaljo. Številna priznanja, ki jih je Tone dobil od domačega vinogradniškega društva Čatež, kjer opravijo prvi izbor kvalitete, tu kajpak niso všteta. Za vinogradniške dosežke gospoda Toneta sem vedel že nekaj časa, vendar zaradi skromnosti z njimi ni hotel tonetiti v javnosti. Najnovejši Klasjev rekordar mi je zaupal še to skrivnost, da je na ivanškem koncu še nekaj pridelovalcev izvrstnega vina, ki uspešno nastopajo na tekmovanjih.

Tako dobro vino kajpak ne sme samevati, zato se bom še kdaj oglasil na Grmu in v Debelem hribu pri gostoljubnem Tonetu in njegovi ženi Mileni, ki ima prav tako velike zasluge za vinogradniške uspehe Zaletelovih. Verjamem, da bom tedaj deležen pokušine, seveda na kulturni način: po požirkih in s spremljavo vseh čutov; kajti tako dobro vino se ne žlampa. Tedaj si bom zavižal tisto domačo: »Kolkor kapljic, tolko let ... Voščilo bo namenjeno gostiteljema in nam vsem,« kar nas dobrih je ljudi.

L S

PODLISTEK

NAŠI KRAJI

V PRETEKLOSTI

LEOPOLD SEVER

TIČNICE

Starodavne krušne tičke, ki smo jih opisovali v božičnem in novoletnem času, bomo za nekaj časa dali na stran in se k njim vrnili pozneje. Zdaj, ko v deželo prihaja pomlad, bomo našo pozornost posvetili tičnicam: vzpetinam, ki imajo prav tako izreden pomen pri preučevanju duhovnosti naših naravovernih prednikov. Kdor je doslej kolikor toliko verno prebiral naš zgodovinski podlistek, je lahko zvedel, da naši predniki iz starejše železne dobe niso častili stvarnika neposredno, pač pa njegovo stvarstvo, to je naravo. Pri tem so imele pomembno vlogo ptice, tedaj imenovane tice. Te so po takratnem verovanju imele posredovalno vlogo med nebom in zemljo. Imeli so jih za prenašalke človeških duš na »oni svet«. Svete (šajna-te) tice so hkrati skrbele za prihod mladih duš, potrebnih za nova rojstva. Tice so potemtakem imele pomembno mesto v duhovnosti prednamcev. Da bi pridobili njihovo naklonjenost, so jim na vzpetinah pripravili žrtvenike, na katere so po-

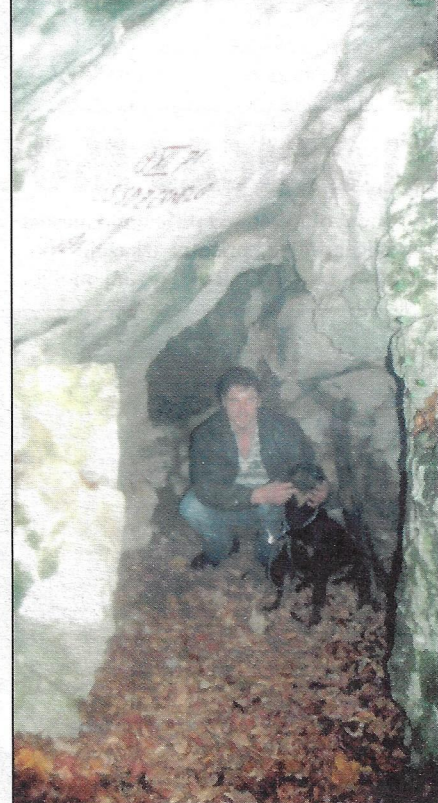
lagali darove. Nekaj teh gričev je vse do današnjih dni ohranilo starodavno ime Tičnica, veliko teh imen pa je za vselej utonilo v pozabo.

Doslej mi je na Slovenskem uspelo odkriti približno dva ducata tičnic. Nekaj večjih je zapisanih na starih katastrskih skicah, druge, manjše, pa so ostale v človeškem spominu. Zanimivo je, da se tičnice vedno pojavljajo v širši okolici prazgodovinskih gradišč, utrjenih naselij naših železnodobnih prednikov, in so zategadelj izredno pomembne pri preučevanju naše jezikovne zakladnice, zato te oronime lahko uporabimo za določanje etnične pripadnosti železnodobnih gradiščarjev. Zanimivo je tudi to, da niti ena od doslej znanih tičnic ni naseljena. Še tole: kadar bom omenjene vzpetine imenoval na splošno, jih bom pisal z malo začetnico, torej tičnice, kadar pa bom imel v mislih določeno vzpetino, torej kot zemljepisno lastno ime, bo to zapisano kot Tičnica.

Nam najbližja Tičnica je obel grič med Radohovo vasjo, Šentpavlom in Šentvidom. Okoličani jo dandanes bolj poznajo pod imenom Vencljev hrib. Starejši so vzpetini pravili tudi Tična. Skoraj gotovo je od tega nekoč v davnini prišlo ime Zatična, torej kraj za Tično. Tičnico omenjajo tudi nekateri domači pisci, na primer Ludvik Puš, Mandrški Ludve iz Šentpavla. Danes je večinoma porasla z gozdom.

KEVDRC V MRZLIH DOLINAH

Na južnem pobočju Velikega boršta, nasproti Male Dobrave, je več kraških pojavov. Med njimi je najbolj znava votlina Kevdrc v Mrzlih dolinah. Širši vhod se po nekaj metrih zoži in nadaljuje v večje globine. V začetnem delu so nekdanji prebivali ljudje. Zadnja stanovalka starodavnega bivališča je bila Tončetova Manca, doma iz bližnje okolice. Živela je bolj na začetku preteklega stoletja. Razen imena in časa se o njej ni kaj dosti ohranilo. Manca je bila verjetno hišna teta ali ostarela dekla, ki so jo spodili z domačije ali pa je odšla sama, ko je začutila, da je v hiši odveč. Domnevo sem naredil na podlagi podobnih primerov iz drugih krajev. Med samotarji te vrste so prevladovali moški. Puščavniki so bili po večini ostareli strici, rejenci in odsluženi hlapci. Zapis naj bo skromen spomin na mnoge naše trpine in trpinke, ki so največkrat v samoti in pomanjkanju dočakali svoj konec. Bog jim daj luč nebesko.

H kevdrca me je pospremil prijatelj Vinko iz Štorovja. Na podobi ga vidimo, čepečega v špilji. Zraven je njegov pes Šavsely.

L S